

Un País en Comú

unpaisencomu.cat

Ponències 0

Contacte de premsa:

premsa@unpaisencomu.cat

En un moment de canvi com el que travessem hem decidit posar fil a l'agulla i proposar a la ciutadania de Catalunya la creació d'un nou subjecte polític. Creiem que ara més que mai cal que molts de nosaltres no ens quedem a casa i fem un pas endavant perquè ningú mai més no es quedi enrere per raons econòmiques, de gènere, d'origen o d'orientació sexual. Som una formació d'esquerres i catalanista, amb ambició de govern, que pretén transformar les estructures econòmiques, polítiques i socials de l'actual sistema neoliberal. Som gent d'arreu que volem construir en comú un país més just des d'una àmplia majoria social.

Defensem una nova manera de fer política, **la política del comú**, on les persones i la comunitat som protagonistes. Una nova manera de fer basada en la solidaritat i la cooperació que, al nostre entendre, s'han de sobreposar a la competitivitat i l'individualisme, valors que la societat de consum ha afavorit fent-los un signe massa present a la nostra societat. La implicació ciutadana i la col·laboració entre persones diverses, lliures i iguals són els principis fonamentals que articula la nostra proposta.

Volem una democràcia real que impregni tots els àmbits de la nostra societat. Creiem que per assolir-la calen noves pràctiques polítiques i noves institucions, però també que la ciutadania puguem participar en la política de forma diferent a com ho hem fet fins ara. Així, la política del comú es basa en una voluntat democratitzadora aplicable a tres àmbits:

- a) Intervenir sobre el mercat a través de la regulació social i ambiental, democratitzant l'economia i les empreses per avançar cap a una societat realment justa i igualitària. Desenvolupar unes institucions públiques no burocràtiques que garanteixin i proveeixin drets, serveis i polítiques públiques de forma universal. Unes institucions on la ciutadania tinguem un paper central a través de nous mecanismes de participació, transparència i control.
- b) Desenvolupar unes institucions públiques no burocràtiques que garanteixin i proveeixin drets, serveis i polítiques públiques de forma universal. Unes institucions on la ciutadania hi tinguem un paper central a través de nous mecanismes de participació, transparència i control.
- c) Afavorir pràctiques comunitàries i experiències cooperatives i autogestionades que fomentin l'empoderament de la ciutadania.

Plantegem, en aquest sentit, propostes innovadores per avançar cap a un nou model de país on les institucions estiguin al servei de la gent i no al servei de les elits polítiques, econòmiques i financeres. Un nou model de país que doni resposta als problemes reals de la gent i que s'ajusti a les necessitats d'aquesta nova època. Volem un país construït des de baix, entre totes i tots, connectant les lluites històriques per millorar les condicions de vida de la gent amb les mobilitzacions recents que exigeixen més sobirania i més democràcia. Proposem, en definitiva, un nou model de país que es desenvolupi i es

gestioni des de la lògica del comú, és a dir, des de la lògica de l'interès col·lectiu.

Partint dels principis i valors d'aquest nou espai polític, aquest document fundacional desenvolupa els elements bàsics del model de país que proposem. El text s'estructura a partir de sis eixos que reflecteixen els trets característics del nostre espai; les grans idees-força que ens defineixen. Són els següents:

1. **Un nou model econòmic i ecològic basat en el bé comú.** Apostem per una economia plural, inclusiva i democràtica que s'orienti a les persones i sigui respectuosa amb el medi ambient.
2. **Un nou model de benestar per una societat justa i igualitària.** Defensem un model de benestar que ens permeti avançar cap a la igualtat i la justícia social. Volem una societat on tots els drets socials estiguin garantits.
3. **Un país fratern i sobirà en tots els àmbits.** El poble de Catalunya té dret a decidir el seu futur en tots els àmbits. Som municipalistes i internacionalistes; apostem per la fraternitat entre pobles.
4. **Una revolució democràtica i feminista.** El canvi que proposem l'assolirem amb la força de la gent. Som radicalment democràtics i feministes. Volem tornar l'ètica a les institucions públiques i apostem per una democràcia plena.
5. **Un país inclusiu on tothom tingui cabuda.** Catalunya és mestissa i diversa. El nou país s'ha de construir des d'aquesta pluralitat, tot garantint-ne la cohesió social.
6. **Un projecte de país des de tots els territoris.** La nostra és una proposta de país per vertebrar el conjunt del territori des de les seves especificitats. Apostem per una política territorial que garanteixi l'equitat entre la ciutadania i sigui respectuosa amb el medi.

1. Un nou model econòmic i ecològic basat en el bé comú.....	4
1. Model econòmic i productiu.....	6
2. Treball.....	10
3. Canvi climàtic, energia i mobilitat	12
4. Aigua.....	13
5. Polítiques urbanes	14
6. Natura i medi rural	15
2. Un nou model de benestar per una societat justa i igualitària.....	17
1. Justícia social i polítiques per l'equitat.....	18
2. Serveis socials.....	20
3. Habitatge.....	22
4. Educació.....	23
5. Salut i sanitat.....	25
6. Cultura.....	27
3. Un país fratern i sobirà en tots els àmbits.....	29
1. Sobirania nacional.....	30
2. Municipalisme.....	31
3. Europa i internacionalisme.....	32
4. Sobirania econòmica.....	33
5. Sobirania tecnològica.....	34
6. Sobirania alimentària i energètica.....	35
4. Una revolució democràtica i feminista.....	38
1. Radicalitat democràtica.....	39
2. Ètica i transparència.....	42
3. Administració pública.....	43
4. Memòria democràtica.....	44
5. Seguretat i justícia.....	45
6. Pacifisme i drets humans.....	46
5. Un país inclusiu on tothom tingui cabuda.....	48
1. Llengua.....	49
2. Feminismes i drets de les dones.....	50
3. LGTBI.....	51
4. Cicles de vida.....	52
5. Migracions, ciutadania i interculturalitat	54
6. Diversitat funcional.....	55
6. Un projecte de país des de tots els territoris	57
1. Terres de l'Ebre.....	60
2. Alt Pirineu i Aran.....	61
3. Camp de Tarragona.....	62
4. Comarques Centrals.....	63
5. Comarques Gironines.....	64
6. Penedès.....	65
7. Ponent.....	66
8. Regió Metropolitana de Barcelona.....	67

1. Un nou model econòmic i ecològic basat en el bé comú

Volem una economia democràtica, respectuosa amb l'entorn i al servei de tothom. La crisi econòmica de 2008 i les polítiques de retallades dutes a terme a Europa, Espanya i Catalunya han multiplicat les desigualtats i han fet empitjorar les condicions de vida de la gran majoria de la població. Per fer front a aquesta situació cal posar les bases d'una societat diferent, que doni prioritat a les persones i no al benefici individual, que recuperi el valor de la comunitat i que abordi els greus reptes ecològics i energètics pendents. Defensem, en aquest sentit, un nou model econòmic basat en la sostenibilitat i la solidaritat, assumint que haurem de transformar moltes de les nostres maneres de produir i consumir a fi de fer-les ecològicament i socialment sostenibles.

En un planeta finit, sotmès a una crisi ecològica global, el model econòmic capitalista posa en perill la vida i el benestar de molta gent en el present, i de totes les generacions futures. És evident que aquest model econòmic és el principal responsable de la crisi ecològica que vivim. Ara bé, no podem deslligar aquesta crisi ecològica de la injustícia social originada per aquest mateix sistema. Per una banda, la materialització de les conseqüències de la crisi ecològica té una dimensió social, com mostren les situacions de pobresa energètica que patim a Catalunya. Per l'altra, sabem que els impactes ambientals estan condicionats pels nivells de renda. Cal, per tant, que tant el diagnòstic que fem de la situació actual com el nou model de país que proposem adoptin la mirada de la justícia ambiental i incorporin una visió democratitzadora, tenint en compte qüestions com l'accés, el control i l'apropiació dels recursos naturals. Les solucions a la problemàtica ambiental han de ser democràtiques i socialment justes.

El punt de partida per construir una economia guiada pel bé comú, més inclusiva i sostenible, rau a preguntar-nos com es satisfan realment les necessitats de la gent i com podem organitzar una economia i una societat que respecti les lleis, els cicles i els ritmes de la natura, sense excloure ningú. La vida humana se sustenta, en primer lloc, en els béns i serveis que ens ofereix gratuïtament la natura i, en segon lloc, en el treball humà i la capacitat que tenim de cuidar-nos els uns als altres i de generar els mecanismes de solidaritat i de benestar que tots necessitem. L'economia actual, tanmateix, invisibilitza i menysté tant les xarxes de la natura com la cura de la vida humana basada en els afectes i la reciprocitat. L'economia del comú que proposem, per contra, ha de garantir que la xarxa de la vida se segueixi reproduint –mantenint en bon estat els ecosistemes– i que les tasques de cura i atenció siguin compartides tant entre homes i dones com entre el conjunt d'actors socials. El sistema econòmic se sosté gràcies a aquesta economia de la cura, actualment invisibilitzada i que duen a terme

majoritàriament les dones a l'àmbit domèstic. Tots plegats podem acabar sent persones en el sentit ple de la paraula si aprenem a estimar-nos fraternalment els uns als altres al llarg del cicle de la vida.

El desenvolupament humà se sustenta també en uns llaços comunitaris basats en l'ajuda mútua. Les comunitats i xarxes socials donen respostes a la vulnerabilitat i a la necessitat de reconeixement. Cooperar i associar-nos permet superar l'individualisme imperant avui dia i la impotència de l'aïllament: ens fa més forts, ens empodera. Les formes de fer jeràrquiques i autoritàries, com si no n'hi hagués d'altres, no ens han permès desenvolupar formes més igualitàries de reciprocitat, pròpies de l'àmbit domèstic i comunitari. Tanmateix, això no ha impedit que les nocions de bé comú, dignitat relacional i drets compartits s'hagin obert camí a través de moltes iniciatives socials i ciutadanes que han aconseguit impulsar la democratització tant a l'esfera política com a l'econòmica i la social.

Gràcies a una llarga història de conquestes socials, els estats democràtics han acabat gestionant molts béns públics i serveis essencials que es distribueixen sense atendre el poder adquisitiu. L'accés a la sanitat, l'educació, el transport col·lectiu, el gaudi de places i carrers, zones verdes i parcs, espais naturals protegits, l'aire pur o l'aigua neta han de seguir sent béns comuns; béns de la ciutadania als quals tothom hi tingui accés. Aquesta funció del sector públic és una peça de vital importància per bastir una economia que busqui l'interès general. Enfront dels atacs dels que volen desmantellar tot allò que és de tothom, cal preservar i ampliar el que és comú, el que és públic, amb una democratització real que garanteixi la informació i participació activa de la ciutadania en totes les decisions.

Tot i que la vida se sustenta essencialment en la natura, el treball humà, la cura domèstica, les xarxes comunitàries i els serveis públics; l'economia actual es troba dominada per grans corporacions i entitats financeres condicionades per la lògica d'aconseguir més i més guanys. Hem de reforçar una mirada econòmica i laboral que permeti establir espais locals de benestar, cooperació i producció que siguin resilents i que evitin les mirades a curt termini i de benefici a qualsevol preu, pròpies de les grans corporacions molt poc interessades en el que passa a cada lloc.

Per fer realitat el nou model econòmic i ecològic que proposem cal un sector públic potent i que estigui realment al servei de les necessitats col·lectives. Cal una forta regulació ambiental dels mercats. Quan les decisions d'empreses i consumidors comporten costos socials "externs" –com en els casos de degradació ambiental– i els preus dels productes no els internalitzen, indueixen a prendre decisions que degraden la salut ecològica de la Terra, que és patrimoni comú. Cal també establir regulacions laborals fortes per protegir les condicions dels treballadors i treballadores assalariades i de les persones autònomes. I cal, finalment, fomentar la diversitat d'agents econòmics que ofereixen béns i serveis, diversificant i multiplicant les

oportunitats de les petites empreses, del treball autònom i de les cooperatives de treballadors i treballadores, que en general es caracteritzen per una menor desigualtat d'ingressos i una major preocupació social.

La mesura actual d'èxit econòmic és el creixement del Producte Interior Brut (PIB), la suma dels fluxos monetaris del mercat i l'estat. Però la desconexió entre aquesta mesura i la vida real de la gent és cada cop més palesa. El PIB és un indicador que invisibilitza el treball no remunerat (que té una grandària igual o superior al remunerat), que pot créixer quan s'enfonsen els ingressos de la majoria de la població, que no té en compte l'exhauriment de recursos naturals ni la degradació ambiental i que, paradoxalment, pot augmentar gràcies a les despeses que es fan per fer front als problemes ambientals i socials. El PIB no és una bona guia per valorar si l'economia va bé. Tal com plantegen l'economia crítica, feminista i ecològica, l'obsessió pel creixement del PIB indueix a prendre decisions que degraden la cohesió social de les comunitats, l'economia de la cura i la integritat i salut de la natura. Aquesta forma d'entendre l'economia està minant la seva pròpia base de sustentació. Senzillament, és insostenible.

Som, per tant, al bell mig d'una cruïlla. O avancem cap una economia plural, més democràtica i orientada al sosteniment de la vida de la gent i el medi ambient comú; o l'economia actual, dominada per la lògica d'acumulació de capital a mans d'una ínfima minoria, ens seguirà portant d'una crisi financera a una altra crisi, mentre mina tota la cadena de sosteniment de les necessitats humanes. Enfront d'aquesta economia capitalista insostenible hem de bastir una nova economia orientada al bon viure en comú, que només és possible amb una sostenibilitat integral. La tasca s'ha de fer a totes les baules de la cadena que permet satisfer les necessitats humanes: cal una nova forma de relacionar-nos amb la natura i treballar-hi harmònicament; cal enfortir l'economia de la cura de la vida humana al llarg de tot el cicle vital perquè deixi de ser una activitat menystinguda i superi les herències patriarcals; cal afavorir de forma oberta i inclusiva les comunitats i xarxes socials com a proveïdores de serveis públics no estatals; cal ampliar una economia pública que ofereixi béns col·lectius vitals, posant-la al servei real de la gent comuna en la seva diversitat; i cal, finalment, redissenyar l'economia de mercat amb noves empreses orientades al bé comú, de caràcter múltiple, social i cooperatiu que estiguin organitzades democràticament. Hem de recordar sempre que l'economia només és un mitjà perquè tothom pugui viure bé. Si volem justícia ambiental i social haurem de tornar a comprendre que més no sempre és millor. Només així aconseguirem que tothom pugui ser feliç en una Terra habitable.

1.1. Model econòmic i productiu

L'actual model econòmic i social, basat en una economia de mercat essencialment capitalista i amb un estat relativament dèbil, està mostrant serioses dificultats per afrontar els reptes als quals s'enfronta la societat actual. Tot i la crisi, Catalunya manté uns bons nivells de renda per càpita gràcies a un sector industrial encara potent, diversificat i exportador net; i gràcies també a un sector turístic líder internacional. Tanmateix, hi ha una dependència excessiva tant de les importacions de béns bàsics –com l'energia i els aliments– com del sector del turisme. A més, Catalunya pateix uns nivells de pobresa i desigualtat extremadament elevats fruit, entre altres, d'una fiscalitat baixa, un important dèficit fiscal amb l'Estat, uns salaris poc dignes i una despesa social i en R+D+I també molt reduïda. Cal, per tant, corregir aquests desequilibris tenint en compte els reptes i el context en què ens trobem avui dia.

Democratitzar l'economia, regular el mercat i reconstruir el sector econòmic públic i comunitari són per a nosaltres estratègies fonamentals. Creiem que cal fer una aposta decidida per l'economia social i solidària. El model cooperatiu a Catalunya ja no és només una alternativa a altres opcions mercantils, és una realitat. Una realitat democratitzadora i transversal que s'està estenent arreu del territori per cobrir tota mena de béns i serveis: habitatge, cura de persones, energia, aliments, finançament, entre molts altres.

Una economia plural i inclusiva. Apostem per construir un sistema econòmic caracteritzat per una combinació d'àmbits (productiu i reproductiu), de formes diverses de propietat dels mitjans de producció (privada, pública, cooperativa, associativa, comunal), de tipus de recursos (monetaris i no monetaris), d'actors (gent treballadora, inversors, consumidors i usuaris, administracions, etc.), de formes de distribució (mercat, reciprocitat, redistribució, autoconsum) i de motivacions humanes (el servei, la realització personal, la resolució de necessitats, el lucre, etc.). Una pluralitat que, al nostre entendre, s'ha de posar al servei del bé comú. Considerar l'economia com a plural i inclusiva permet que aflorin un conjunt de pràctiques econòmiques valuosíssimes per a la sostenibilitat i la justícia social que fins ara estaven menystingudes o, directament, invisibilitzades.

Una economia justa i sostenible. El model econòmic que proposem es fonamenta en una economia orientada a satisfer les necessitats de les persones, justa en el terreny laboral i social i sostenible en termes mediambientals. Apostem per una economia que faci un ús racional dels recursos, que minimitzi la contaminació i els residus i que sigui generadora de justícia social.

Model de consum. És essencial per una economia més sostenible canviar els models de consum. L'economia capitalista es desentén de les persones

que no tenim poder de compra i estimula el consum sense límit d'aquelles que sí que poden pagar-ho. Cal transitar cap a formes de vida més austeres, reduint el consum dels rics i donant prioritat a les necessitats bàsiques de tothom. És necessari, d'altra banda, no només produir sinó també consumir de manera responsable, tant des del punt de vista ambiental com des del punt de vista social. Defensem un ús racional dels recursos –especialment l'aigua, els aliments i l'energia– i una economia de la durabilitat dels productes que minimitzi l'abocament i la incineració de residus i, en canvi, els doni valor econòmic en reutilitzar-los. En aquest sentit, cobren especial importància els hàbits de consum dirigits a reduir, reutilitzar i reciclar.

Circuits curts. El model productiu que proposem ha de recuperar estructures que afavoreixin els circuits curts de producció i consum. Uns circuits de proximitat que modifiquin les pautes vinculades a desplaçaments innecessaris de mercaderies, productes semielaborats i primeres matèries. Volem una economia més “autocentrada”, capaç d'abastir internament la majoria de demandes de la seva població.

Regular els mercats. La continua liberalització dels mercats ens ha conduït a la Gran Recessió financera i econòmica. Evitar-ne de noves reclama, entre altres mesures, reglamentar l'activitat econòmica –especialment les finances– tot garantint-ne el control públic, lluitar contra l'especulació i eliminar els paradisos fiscals. Cal regular correctament els mercats per impedir que els monopolis i oligopolis, amb els seus lobbies i portes giratòries, abusin del poder i s'apropiïn de manera creixent de l'esforç de la gent treballadora i dels recursos de les persones consumidores. No hi hauria d'haver bancs massa grans que puguin dur a terme polítiques irresponsables confiant que els governs sortiran a rescatar-los amb diners públics. Igualment, cal desincentivar els efectes ambientals i socials nocius amb mesures reguladores, i calen també mesures fiscals contra tota forma d'especulació i guanys no relacionats amb l'obtenció de béns i serveis per a les persones.

Una empresa mercantil democràtica i coresponsable. Cal democratitzar les estructures empresarials. A més, com que l'activitat econòmica té lloc dins de la societat i se'n beneficia de les estructures i infraestructures, l'empresa mercantil ha d'establir un vincle de coresponsabilitat amb la societat, i tenir un paper proactiu tant en la sostenibilitat ambiental com en la pal·liació de les desigualtats.

Reconstruir el sector econòmic públic. Cal reconstruir un sector econòmic públic potent, basat en àmbits estratègics com són, a més de la banca, l'energia, la gestió de l'aigua, les grans xarxes de transports i comunicacions, el control i garantia de la seguretat o la cura i l'atenció a les persones. Cal una economia pública que vehiculi la planificació de les inversions amb criteris de rendibilitat social i ecològica. I cal, sobretot, recuperar l'estat del benestar retallat en els darrers anys. L'estat del benestar ha estat l'eina més eficaç per corregir les desigualtats, perquè ha garantit l'accés de la ciutadania a la sanitat,

l'educació i la protecció social, i ha estat, a més, una font molt important de creació d'ocupació. En la societat actual es fa imprescindible desenvolupar serveis públics i comunitaris que garanteixin una atenció acurada, que afavoreixin l'autonomia personal i possibilitin un envelliment actiu.

Economia social i solidària. L'economia social i solidària pot ser una eina molt apropiada per a una intervenció econòmica basada en la proximitat i el desenvolupament local. La vinculació territorial dels seus membres, la utilització de recursos autòctons, la propensió a l'enxarxament des de la intercooperació o la resistència a la deslocalització són elements característics d'aquesta economia. Creiem que s'ha d'impulsar aquest àmbit, no només com a proposta democratitzadora i de millores laborals, sinó com a eina de transformació social clau tant en la reducció de desigualtats com en la satisfacció de necessitats. L'economia social i solidària concreta i posa en pràctica els valors cooperatius que l'inspiren. El model cooperatiu a Catalunya té una llarga història i ha assolit prou solidesa –diversitat, capacitat i implantació– com per reclamar una aposta decidida a nivell social, polític i econòmic. La capacitat de donar solucions, béns i serveis i alhora d'estendre pràctiques democràtiques, retorn social i arrelament al territori fan de les cooperatives una eina imprescindible per a la gestió del bé comú. Per assolir una major generalització del model cooperatiu apostem per la inclusió d'aquest model en els plans d'estudi, tant a nivell universitari com en la formació bàsica i també en l'àmbit de la formació professional. Al mateix temps, és imprescindible un nou marc legal català que doni àmplies facultats i capacitat d'autoregulació a les organitzacions. El model cooperatiu s'ha d'incentivar, s'ha de fomentar i no s'hi han de posar obstacles, com passa actualment. En aquest sentit, creiem que el cooperativisme ha de poder ser un model de continuïtat de l'activitat de les empreses en crisi.

Economia col·laborativa procomú. L'economia col·laborativa obre noves possibilitats a partir de la col·laboració directa entre persones. Creiem que cal promoure el desenvolupament del sector d'economies col·laboratives procomú, és a dir, aquelles que prioritzen els models de producció col·laborativa entre iguals a partir de plataformes amb sistemes de governança democràtics i accessibles (sota llicències i codis oberts). L'economia col·laborativa, però, si no és democràtica i no s'orienta al bé comú pot anar en contra d'alguns dels seus principis inspiradors, ja que pot afavorir la concentració de recursos en mans d'uns quants i la precarització de condicions laborals. Per això creiem que cal regular l'economia col·laborativa corporativa per evitar que es converteixi en una eina de precarització del treball.

Reindustrialització. La indústria ha de tornar a ser un motor de l'economia catalana i ha de ser capaç de generar nous llocs de treball. En aquest sentit, la transició a una economia més ecològica –començant per la transició energètica a un model 100% renovable– ha de marcar un nou cicle d'inversions. Treballarem per desenvolupar i dur a terme una política

industrial i productiva pròpia, centrada en les capacitats de la població catalana, les oportunitats en el context econòmic regional i global, i les característiques del territori. Al mateix temps, apostarem per una política comercial que protegeixi la indústria. Representants del món empresarial i de les persones treballadores han d'assolir pactes per a la transformació del teixit industrial i garantir una transició justa cap a un nou model. Apostem per una indústria innovadora, sostenible i renovada, basada en la qualitat de l'ocupació, així com en la promoció del dret a la conciliació i la coresponsabilitat. Una indústria orientada cap a la producció de béns i serveis amb més valor afegit, més valor social i menys petjada ecològica. Al mateix temps, s'ha de possibilitar el reequilibri territorial, amb plans d'industrialització a les comarques amb un nivell d'atur més alt.

Sector primari. Cal reconèixer el paper estratègic de les activitats agràries, ramaderes i forestals. No només com a puntal econòmic i sector fonamental en les exportacions, sinó també com a activitat vinculada a l'equitat territorial, l'arrelament de la població als nuclis rurals, la preservació del medi i la generació de riquesa i identitat. Defensem, en aquest sentit, un sector primari que aposti per la qualitat dels aliments i que ens permeti avançar cap a les sobiranes alimentària i energètica.

Economia de les cures. La cura de les persones ha de tenir un lloc central en l'economia. És un sector intensiu en treball, sostenible i no deslocalitzable. En els propers anys la necessitat social de cura seguirà creixent de manera exponencial com a resultat, entre altres factors, de l'envelliment demogràfic progressiu de la població. Caldrà promoure aquest creixement tot garantint condicions laborals, mitjançant els convenis col·lectius i altres mecanismes que siguin dignes i de qualitat. Caldrà, al seu torn, combatre l'economia submergida i la hiperexplotació laboral que caracteritza actualment el sector. S'hauran de defensar també els drets socials de les persones, majoritàriament dones, que en l'actualitat duen a terme el treball de cures de forma no remunerada i que pateixen la sobrecàrrega resultant en la seva salut, el seu benestar, la seva autonomia econòmica i els seus projectes vitals. La cura ha d'esdevenir una veritable responsabilitat col·lectiva.

Teixit comercial. El petit comerç català ha de treure profit del renovat interès per la vida de barri i per tot allò que significa proximitat. És molt important que la societat, però també el sector, reconeguin la seva capacitat per generar teixit urbà i el seu rol central en les economies locals. La dinamització de la producció local, que troba sortida en el petit comerç autòcton, i la circulació de la renda dins del territori –especialment si s'estableixen esquemes de moneda complementària local– són els puntals per contrarestar el model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i, més recentment, del comerç electrònic globalitzat.

Turisme. El turisme és un sector estratègic a Catalunya, però actualment l'economia catalana n'és massa dependent. Volem que vinguin visitants però

volem regular el turisme per evitar els seus impactes sobre el medi natural i sobre l'habitabilitat d'algunes ciutats. Cal tenir en compte, a més, que el turisme té també un important impacte global vinculat a la contaminació del transport aeri. Per tot això, s'han d'impulsar transformacions en el sector turístic que n'afavoreixin el decreixement i la descentralització territorial i estacional, canvis que han de produir una millora dels serveis i de la qualitat de l'ocupació en el sector.

Capgirar el sector de la construcció. Els indicadors de l'activitat constructora han començat a remuntar i ja s'endevinen algunes dinàmiques molt similars a les dinàmiques prèvies a la crisi. Així serà mentre no canviïn els esquemes de funcionament del sector, dominat per un grapat de grans empreses multiactivitat altament vinculades al sector financer, que acaparen les grans obres públiques, i amb una miriada de petites empreses locals que tracten de competir per accedir a les subcontractes que ofereixen les primeres. Cal capgirar aquesta situació. La professionalització de la gestió i la col·laboració entre petites empreses pot obrir la porta a un canvi progressiu d'aquestes dinàmiques.

Recerca i innovació. La recerca i la innovació han de ser motors de la transformació. Cal establir els mecanismes i incentius adequats per afavorir la R+D+I en tot allò que porti millores al bé comú, ja sigui a nivell de país o a qualsevol altra escala. En aquest sentit és clau impulsar una major connexió de les universitats i centres de recerca públics per tal que generin coneixement públic al servei de tothom, situant Catalunya en l'excel·lència d'aquest àmbit clau per a la generació de benestar al segle XXI. Aquesta R+D+I s'ha de combinar amb polítiques industrials actives que afavoreixin la transformació del model productiu i a la vegada generin un sector industrial i de serveis d'alt valor afegit

1.2. Treball

El treball necessari per a la societat s'organitza a les empreses, però també a les administracions públiques, a les famílies, a les associacions ciutadanes... Des d'aquest nou espai polític lluitem per una dignificació de tot el treball, el productiu i el reproductiu. Això vol dir garantir condicions socials i laborals dignes, però també disputar el monopoli a la inversió amb ànim de lucre de decidir quins treballs mereixen ser reconeguts i retribuïts. Advoquem en aquest sentit per assumir de manera col·lectiva el treball de cura.

La globalització neoliberal ha utilitzat com a eina per obtenir guanys il·limitats la falta de regles de joc al món del treball, i ha destruït gran part de les regulacions laborals anteriorment conquistades. Vivim un procés de precarització del treball assalariat que té el seu origen en la capacitat de les empreses d'actuar globalment, fragmentar les relacions laborals, dificultar la capacitat dels treballadors i treballadores d'actuar i negociar col·lectivament i, alhora, esquivar i condicionar a la baixa els marcs de regulació dels estats.

Les profundes transformacions en el treball i les condicions en què s'exerceix han tingut efectes en la construcció de la identitat de les noves generacions. El procés de desigualtat extrema no és una conseqüència automàtica de les transformacions tecnològiques o econòmiques, sinó de les decisions polítiques que han permès que una minoria privilegiada hagi aprofitat aquests canvis per dinamitar l'acord social de l'estat del benestar.

La substitució d'itineraris laborals integrats per una precarietat laboral permanent ha situat una gran part de les treballadores i treballadors d'aquest país en una inseguretat social i vital sense horitzó de canvi. Al mateix temps, hem de ser conscients que l'impacte actual i previst de la tecnologia i la intel·ligència artificial en el treball ens obligarà a repensar els models laborals, fiscals i de seguretat social.

A l'Estat espanyol –un dels principals laboratoris neoliberals dels últims anys– les dues darreres reformes laborals (la del PSOE el 2011 i la del PP el 2012) han estat una màquina de destrucció d'ocupació i han actuat com la major piconadora de drets socials i laborals dels darrers 30 anys. Davant del fracàs d'aquest model basat en la desregulació, la precarietat i els baixos costos laborals; apostem per crear treball digne, estable, segur, de qualitat i amb drets.

Ocupació de qualitat i lluita contra l'atur. Volem una societat on no hi hagi persones aturades. Calen mesures per lluitar enèrgicament contra l'atur i la precarietat, que afecta especialment les persones joves. Cal crear ocupació de qualitat, que afavoreixi la conciliació personal i faciliti la desmercantilització de la vida. Apostem per fer-ho en sectors estratègics com l'energia, el medi ambient o l'atenció a les persones, i creiem que cal fer-ho atenent a la igualtat d'oportunitats.

Sistema públic d'ocupació. Hem de recuperar el caràcter públic dels serveis d'ocupació i garantir la igualtat en l'accés als mateixos; fet que ha esdevingut impossible amb l'autorització de la intermediació de les agències de col·locació privades amb finalitat lucrativa, el paper preponderant de les ETTs, la retallada dels recursos i l'estat de revisió permanent del Servei d'Ocupació de Catalunya. Cal valentia per posar en el seu just lloc el debat sobre el repartiment dels recursos i centrar-se en la qualitat i l'eficàcia del servei a les persones aturades i treballadores. Apostem per acabar amb les ETTs i potenciar els serveis públics d'ocupació com a instrument bàsic de les polítiques actives, dotant-los dels recursos humans, materials i econòmics necessaris per al compliment de les funcions. El sistema públic d'ocupació, d'altra banda, ha de parar especial atenció a les persones joves, que són les principals damnificades per la situació actual.

Repartiment dels treballs. Volem impulsar una societat on repartim el treball i treballem menys; cosa que és imprescindible per absorbir l'atur. És possible fer-ho, per la riquesa acumulada, per les tecnologies disponibles i

perquè és bo i just que les persones vulguem disposar de més temps per a la nostra vida personal. Ara bé, per fer-ho cal una societat on hi hagi ocupació a l'abast de tothom.

Conciliació i coresponsabilitat. Cal una regulació de la jornada laboral que ens permeti a tothom tenir una vida social adequada i promogui l'eliminació de les desigualtats de gènere en el treball domèstic i en el mercat laboral. Apostem fermament per una millor conciliació de la vida personal i laboral.

Salari just. Defensem un salari mínim suficient per cobrir necessitats i una escala salarial justa que redueixi l'actual bretxa salarial entre persones directives i treballadores a les empreses. La lluita per un salari just significa actuar en l'origen, en la causa, en la prevenció de la desigualtat. De no fer-ho en aquest primer àmbit, després només es pot actuar sobre l'efecte, un cop que ja s'han multiplicat els costos socioeconòmics per a la persona i per a la societat en general. A més, les rendes salarials són la font d'ingressos no financers més importants per al conjunt de les administracions. No hi ha millor garantia de sostenibilitat del sistema, no hi ha millor garantia del desenvolupament econòmic i humà d'un país que assegurar la justícia retributiva en el primer àmbit de repartiment: el lloc de treball.

Justícia de gènere en l'àmbit laboral. Les dones continuem patint l'opressió i les desigualtats en el món del treball. Cal acabar definitivament amb les prestacions d'atur més baixes, amb les pensions més baixes i amb l'exclusió de la possibilitat de rebre una pensió. En definitiva, cal posar en qüestió el paradigma de la contributivitat que barra l'accés a drets socials bàsics a, entre d'altres col·lectius, les dones. Moltes dones no tenim carreres de cotització, malgrat haver treballat tota la vida en feines invisibilitzades, no remunerades o amb jornades de treball a temps parcial, quan no directament a l'àmbit domèstic o l'economia submergida. Per això, proposem adoptar mesures que facin efectiva la igualtat salarial en matèria de gènere, així com en l'àmbit de la formació i de la promoció professional dins de les empreses, perseguint legalment les empreses que discriminin per raó de gènere.

Treball digne: Volem construir un model amb drets, amb seguretat, amb estabilitat i amb unes condicions de treball adequades –càrrega de treball, jornada laboral, ambient de treball, etc.–. Un model de treball que doni oportunitats a les persones joves per construir projectes de vida i que permeti a les persones grans culminar aquests projectes sense por. Un model, a més, que desenvolupi una adequada política de prevenció de riscos laborals per una ocupació segura.

Nou sistema de contractació. Defensem un nou sistema de contractació laboral que fomenti l'ocupació estable i ofereixi una major garantia de drets. Volem una nova regulació de l'acomiadament, més segura i garantista.

Un model català de relacions sociolaborals. La dignificació del treball

passa per crear nous marcs de drets sindicals i d'actuació i negociació col·lectiva de les relacions laborals; així com nous marcs jurídics a escala supranacional, i en primer lloc de la Unió Europea, en els quals inserir un model català de relacions sociolaborals. El nou model ha de garantir unes relacions laborals en igualtat i lliures de discriminació. Ha de ser un model que enforteixi l'exercici dels drets a la negociació col·lectiva i del dret de vaga, reconeixent els mateixos drets socials i laborals a tots els treballadors i treballadores que prestin els seus serveis dins d'un mateix procés econòmic.

Democràcia a l'empresa. Volem més democràcia a l'empresa, i una ciutadania més empoderada en els centres de treball. Proposem estendre al conjunt del mercat laboral les vies d'organització i representació de les persones treballadores a l'empresa (sindicats, juntes de personal, assemblees de treballadores i treballadors, etc.), normalitzant aquests mecanismes arreu i especialment a les petites i mitjanes empreses. Cal avançar cap a mecanismes de participació dels treballadors i treballadores a l'empresa, incloent la gestió i control tant de la producció com de les seves condicions de treball.

Persones autònomes. Les institucions públiques han de contribuir a generar mecanismes d'organització, representació i defensa de les persones autònomes, que molts cops queden al marge de les decisions que es donen al sí de les empreses però després en pateixen les conseqüències. A Catalunya cal millorar i desplegar un marc normatiu a favor de les condicions de treball de les persones autònomes.

1.3. Canvi climàtic, energia i mobilitat

Combatre el canvi climàtic que amenaça l'estabilitat de la vida a la Terra requereix mesures valentes per adaptar-nos als efectes de sequeres, inundacions i altres desastres naturals. Però, sobretot, cal actuar per reduir radicalment les emissions de gasos d'efecte hivernacle. I per això, el model energètic és el factor més decisiu. En aquest sentit, cal abandonar la nostra dependència dels combustibles fòssils (gas i petroli), una font energètica que no només és contaminant sinó que a més s'està esgotant. No hi ha dubte que cal avançar cap a un model d'energia neta i renovable.

La mobilitat basada en el transport privat, d'altra banda, és el principal ús energètic del model actual i el principal responsable de les emissions de gasos d'efecte hivernacle que provoquen el canvi climàtic. Apostem per un nou model de mobilitat sostenible i segura.

Transició a un model d'energia neta i renovable. Ens pronunciem per una transició energètica a un model 100% renovable. Aquesta és tècnicament possible i econòmicament viable, representaria un enorme estalvi —associat

a un nou sector productiu de futur– i reduiria la nostra dependència exterior. Cal un pla gradual, però accelerat, per tancar tant les centrals nuclears com les que cremen combustibles fòssils. Al mateix temps, cal anar desplegant noves fonts d'energia netes i renovables.

Model distribuït i democràtic. Les fonts d'energia renovable no necessiten grans centrals per fabricar electricitat, poden gestionar-se de manera distribuïda: la ciutadania podem dotar-nos de captadors (fotovoltaics, eòlics, de calor...) a casa nostra o invertir petits estalvis en equipaments col·lectius. D'aquesta manera una gran part de l'energia utilitzada podria ser captada per les persones que en fan ús a través de l'autogeneració. El model que proposem és un model distribuït, que apropi la producció i el consum de l'energia mitjançant la creació de xarxes descentralitzades. En aquest sentit, serà una contribució a democratitzar l'economia. La instal·lació i el manteniment de milions de captadors, de les noves xarxes i dels nous sistemes representarà un impuls econòmic enorme i generarà molts llocs de treball nous i no deslocalitzables. Atès que les renovables ocupen molt espai i molt dispers, caldrà una implicació de tot el territori. Això pot ser una oportunitat per a molts municipis, en especial aquells que disposen de menys recursos econòmics i menys població.

Un sector no oligopolitzat que garanteixi el subministre. L'energia és un bé comú i, com a tal, no pot estar en mans d'una minoria de grans empreses capitalistes. Defensem un model en el qual les persones que en consumim –individualment o organitzats col·lectivament–, les petites empreses, els operadors energètics municipals i les cooperatives energètiques esdevinguin els principals productors, distribuïdors i comercialitzadors de l'energia. Allà on no arribin aquests operadors, és l'estat qui s'ha de fer càrrec de la producció. Cal posar els mitjans per assegurar la garantia de subministre. Pobresa energètica. Cap persona a Catalunya ha de patir pobresa energètica. L'energia és un bé comú al qual tothom ha de tenir accés. Defensem un model energètic on els subministres bàsics estiguin garantits.

Estalvi i eficiència. La transició energètica ha de prioritzar l'estalvi i la millora de l'eficiència. Els imperatius ecològics aconsellen apostar per l'austeritat i la sobrietat en l'ús dels recursos naturals finits. Apropant la producció i el consum i desenvolupant mesures que incideixin sobre la demanda (usos del sòl, activitat econòmica, rehabilitació d'habitatges, tarifació progressiva, capacitació de la ciutadania, etc.) es pot assolir un gran estalvi energètic.

Mobilitat sostenible. Per combatre el canvi climàtic cal un nou model de mobilitat, entenent que la mobilitat és un dret que s'ha de subordinar a un altre dret més fonamental, que és la preservació de la salut i qualitat de l'entorn. Advoquem per una mobilitat sostenible on s'aposti decididament pel transport públic i col·lectiu, accessible tant des del punt de vista físic com social, i on es potenciïn les energies netes i la mobilitat no motoritzada.

Garantir l'accés al transport públic, especialment per a la gent jove, ha de ser una prioritat.

1.4. Aigua

L'aigua és un dels elements essencials del planeta. És l'origen de la vida. És un dret humà fonamental previ al gaudi d'altres drets i la seva gestió i planificació ha de respondre a aquest enfocament. Apostem per l'aigua com un bé comú perquè és la millor garantia de desenvolupament i de justícia social i ecològica, vetllant per l'interès general i no el d'una minoria.

Catalunya és un país amb dues realitats geogràfiques diferenciades pel que fa a la gestió i planificació de l'aigua: d'una banda les conques internes, de les quals actualment la Generalitat té totes les competències i el consum és bàsicament per a ús urbà i industrial (excepte en unes poques àrees determinades com l'Empordà i el Baix Ter); i d'altra banda, les conques afluent de l'Ebre i el Baix Ebre, on les competències de planificació són de l'Estat i qui en dona les concessions d'aigua és la CHE (Confederación Hidrográfica del Ebro). En aquest cas el consum és sobretot per regar.

A les conques internes els instruments de planificació aprovats no s'han traduït en millores reals dels ecosistemes aquàtics. Tenim reptes molt importants per davant en matèria de cabals ambientals, de contaminació –ja sigui per nitrats dels purins, per potassa o per altres activitats industrials– i en la garantia d'abastament a la Regió Metropolitana de Barcelona, que provoca un crònic transvasament del Ter i alhora alimenta l'aparició de megaprojectes d'infraestructures com el transvasament del Roine o de l'Ebre fins a Barcelona. Pel que fa a la conca de l'Ebre, els cabals necessaris per garantir el bon estat ecològic del riu i del Delta són ben coneguts, però són incompatibles amb el canal Segarra-Garrigues i amb nous regadius projectats al llarg de la conca. Cal reformular la Confederación Hidrográfica del Ebro perquè sigui realment representativa del territori i incorpori una visió de sostenibilitat en les actuacions.

En matèria de gestió, avui dia a Catalunya l'aigua no és gestionada com un bé comú sinó com una mercaderia. Els processos de privatització que hem viscut durant les darreres dècades, intensificats en els darrers anys, i la falta de mesures valentes que afrontin els problemes de cabals i contaminació dels nostres rius i llacs evidencien que la política d'aigua que tenim respon a un criteri marcadament econòmic, sovint al servei de grans grups de poder. Tanmateix, cada cop s'aixequen més veus reclamant un enfocament valent en les polítiques d'aigua, respectuós amb les persones i el planeta, fent avançar la capacitat d'actuació del sector públic i democratitzant-ne la gestió.

Bon estat ecològic. Volem una gestió que cuidi el territori; que protegeixi les persones que hi viuen i en viuen, al delta de l'Ebre, als aiguamolls de l'Empordà i a totes les conques i racons del país; que impulsi uns rius, llacs i aqüífers en bon estat ecològic, perquè el bon estat de les masses d'aigua

genera els millors serveis ambientals, dels quals tothom es beneficia. Que cada conca, sigui més gran o més petita, sigui gestionada i cuidada de forma especial i única com a bé comú que són.

Gestió pública i democràtica. L'aigua és un bé comú de primera necessitat que requereix ser gestionat a través d'un model de gestió pública i democràtica. Una gestió on tothom tingui assegurada l'aigua, que fomenti uns preus més justos i on tothom tingui dret a participar de les decisions col·lectives, repensant el significat d'allò «públic». Un camí que ja han iniciat centenars de ciutats com París, Berlín o Budapest, i també municipis de Catalunya, que han apostat per la remunicipalització de l'aigua. Amb el marc legal actual és molt fàcil privatitzar i molt difícil fer el camí invers. Calen mecanismes d'impuls i suport a la gestió pública per garantir aquest dret bàsic.

Satisfacció de necessitats. Sota el paraigües de la Directiva Marc de l'Aigua –el compliment de la qual avui encara estem lluny– podem desenvolupar els instruments necessaris per satisfer les necessitats dels diversos usos de l'aigua, siguin industrials, agrícoles, ramaders o urbans. Perquè l'aigua és vida i també motor de l'economia.

Gestió de la demanda. Apostem per una gestió de l'aigua coherent amb el clima mediterrani que tenim a Catalunya i amb els impactes que el canvi climàtic ja està generant, posant en valor els béns naturals i els recursos propis de què disposem, autèntiques fonts de sostenibilitat i benestar. Calen mesures d'eficiència i d'estalvi per aconseguir que la demanda s'ajusti als recursos de què disposa el país, i no a la inversa, impulsant l'ús d'aigües regenerades, pluvials i subterrànies sota criteris de sostenibilitat.

Finançament del cicle de l'aigua. Cal vetllar per tal que els ingressos vinculats amb l'aigua vagin al cicle de l'aigua i no que es destinin a altres usos que res hi tenen a veure; garantint un bon finançament del cicle de l'aigua i barrant el pas a la participació d'actors financers privats especulatius com són els fons de pensió o els fons d'inversió.

1.5. Polítiques urbanes

A Catalunya el 81% de la població viu en municipis de més de 10.000 habitants. Amb gairebé 4,8 milions, la Regió Metropolitana de Barcelona és una de les deu primeres aglomeracions urbanes d'Europa, on el 64% de la població del país habita en un 10% del territori català. En conjunt, els espais urbans coberts d'edificis, comerços, serveis, indústries, vies de comunicació i altres infraestructures només ocupen un 4,7% de tot aquest territori. Però proveir-lo d'aliments, aigua, primeres matèries, energia o espais de lleure i recreació afecta, d'una o altra manera, el conjunt de Catalunya i força més enllà. Bastir una Catalunya més justa vol dir, per tant, construir ciutats, viles i pobles més sostenibles que mantinguin una relació més equitativa amb el

medi rural i natural.

Les ciutats són, doncs, al bell mig del problema i també de la solució. Segons qui les governi i per a quines finalitats poden esdevenir espais cabdals per al desenvolupament humà de la gran majoria que hi habita; o ben al contrari, espais de desigualtat, explotació, segregació, exclusió i frustració de la gent comuna. Durant els darrers anys hem vist com el negoci urbanístic s'ha apropiat de la ciutat, provocant una llarga llista d'efectes devastadors a nivell social i ambiental: bombolla immobiliària, desnonaments, negació del dret a l'habitatge a les persones joves, depredació del litoral, destrucció d'espais naturals, especulació amb el preu del sòl, desplaçament de milions de persones a les perifèries, mobilitat induïda per anar a la feina o els centres d'estudi, etc.

Governar les transformacions urbanístiques. Cal governar les transformacions urbanístiques per tal de promoure la contenció en l'ocupació del sòl i la configuració de pobles i ciutats caracteritzats per tres trets: a) la compacitat física, b) la complexitat funcional i c) la cohesió social, única garantia de la qualitat ambiental i del dret a la ciutat.

Espais i serveis comuns. La producció i gestió dels espais i serveis comuns que donen forma i caràcter a una ciutat són un element clau: les places i carrers, zones verdes i horts urbans, espais comunitaris, serveis públics de salut, educació i lleure, habitatges socials i transports col·lectius. Una dotació i gestió adient d'aquests espais comuns converteix les ciutats en entorns de redistribució igualitària i enfortiment democràtic, on la vida comunitària de barri pot arrelar i empoderar la gent amb les seves xarxes d'ajuda mútua, on les activitats productives i comercials es poden diversificar i reorientar cap al bé comú i on la creació artística es pot desenvolupar a l'abast de tothom.

Un nou model de fer ciutat. Per tenir ciutats més justes i sostenibles és imprescindible aturar l'especulació del sòl que s'apodera dels espais comuns vitals per a la vida de la gent. Per això calen mecanismes públics i democràtics de regulació i control dels usos i el preu del sòl. La producció urbana ha de deixar d'estar en mans del gran capital financer i immobiliari. Proposem un model de fer ciutat on es combinin de forma equilibrada tres elements:

- a) Un mercat, regulat amb criteris socials i ambientals, on les plusvàlues es destinin a la millora de les condicions de vida de la col·lectivitat
- b) La provisió pública d'equipaments, serveis, zones verdes i habitatge social de lloguer, i
- c) El foment d'iniciatives comunitàries de producció urbana, com l'habitatge cooperatiu, els horts urbans o els espais autogestionats.

Qualitat de vida. Tots els barris, viles i ciutats de Catalunya han de ser habitables. Això vol dir prioritzar la qualitat de vida de les persones des

del punt vista social: garantir l'accés a l'habitatge, als espais públics, als equipaments comunitaris, als serveis bàsics (educació, sanitat, transport, cultura) i als subministraments (aigua i energia). I vol dir també garantir la qualitat ambiental de les ciutats: una bona qualitat de l'aire, unes condicions de vida saludables i un ús just i sostenible dels recursos naturals que fan possible la vida a les ciutats. En aquest sentit, és imprescindible protegir els rodals agrícoles periurbans per oferir aliments sans i propers i per poder disposar d'uns espais d'esbarjo que connectin la ciutat amb el medi natural.

Intervenció integral a barris i viles. Aquesta millora de la qualitat de vida de les ciutats s'ha de fer sempre de manera integral, abastant el conjunt de barris i viles i controlant que el seu impacte sobre els preus del sòl i els lloguers no acabi expulsant de les zones millorades a la gent gran, els joves, la gent amb pocs recursos i el comerç tradicional de proximitat. Cal intervenir de forma integral en els barris més desfavorits per millorar-ne les condicions físiques, ambientals i socials. També és de vital importància regular, controlar i reorientar el turisme per evitar que la seva concentració insostenible degradi determinats barris, expulsant-ne els residents i activitats que els donen vida i caràcter.

Dret a la ciutat. Defensem, en definitiva, el dret a la ciutat; entès com el dret col·lectiu a produir les ciutats de forma democràtica. El dret a la ciutat va més enllà de la mera llibertat individual per accedir als recursos urbans en condicions d'igualtat, que considerem imprescindible. Es tracta de canviar la societat canviant democràticament les nostres ciutats. És, per tant, el dret a l'exercici d'un poder col·lectiu per remodelar els processos d'urbanització.

1. 6. Natura i medi rural

El patrimoni natural de Catalunya té una gran diversitat geogràfica i ecològica, i gaudeix d'una notable riquesa de paisatges, hàbitats sòls i espècies. Un 65% del territori manté un alt grau de naturalitat, però alhora és molt vulnerable, per les grans pressions a què està sotmès. Més de 7 milions d'habitants es concentren en el 20% del territori, principalment al litoral i prelitoral. S'hi afegeix una alta proporció d'urbanització dispersa, una densa xarxa d'infraestructures lineals que fragmenten els ecosistemes i paisatges i una gran afluència turística –amb més de 20 milions de visitants anuals. El litoral i la xarxa hídrica estan fortament artificialitzats, amb milers de barreres ecològiques i platges en retrocés. Que els espais naturals protegits cobreixin el 31,8% de tot el territori català és una gran conquesta de la llarga lluita dels moviments ecologistes i les plataformes en defensa del territori. Però amb això no n'hi ha prou. Les polítiques de conservació del medi natural –insuficients i poc efectives– durant els darrers anys s'han esfondrat i desmantellat. El model d'administració pública del medi natural és burocratitzat, disfuncional, descoordinat i sense els recursos adients. D'altra banda, la transformació i la despoblació del món rural dibuixa un escenari d'envelliment de la població i d'increment de la desigualtat

de gènere, atès que les dones pateixen una càrrega important de feina productiva i reproductiva. Les polítiques agràries han propiciat l'abandonament de l'activitat agrícola i ramadera extensiva i han fomentat un model intensiu, industrial i globalitzat que provoca enormes impactes ambientals i socials negatius. Els paisatges agrícoles s'han simplificat amb els monocultius practicats als sòls més planers, perdent la varietat i riquesa dels mosaics de l'agricultura tradicional, que oferien hàbitats diversos i mantenien una elevada biodiversitat associada. A la vegada, molts usos agrícoles, ramaders i forestals han estat abandonats als sòls pendents dels vessants, on els paisatges també s'han simplificat amb una aforestació descontrolada que està augmentat exponencialment el risc d'incendis forestals i minvant els cursos d'aigua.

Principi de precaució. Apostem per transformar aquest model insostenible d'ocupació del territori per mitjà de l'aplicació sistemàtica i transversal del principi de precaució. Cal fer-ho a totes les escales, impulsant processos de regeneració i restauració a escala local i d'unitats de paisatge i desenvolupant una avaluació honesta i participativa de l'impacte ambiental de projectes, plans i programes. No podem permetre que s'aprovin més projectes, plans o programes que causin danys severos irreversibles.

Conservació en xarxa i orientada a la biodiversitat. Cal un compromís ferm per conservar el patrimoni natural i no causar cap pèrdua neta de biodiversitat ni a l'interior ni a l'exterior del país. Per mantenir una elevada biodiversitat a Catalunya cal garantir la connectivitat ecològica entre espais naturals i recuperar el bon estat ecològic tant dels rius i boscos de ribera com dels mosaics agroforestals propis del nostre país, que només es podran recuperar si tornen a ser vius i productius.

Qualitat paisatgística. Apostem per mesures efectives per endreçar i regenerar els paisatges quotidians, amb respecte a la seva identitat. La gestió, planificació i ordenació del paisatge ha de reforçar el sentiment de comunitat i pertinença, la bellesa i l'harmonia indispensables per garantir el benestar comú de la societat.

Defensa dels animals. Una societat tolerant ha de tenir cura de tots els éssers vius, humans i no humans. Desitgem un país que estigui al costat dels animals, on es millorin els seus drets, la seva defensa i el seu benestar. Per això defensem que es garanteixi el benestar dels animals utilitzats per a l'experimentació i altres finalitats científiques i advoquem per abolir els espectacles que promouen l'abús cap als animals.

Un nou model de desenvolupament rural. La gran tasca pendent rau a revitalitzar el món rural amb una agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca sostenibles, que millorin el bon estat ecològic de tot el territori i apliquin uns models laborals i socials justos. Cal potenciar nous sectors amb valor afegit i demanda creixents, com ara l'agricultura ecològica, el turisme

rural sostenible o les cooperatives de consum, i cal dotar el territori de les infraestructures adequades. Igualment, cal tenir en compte el paper que pot jugar la nova indústria i l'activitat artesanal en el medi rural. La proximitat ha de ser entesa com una gran oportunitat per fer més competitius els productes locals. Per això cal garantir la permanència de les terres de cultiu per a l'ús agrícola, i de forma molt especial els regadius propers a les ciutats. El desenvolupament rural sostenible requereix que es reconeixin, es valorin i es remunerin adequadament els serveis ambientals que presten els pagesos i les pageses.

2. Un nou model de benestar per una societat justa i igualitària

Una societat justa és aquella que permet i promou el desenvolupament de les persones que l'integren en condicions d'igualtat i dignitat. No hi ha ni desenvolupament, ni benestar, ni justícia si la societat en què vivim no ens assegura una vida digna. Proposem un model de benestar que garanteixi els drets socials, és a dir, els drets que faciliten a les persones poder construir un projecte de vida amb autonomia i igualtat i que n'asseguren l'accés als béns necessaris per fer-ho possible. Apostem per un model que possibiliti l'oportunitat de desenvolupar experiències vitals satisfactòries, que permeti garantir una subsistència digna, una carrega laboral acceptable i una participació política, cultural i social plena.

Vivim en una societat cada cop més diversa que, al mateix temps, és cada cop més desigual, més precària i més incerta. Les inseguretats s'han multiplicat al ritme de les retallades al sector públic, desposseint de drets socials no només els col·lectius més desfavorits, sinó també la gran majoria de la població (persones pensionistes, assalariades, autònomes, professionals de diferents sectors, etc.). Avancem cap a una estructura demogràfica cada cop més envellida que requereix de noves respostes en l'àmbit de les pensions, les cures o l'habitatge. El risc de pobresa i d'exclusió social s'ha incrementat i afecta especialment als grups socials més vulnerables, com els infants o la població immigrada. La taxa d'atur ha arribat a uns nivells intolerables, especialment en el cas de la població jove. Moltes de les persones ocupades tenim feines temporals amb salaris que no ens permeten arribar a final de mes i ens converteixen en treballadors i treballadores pobres, en particular en el cas de les dones i les persones joves. Les condicions de vida en general i les condicions de treball en particular s'han vist degradades com a conseqüència d'unes reformes legislatives que han beneficiat una minoria privilegiada i han dinamitat els drets socials i laborals de la majoria, uns drets que s'havien assolit fruit d'una llarga lluita social.

L'origen d'aquesta realitat el trobem en l'hegemonia neoliberal instaurada a nivell global durant els darrers 25 anys. Un model que ha esdevingut dominant com a ideologia que defensa la no-intervenció de l'estat en el mercat, i també per la creixent financerització de la vida personal i col·lectiva. Les conseqüències en termes d'inseguretat social, exclusió i desigualtat han estat demolidores. La socialdemocràcia, d'altra banda, ha sucumbit als principis d'aquest model, renunciant a intervenir de forma decidida sobre el mercat i limitant-se, en el millor dels casos, a promoure polítiques redistributives de caràcter defensiu que sovint han caigut en l'assistencialisme.

La redistribució és un mecanisme totalment imprescindible per reduir les desigualtats, però s'ha demostrat del tot insuficient per assolir una societat realment igualitària. De fet, en els darrers anys ha quedat palès que és força il·lusori pensar que el capitalisme pot esdevenir igualitari a través de polítiques orientades a reparar els danys causats pel mercat. Creure que és possible fer compatibles la justícia social i el lliure mercat és avui una fantasia. Entenem, per tant, que el nou model de país s'ha de construir sobre unes bases necessàriament més radicals que la redistribució compensatòria que ha practicat durant aquestes dècades la socialdemocràcia europea.

Volem unes institucions públiques que tinguin una forta capacitat redistributiva i que impulsin polítiques d'equitat a través d'una fiscalitat justa. Però apostem, al mateix temps, per complementar aquesta orientació redistributiva de l'estat amb una agenda de polítiques predistributives que incideixin sobre les causes de les desigualtats i responsabilitzin no només l'estat, sinó també els agents privats (les empreses i les famílies), d'una distribució més igualitària. En un context com l'actual, on la capacitat de despesa pública es veu debilitada, cal apostar més que mai per mesures regulatives que forcin als agents privats a generar condicions d'igualtat. Posant l'accent en qüestions com la millora dels determinants socials de la salut, l'educació al llarg de la vida o la igualtat real entre homes i dones; generarem una ciutadania més autònoma, més emancipada i menys dependent. Reclamem un nou model de benestar que ens permeti construir una societat millor, recuperant la confiança en el sistema de seguretat col·lectiva. Un nou model fonamentat en unes estructures socials i productives que generin una distribució justa. Per això, cal regular i democratitzar l'economia, promovent formes d'organització productiva alternatives a l'empresa capitalista. Cal, al mateix temps, reequilibrar els nivells d'ingressos i de riquesa de la població i dotar el país d'uns serveis públics universals i de qualitat.

En aquest sentit, entenem que l'educació, la salut, els serveis socials, les pensions, la cultura i l'accés a un habitatge digne són drets fonamentals que han d'estar garantits de forma universal en una societat que pretengui ser justa i socialment cohesionada. Per garantir tots aquests drets cal acabar amb les polítiques de retallades i revertir les privatitzacions en tots els sectors estratègics relacionats amb els drets socials. A Catalunya hi ha prou recursos i riquesa per satisfer els drets socials amb caràcter universal, el que ens manca són unes institucions públiques que vulguin garantir-los. Justament per aquest motiu considerem essencial retornar les institucions a la ciutadania i establir mecanismes de participació i control ciutadà en els serveis públics.

2.1. Justícia social i polítiques per l'equitat

La idea de la justícia social s'orienta a la creació de les condicions necessàries perquè es desenvolupi una societat realment igualitària en termes econòmics. Per avançar cap a un país socialment just, doncs, calen mesures de reequilibri dels ingressos i de la riquesa, començant per una política de garantia de rendes.

La justícia social, per tant, fa referència a la generació de mecanismes que corregeixin les desigualtats manifestes que hi ha en societats com la nostra. En aquest sentit, la protecció social juga un paper fonamental. Les prestacions d'atur, les prestacions socials, les pensions de jubilació, les pensions per invalidesa o els ajuts al lloguer, entre d'altres, són essencials per poder avançar cap a una societat més justa i igualitària.

El sistema fiscal, d'altra banda, és una peça clau del model econòmic i social. És bàsic per a una millor redistribució de la riquesa i és garantia de les polítiques socials. Catalunya ha de poder comptar amb els recursos associats a l'augment de les necessitats de despesa per tal de pal·liar els efectes de la crisi, per fer front al necessari canvi del model productiu i per una veritable instauració de l'estat de benestar. Les polítiques d'equitat redistributiva han d'orientar l'actuació de qualsevol país que vulgui lluitar per la igualtat real entre la ciutadania.

Els ingressos tributaris procedeixen en bona mesura de les rendes del treball. La falta de justícia tributària suposa una discriminació dels sectors més humils de la societat, que globalment paguen molts més impostos que els més afavorits, i amenaça la continuïtat de la provisió pública de drets socials i serveis públics.

Reequilibrar els nivells d'ingressos i de riquesa. Apostem per un model social que reequilibri els nivells d'ingressos i de riquesa de la població. La política fiscal és un bon instrument per avançar en aquesta direcció, però creiem que cal anar més enllà. Per això defensem mesures regulatives orientades a garantir una distribució més equitativa dels ingressos i de la riquesa. En aquest sentit, cal una escala salarial justa que redueixi l'actual bretxa salarial entre persones directives i treballadores a les empreses. Cal recuperar la capacitat adquisitiva dels salaris, per reactivar l'economia i garantir el salari indirecte –representat pels drets de ciutadania– i el salari diferit de les pensions. I cal, sobretot, reequilibrar els guanys empresarials; guanys que no han deixat de créixer sobre una retallada salarial sense precedents, traspasant el cost de la crisi a aquells que no n'hem estat els causants.

Garantia de rendes. Necessitem una política de garantia de rendes que

tingui un clar efecte redistributiu, millori substancialment la situació de les persones més desfavorides, les que es troben en risc de pobresa i exclusió, i garanteixin a totes les persones uns ingressos mínims vitals dignes. Aquestes rendes no estaran sotmeses a condicionalitat, preservaran la llibertat d'elecció de la ciutadania i incidiran en les causes estructurals de les desigualtats. Els principis de la garantia de rendes són: suficiència (cap llar per sota el llindar de la pobresa), universalitat (cobertura de tota la població en risc de pobresa i exclusió) i prioritat pressupostària per la lluita contra la pobresa infantil i la pobresa severa. La política de garantia de rendes, d'altra banda, ha d'eliminar la trampa de la pobresa, lluitant contra la pobresa laboral mitjançant fórmules per compatibilitzar les prestacions amb ingressos salarials.

Inserció laboral voluntària i personalitzada. Defensem la substitució de les polítiques punitives d'activació laboral per mesures d'acompanyament i inserció voluntàries i personalitzades. Cal eliminar els controls humiliants i invasius a les persones sol·licitants i beneficiàries de rendes mínimes.

Pensions dignes per a tothom. Les pensions contributives i no contributives són imprescindibles per avançar cap a la justícia social, ja que constitueixen un element essencial per a una vida digna i igualitària de la ciutadania en situació de malaltia incapacitant per a la feina, o que ja ha arribat a l'etapa de la jubilació. No és cert que no es pugui sostenir un sistema de pensions públiques dignes. Defensem un sistema públic i universal de pensions basat en un nou model que incrementi les pensions mínimes fins al Salari Mínim Interprofessional, avançant cap a la reducció del principi de contributivitat. Volem un model que supprimeixi els incentius i rebaixes a la cotització empresarial, elimini el tractament favorable als plans privats de pensions, combati l'economia submergida, la precarietat laboral i el frau en la contractació i, finalment, garanteixi un finançament suficient. Aquest finançament s'hauria de basar en un sistema mixt –a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat– on la Seguretat Social pugui rebre part dels seus ingressos del sistema tributari, especialment per finançar i millorar les pensions mínimes i més baixes.

Sistema fiscal participatiu i transparent. La ciutadania hem de poder decidir quin és el model social que desitgem i per al qual destinarem part dels nostres recursos, que s'obtidran en bona mesura a través de la nostra dedicació laboral. El sistema fiscal ha de ser transparent, tant en la forma de recaptar els impostos com en la de gastar-los.

Reforma fiscal equitativa i progressiva. Cal actuar decididament i afrontar una reforma fiscal de caràcter integral, justa i progressiva, per tal que pagui més qui més guanya i qui més té. El model fiscal que proposem ha de millorar la suficiència, ha d'incrementar la redistribució de la riquesa, ha d'evitar desgravacions i exempcions que privilegïin sense redistribuir i ha de permetre augmentar la despesa social. En aquest sentit, cal avançar en

la integració del sistema fiscal amb el de prestacions socials en una mateixa lògica redistributiva i progressiva.

Augment de la fiscalitat del capital i dels béns de luxe improductius. Hi ha una discriminació entre la fiscalitat que suporten les rendes del treball i les de capital. La nostra proposta planteja basar la política fiscal del nostre país en una progressivitat efectiva on aportin proporcionalment més els que més tenen. Per això, és important incrementant la tributació de les rendes de capital; revisar els mínims exempts en l'Impost del Patrimoni i el manteniment de l'Impost de Successions. Així mateix, cal promoure un Impost sobre les transaccions financeres internacionals i gravar els béns de luxe improductius.

Lluita contra el frau fiscal. Cal intensificar la lluita contra el frau fiscal, amb més recursos econòmics, humans i legals, penalitzant-lo amb els serveis professionals de l'administració i amb la coresponsabilitat de la ciutadania. És necessari posar en funcionament acords entre l'Agència Tributària de Catalunya i l'Agència estatal, coordinat així la lluita contra qui defrauda, i prendre mesures contra els anomenats paradisos fiscals. Així mateix, és important desenvolupar una nova cultura fiscal des de l'educació inicial dels nostres nens i nenes, que parteixi de la necessitat de construir i mantenir un país amb la col·laboració i participació de tothom.

Fiscalitat ecològica. Volem fomentar maneres de produir i consumir més netes, amb menys impactes mediambientals. Per això plantegem implantar impostos ambientals que, entre d'altres aspectes, gravin la contaminació atmosfèrica o la producció de residus nuclears.

2.2. Serveis socials

Els serveis socials són un dels pilars de l'estat del benestar i tenen com a objectiu garantir les necessitats bàsiques de la ciutadania, promovent l'autonomia personal, la igualtat de drets i d'oportunitats i el desenvolupament de les capacitats personals. Les polítiques de serveis socials i ingressos mínims s'han basat fins ara en un model assistencial que estigmatitza i responsabilitza a les persones quan no arriben a tenir les condicions per desenvolupar un projecte de vida adequat i satisfactori. Des del nostre espai polític, en canvi, plantegem una visió transversal de la intervenció pública que situï els serveis socials en el mateix nivell que la sanitat, l'educació, l'habitatge o les pensions, com un pilar essencial de l'articulació d'un sistema de benestar de garantia de drets i foment de l'autonomia.

Serveis socials universals i accessibles. El sistema de serveis socials ha de fer efectiu l'accés als serveis i prestacions com un dret subjectiu en condicions d'igualtat en tot el territori català. Ha de basar-se en un model d'intervenció social centrat a la persona amb l'objectiu d'acompanyar i

prevenir situacions de vulnerabilitat. Així mateix, ha d'incidir, també, en les dinàmiques socials que impedeixen la inclusió. El seu objectiu ha de ser la reducció de les desigualtats i el foment de la cohesió social, la capacitat de lliure decisió i autonomia de la persona, així com la seva vinculació social i comunitària.

Un model d'atenció social eficaç, preventiu i flexible. Els serveis socials han de contribuir a donar resposta adequada a les necessitats socials del ciutadà. Han de fomentar la cura de les persones més vulnerables tant per la falta d'autonomia com a conseqüència del creixement de les desigualtats. Els serveis socials han de repensar el seu paper, enfortir la xarxa de serveis per poder abordar l'emergència social i alhora, poder treballar la prevenció de l'exclusió social amb persones, famílies i comunitats des d'una perspectiva de drets socials.

Atenció i cura a les persones en situació de dependència. Cal repensar l'atenció i cura de les persones en situació de dependència. Volem un model que vetlli per una atenció de qualitat cap a les persones amb dependència i que promogui la seva autonomia personal. Aquesta atenció i cura no hauria de recaure privadament en les famílies, majoritàriament les dones. Creiem que cal superar el model familiarista actual i avançar cap a un model professionalitzador, que dignifiqui el treball de cures, que el socialitzi i que l'entengui com un dret públic garantit.

Prioritat pel sistema públic i més inversió. Cal recuperar l'impuls dels serveis socials públics amb el creixement de la xarxa de serveis i equipaments. Es necessita millorar l'estudi de necessitats socials i la seva distribució territorial per prioritzar la creació de nous equipaments. No es pot admetre que no es doni resposta a necessitats i col·lectius per manca de recursos. Per això es necessari una pla d'inversió fort i continuat que homologui els serveis socials amb altres sistemes de l'estat del benestar.

Millorar l'estructura i la governança. És necessari superar l'actual fragmentació del sistema entre serveis bàsics i especialitzats. Cal afavorir itineraris i atencions centrades en la persona que no generin situacions de desatenció i llistes d'espera. S'ha de millorar l'actual sistema de governança dotant de capacitat de decisió i finançament a les administracions competents de cada nivell.

Més serveis socials bàsics. Creiem que cal preservar l'atenció del ciutadà al seu entorn i en el si de la seva comunitat. És necessari potenciar els serveis i dispositius que milloren la qualitat de vida en el domicili i afavoreixen la relació entre els professionals i el ciutadà. Cal que l'atenció sigui continuada al llarg de la vida dels ciutadans afavorint vincles i coneixement. Per això calen més serveis socials bàsics, amb més competències, més recursos materials i amb un millor desenvolupament tècnic i en el coneixement.

Una implantació territorial que promogui l'equitat. Els serveis socials han de tenir una distribució de recursos que tingui en compte la diversitat del territori. No es pot acceptar que un ciutadà tingui drets diferents en funció d'on visqui.

Coproducció de polítiques socials. Els serveis socials públics han de treballar amb les entitats socials, impulsant dinàmiques de coproducció i alineant estratègies d'intervenció. La coproducció ha de basar-se en l'assumpció compartida de l'atenció a les necessitats socials. Per fer possible la coproducció, els serveis socials han de prioritzar el treball comunitari i l'articulació de vincles relacionals i l'impuls de teixit associatiu al territori.

Coordinació, transparència i informació compartida. La coproducció de polítiques socials necessita de la coordinació eficaç de tots els agents públics i socials. Cal millorar i fer eficaços els espais de coordinació per fer real la codecisió i la coresponsabilitat. La coordinació i la presa de decisions ha de basar-se en informació actual i fidedigna. Per això cal potenciar els sistemes d'informació compartits. És necessari millorar la transparència envers la ciutadania i els i les professionals. Els serveis socials han de disposar d'un mecanisme d'avaluació i rendició de comptes. Així mateix, la participació i l'acció comunitària només podrà ser efectiva des de la proximitat. L'àmbit local té un rol fonamental i, per tant, s'ha de reconèixer i enfortir la seva tasca.

Els i les professionals, principal valor. El sector professional dels serveis socials està fortament feminitzat i precaritzat. Aquestes dues tendències, connectades, s'han de capgirar. Hem de reforçar el valor dels i les professionals dels serveis socials dins del sistema. És necessari dotar els serveis amb el nombre de professionals necessaris, estudiant les ràtios actuals i ampliant-les. Cal adequar les retribucions dels diferents perfils al contingut i valors de les tasques i funcions que desenvolupen, especialment en aquelles persones que ara vetllen per a la cura d'altres persones. Hem d'afavorir el desenvolupament del coneixement en els serveis socials i apostar per al desenvolupament dels professionals. A més, lluitar contra la desigualtat de gènere va ineludiblement connectat amb la democratització de les cures. La justícia de gènere implica valorar i situar en el centre de la vida el treball de cura.

Participació activa de la ciutadania. Els serveis socials compromesos amb la comunitat necessiten d'una participació activa de la ciutadania. L'actual model de consells de participació ha demostrat que és una estructura molt rígida i burocràtica i sense cap poder real d'incidències sobre el disseny i avaluació de les polítiques. Cal superar aquest model i caminar cap a un model d'atenció més coresponsable i obert. Posar en el centre les persones comporta el diàleg permanent amb cada persona que fa ús del servei i amb la comunitat mitjançant espais amb veritable poder de decisió.

Integrar les perspectives social i sanitària. Hem de superar l'actual marc

de divisió de les necessitats dels ciutadans en funció dels diferents sistemes d'atenció pública. Cal potenciar sistemes que promoguin l'establiment d'objectius d'atenció transversals, intervencions integrades de professionals de diferents sistemes i espais de codecisió sobre els serveis i prestacions més adients. Cal una atenció de qualitat centrada en la persona que en respecti l'autonomia i en promogui l'empoderament i, especialment, que tingui en compte la dimensió emocional de la persona i el seu entorn. També afavorir que les persones (gent gran, infants, persones amb diversitat funcional, etc.) puguin romandre a la seva llar, per evitar la institucionalització. Els suports a domicili i les polítiques preventives es perfilen com les millors opcions. Quan això no sigui possible s'han de valorar les alternatives, amb prou llars de convivència i residències que acompleixin criteris de qualitat. Aquests nous drets socials són una exigència ètica imprescindible per abordar, a més, el procés d'envelliment de la població i les necessitats que se'n derivaran.

Desmercantilització dels serveis atenció a les persones. És necessari posar el valor de la cura i l'atenció centrada en la persona en el centre de la provisió dels serveis. No és acceptable un sistema d'atenció a les necessitats més bàsiques i vitals de la ciutadania basat en la maximització dels beneficis i en un model de productivitat basat en salaris baixos. És necessari un model de provisió que estableixi un marc de partida que impossibiliti aquestes pràctiques i un model de supervisió pública per al seu compliment. El sector públic ha de garantir la qualitat dels serveis socials i d'atenció a les persones i fomentar l'economia social i solidària i els principis ètics per aconseguir una col·laboració millor i més estreta entre els serveis públics i l'àmbit comunitari.

2.3. Habitatge

L'esclat de la bombolla immobiliària va evidenciar que l'accés a l'habitatge és un dret que a Catalunya no està garantit. Els efectes de la crisi hipotecària han estat demolidors i actualment veiem com la situació s'està reproduint en l'habitatge en règim de lloguer. Dins del context socioeconòmic en què ens trobem, de crisi perllongada, no podem limitar-nos a tirar endavant polítiques pal·liatives respecte l'emergència social, l'exclusió residencial i la pobresa energètica; tres conceptes que estan estretament lligats. Un cop comprovat el resultat de les polítiques assistencialistes que, lluny de solucionar el problema, l'agreugen encara més; hem de replantejar el model existent fins ara. Tot i les millores significatives que s'han aconseguit en els darrers anys gràcies a l'activisme social del moviment antidesnonaments, cal anar més enllà i fer realitat un canvi de model que, efectivament, garanteixi l'accés a l'habitatge com un dret.

Nou model de política del sòl. Fins a la bombolla immobiliària, les polítiques de sòl tenien únicament fins especulatiu i lucratiu. La situació actual ens ha demostrat que aquest és un model obsolet, caduc i que només afavoreix una minoria, que cada cop acumula més riquesa i que continua fent negoci sense cap tipus d'escrúpols a costa de la majoria colpejada per

la crisi. Cal una política de sòl decidida que freni l'especulació i s'orienti a garantir l'accés a l'habitatge.

Diversificació de la producció d'habitatge. Apostem per un model diversificat en la producció d'habitatge en què els àmbits públic i comunitari guanyin protagonisme. Cal un control públic sobre el sector immobiliari per lluitar contra l'especulació. Al mateix temps, defensem la producció d'habitatge públic en règim de lloguer i apostem per la promoció de nous models de desenvolupament del sector de la construcció basats en la cooperació i la sostenibilitat.

Habitatge garantit com a dret constitucional. L'accés a l'habitatge ha de ser un dret constitucional efectiu. L'actual marc normatiu català permet garantir tant el dret a l'habitatge com el dret als subministraments bàsics. Els governs actuals, però, no han tingut la determinació necessària per fer-ho i han deixat a milers de famílies sense subministraments ni sostre. És necessari el desplegament de l'actual marc normatiu i el seu compliment, desenvolupant el marc reglamentari per poder aplicar les lleis catalanes que regulen la matèria d'habitatge i que en garanteixen l'accés.

Lloguer social. Volem un nou model d'habitatge i una nova concepció del lloguer social com a lloguer just, adequat al grau d'endeutament assumible per les famílies o persones.

Regular els preus del lloguer. És urgent regular els preus de lloguer dels habitatges, a fi d'evitar que l'especulació generi situacions injustes, en especial en aquells territoris i barris on fets com el turisme o la inversió estrangera han provocat que els veïns, i en especial la població jove, hagin d'abandonar els seus barris per no disposar de recursos suficients per fer front al lloguer. Per intervenir en el mercat del lloguer proposem delegar en les administracions locals la capacitat per establir màxims en els preus del lloguer, tenint en compte les característiques del municipi.

Accés als subministraments garantit. Una vida digna es basa en poder tenir un habitatge amb els subministraments bàsics per poder-lo habitar (aigua i consums energètics, fonamentalment). S'han de facilitar recursos a les administracions locals per poder informar i assessorar sobre el dret als subministraments bàsics. Una política justa ha d'assegurar que tothom pugui fer front a uns nivells de consums suficients de subministraments energètics (llum, aigua, gas). El govern ha d'actuar en dos sentits: un, assegurant el servei a tothom amb independència de la seva capacitat de renda; i dos, regular els sistemes de subministraments, actualment veritables monopolis.

2.4. Educació

Aquests últims anys hem viscut amb preocupació les retallades que ha patit l'educació pública, i hem vist com alhora s'incrementava el finançament públic de l'educació privada. No obstant això, l'accés a l'educació, juntament amb la sanitat, és un dels pilars d'una societat democràticament justa. L'educació és un dels béns comuns més preuats i és garantia de tots els altres drets. Una educació universal de qualitat garanteix que els individus tinguin les mateixes oportunitats en el seu futur, genera societats desenvolupades, crítiques i democràtiques. Creiem que l'educació, com la sanitat, són drets fonamentals que tota la ciutadania hem de poder gaudir. Serà necessari incrementar de forma molt rellevant la inversió en educació en totes els cicles del sistema i dissenyar un pla transitori per transformar en centres públics i laics els actuals centres concertats. La política educativa ha de ser un reflex del model de societat que volem defensar: educació pública, inclusiva, laica, coeducativa, democràtica i crítica.

Educació al llarg de la vida. És necessari promoure l'educació al llarg de la vida, garantint una oferta de qualitat i suficient en tots els nivells i etapes educatives, des de l'escola bressol fins a la universitat. Cal potenciar i prestigiar la formació professional, amb una oferta equilibrada i pròxima al territori, també pel que fa als ensenyaments de règim especial –artístics, musicals i d'idiomes–. Volem assegurar una educació de qualitat per a les persones adultes, i un reconeixement de l'educació en el lleure.

Educació inclusiva. Cal cercar maneres més eficaces per respondre a la diversitat present de l'alumnat. Apostem per un model d'educació inclusiva que ofereixi a tot l'estudiantat –sense distinció pel que fa a la capacitat, l'ètnia o qualsevol altra diferència– l'oportunitat de ser membres de les aules regulars i aprendre dels seus companys i companyes amb reciprocitat. Les condicions personals de diversitat funcional, llengua, sexe o estatus social no poden ser un obstacle per al procés educatiu. Volem un sistema educatiu que sigui capaç d'adaptar-se a les múltiples especificitats de l'alumnat i que no permeti situacions de discriminació.

Ampliar l'educació en la fase de 0-3 anys. Aquesta etapa de la vida té un gran pes en el desenvolupament psicològic de les persones, és per això que cal destinar-hi tots els recursos possibles. A més, l'oferta pública d'educació infantil és especialment rellevant per assegurar que tant pares com mares puguin combinar la dedicació i el contacte amb els infants amb la continuïtat de la seva activitat professional.

Millora de l'ensenyament a primària i secundària. Creiem que cal millorar el model educatiu a la primària i la secundària. Caldrà revisar el sistema educatiu per posar-lo al nivell dels països que, des d'un punt de vista educatiu, han generat major equitat. Tenim un model amb bons professionals que, per manca de recursos, no atén prou bé la diversitat i exclou del sistema

els nens i nenes que no responen a un estàndard d'un model educatiu obsolet. Aquest model no és coherent amb les necessitats i valors de la societat que volem.

Accés universal i convivència enriquidora. Volem una xarxa d'escoles públiques i gratuïtes que garanteixi un accés universal i una convivència enriquidora, sense diferències per raons d'origen social, d'ètnia, de religió, de gènere, d'orientació sexual o de necessitats educatives. Una escola amb el català com a llengua vehicular, en el marc d'un model plurilingüe. Una escola amb un mestissatge pluricultural, que garanteixi la cohesió i el creixement personal, social i educatiu.

Xarxa pública de centres laics de qualitat. El govern de la Generalitat ha establert concerts amb escoles d'elit a les quals només accedeixen famílies de renda mitjana i alta. Alguns d'aquests concerts són amb centres que separen els nens i les nenes. Cal acabar amb tot això, generant una xarxa pública de centres laics de qualitat, resultat del treball conjunt de pares, mares, educadors i alumnes. Cal eliminar els concerts amb centres privats. S'ha de començar per l'equiparació de tots els centres finançats amb fons públics i per la supressió dels concerts als centres que segreguin per qualsevol motiu.

Model educatiu participatiu. Pares, mares, educadors i educadores i alumnes han de poder participar en la definició del model educatiu. La proposta resultant ha d'esdevenir un deure d'obligat compliment, per sobre dels canvis polítics que puguin esdevenir. Estem parlant de no fer partidisme amb l'educació, sinó d'administrar de forma responsable un sistema educatiu que sigui fruit de la participació de la nostra societat, evitant continus canvis de model com a resultat dels canvis electorals. Així mateix, proposem que les diferents associacions educatives (de pares i mares, d'educadors i educadores, d'alumnes, etc.) treballin per definir el model de centre educatiu que volen per al seu barri, atenent les diferents necessitats i especificitats de cada territori. A les universitats cal democratitzar l'actual sistema de governança.

Formació professional. Cal potenciar la formació professional, superant el menyspreu que s'ha imposat en les darreres dècades sobre aquest tipus d'educació. Apostem per un model de formació professional que, si bé estigui lligat al món laboral, no estigui dominat per l'empresa privada. Cal evitar que l'FP Dual acabi transformant aquest tipus de formació en una modalitat controlada pel sector privat, guiant-se per les necessitats a curt termini del mercat i no pas per una estratègia formativa a mitjà i llarg termini. Volem una formació professional gratuïta i de qualitat, que garanteixi una bona formació, un increment de la qualificació dels llocs de treball i asseguri la remuneració de les pràctiques i el treball estable per a l'estudiantat.

Universitat pública d'accés universal i gratuït. Cal disminuir progressivament els preus públics fins a la gratuïtat, per contribuir a facilitar

l'accés a la universitat de la classe treballadora. Els ingressos de la majoria de les famílies s'han vist reduïts en aquests anys de crisi i l'educació superior s'ha convertit en un luxe difícilment assumible. Els recursos públics no es poden destinar a finançar universitats privades.

Una universitat democràtica i de qualitat. A les universitats s'hi fa docència i s'hi fa recerca. Per fer-ho amb qualitat cal una bona dotació de recursos econòmics i cal que tot el personal universitari tingui unes condicions laborals dignes. Avui, a Catalunya, emprendre una carrera acadèmica o de recerca és sinònim d'entrar en una llarga etapa de precarietat i incertesa. Les condicions de molts col·lectius, com els doctorands, o una part del professorat associat, són especialment preocupants. Cal revertir aquesta situació, cal tornar a invertir de forma decidida en R+D+I i cal utilitzar formes de selecció del personal docent i investigador que permetin desenvolupar carreres docents i/o de recerca de qualitat. Les universitats han de ser autònomes respecte als interessos dels poders polítics i econòmics i han de retre comptes a la societat a través dels procediments legalment establerts. L'autogovern de la comunitat universitària ha de ser democràtic, participatiu, responsable, autocrític i transparent.

Responsabilitat social de les universitats envers el territori. Les universitats tenen una funció de foment del coneixement i de motor per al desenvolupament social, científic i tecnològic. Volem una universitat que tingui responsabilitat social envers el territori, i que realitzi accions que les apropi a les persones que no formen part de la comunitat universitària i esdevenir un actor social i cultural, amb especial èmfasi en aquells espais on es fa necessària aquesta funció.

Més recursos per a l'educació pública. El model educatiu que proposem requereix un increment de recursos econòmics. Aquest ha de permetre la reducció de ràtios a les aules, un augment de plantilles amb contractació pública de qualitat i l'eliminació de la precarització laboral en tots els nivells i etapes educatives. Cal superar la inversió en educació actual (2,8% del PIB), per equiparar-la amb la resta de països europeus (6%) i avançar cap al 7% per assolir la gratuïtat de l'educació al llarg de la vida.

2.5. Salut i sanitat

Actualment les polítiques neoliberals estan convertint el dret a la salut i l'assistència sanitària en un negoci orientat cada cop més a beneficiar les grans corporacions sanitàries i la indústria farmacèutica. Per evitar que la sanitat sigui una mercaderia i aconseguir que totes les persones visquin la salut com un dret humà universal cal fer els canvis legislatius necessaris per focalitzar la salut en els determinants socials de la salut i reformular els principis del model sanitari actual, assolint un Servei Nacional de Salut de Catalunya (SNSC) realment públic (en la propietat, provisió i gestió tant de serveis com de personal) i amb un servei universal i equitatiu, d'accés

garantit, finançat des dels pressupostos i sense repagaments, humà i de qualitat.

Un model centrat en la salut. La informació i investigació actualment disponibles mostren abastament que els principals determinants de la salut col·lectiva són sobretot de tipus social, econòmic, ambiental i laboral. Per exemple, la contaminació ambiental (l'aire a les ciutats o l'aigua en determinades parts del territori) és un dels determinants clau sobre el qual és urgent actuar des d'una perspectiva de salut ambiental. Només amb intervencions transversals sostingudes, equitatives i eficients que posin en pràctica l'enfocament de la salut a totes les polítiques es pot aconseguir una millora substancial de la salut de tothom i la reducció de les desigualtats socials en salut. També és important fomentar l'avaluació de l'impacte en salut de les diferents polítiques del govern.

Garantir els drets de les persones. La garantia de drets és per nosaltres de vital importància. Dret a respectar l'autonomia i la llibertat individual en les decisions sanitàries. Dret a la interrupció voluntària de l'embaràs en el sistema públic, lluita contra la violència masclista. Dret a l'atenció al patiment i tractament del dolor, al no aferrissament terapèutic i a una mort digna. Dret a la preservació de les dades personals i no cessió a entitats privades. Dret a l'eliminació de les desigualtats de gènere en salut.

Sistema sanitari públic universal i equitatiu. El SNSC ha de ser públic, d'accés universal i independent de l'edat, sexe, classe social, orientació sexual i origen ètnic. Ha d'assegurar que en tots els centres del país es doni atenció sanitària a totes les persones que ho necessitin, sigui quina sigui la seva situació administrativa. L'accés a la targeta sanitària ha de ser per tota persona que acrediti la residència a Catalunya, amb independència de l'empadronament i temps de residència. Cal fomentar l'ús adequat dels medicaments (controlant-ne el preu), de les tecnologies i eines terapèutiques. S'han d'augmentar la progressivitat i exempcions dels repagaments farmacèutics i de prestacions sanitàries fins a suprimir-los i complir el compromís de no-imposició de noves taxes com l'euro per recepta. Cal incentivar la salut pública, fer de l'atenció primària la porta d'entrada del SNSC i recuperar en el sector públic el control de la salut laboral, creant i reforçant els equips de salut laboral públics existents. Cal ampliar la cartera de serveis en àrees com per exemple l'atenció a la salut bucodental i augmentar els recursos assistencials en els territoris amb més necessitats socials

Desmercantilitzar la sanitat. Cal evitar el transvasament de pacients, serveis i recursos públics a l'àmbit privat; eliminar les externalitzacions i les privatitzacions de serveis sanitaris; evitar els negocis sanitaris privats amb diners públics, i fiscalitzar totes les operacions econòmiques que es desenvolupen amb entitats privades. Cal eliminar l'activitat privada dels centres públics. La sanitat pública ha d'estar protegida a través del blindatge

i control de pressupostos i la inversió necessària per portar a terme la reconstrucció del SNSC, malmès per les retallades i la mala gestió.

Millora de la coordinació i gestió dels serveis sanitaris. S'han d'impulsar plans de coordinació entre àmbits assistencials com l'atenció primària, les urgències i l'atenció especialitzada, inclosa la sociosanitària. La col·laboració i integració de serveis amb base territorial és un principi fonamental del nou model que proposem. La coordinació s'ha de fer amb transparència, amb rendiment de comptes i amb la participació de la ciutadania i de les persones treballadores del sector de la salut.

Més qualitat i inversió per a tots els àmbits. Cal dotar de prou inversió perquè es puguin desenvolupar les funcions pròpies de tots els àmbits que componen el sistema de salut, vetllar per la qualitat total del sistema i reduir les llistes d'espera d'atenció primària i especialitzada, així com la garantia de temps màxims de 6 mesos per a determinats procediments fins que s'estableixin nous criteris consensuats.

Potenciar la salut pública i l'atenció primària i comunitària. Entenem la salut pública i l'atenció primària i comunitària com els pilars fonamentals per al desenvolupament d'un sistema sanitari sostenible, enfocat a la promoció i la prevenció i l'atenció integrada, longitudinal i continuada, centrada i propera a les persones. L'atenció primària ha de ser la porta d'entrada al SNSC de tot el territori català. Els centres d'atenció primària han de tenir un equip integral de professionals vinculats a la salut i als serveis socials. És necessari promoure processos de salut comunitària per la prevenció i promoció de la salut, juntament amb els equips de salut pública, els ajuntaments i altres serveis de suport a les necessitats de les persones, d'acord amb el seu cicle vital.

Atenció especialitzada sociosanitària a la salut mental, a les persones amb problemes d'addiccions i atenció sociosanitària. Cal repensar el model d'atenció a la salut mental i a les addiccions i desenvolupar un sistema d'atenció especialitzada per a les persones amb aquestes necessitats. En aquest sentit, és necessari integrar les xarxes proveïdores de serveis, incrementant l'actual oferta de serveis per tal que l'atenció sigui per a tota la població. Cal instaurar un desplegament de serveis de tractament ambulatoris a les addiccions (CAS) i els centres de salut mental (CSMA i CSMLJ). Cal enfortir el vincle amb altres sectors, com el social i ocupacional, per enfortir la xarxa de recursos d'integració social i laboral i el foment de l'autonomia de les persones, en l'àmbit municipal i supramunicipal i amb les entitats del tercer sector.

Reestructuració de l'atenció hospitalària. En aquests moments l'atenció hospitalària està atomitzada. Hi ha serveis especialitzats en gairebé tots els grans hospitals i no tots poden comptar amb la tecnologia avançada necessària i en alguns casos estan sobredimensionats quant a nombre de

personal. Aquests serveis han de concentrar-se en un nombre menor de centres que puguin comptar amb la tecnologia avançada necessària. Un increment del nombre de pacients tractats als centres existents milloraria els resultats i reduiria força la despesa de recursos sanitaris. L'atenció hospitalària ha d'interaccionar directament amb la resta de nivells oferint el suport necessari a l'atenció primària i a l'atenció especialitzada ambulatoria.

Drets i condicions laborals dignes per al personal sanitari. Defensem la recuperació de tots els drets perduts dels treballadors i treballadores de la salut, que mereixen una remuneració i un desenvolupament professional adequat. Cal acabar amb la discriminació d'interins i contractats. El personal sanitari públic, d'altra banda, ha de tenir exclusivitat al sistema públic.

Participació i transparència. La participació i l'empoderament de la ciutadania en les polítiques públiques és un valor de qualitat democràtica en el qual s'ha de creure fermament. Cal activar un fort lideratge del poder polític per poder vèncer inèrcies i interessos que s'hi oposin. És fonamental que aquest lideratge sigui compartit entre la ciutadania, els professionals i l'administració de salut; i que s'assegurin els mecanismes de participació activa i real per part de la ciutadania i informant i empoderant la població immigrada sobre els seus drets d'atenció socio sanitària. Cal establir transparència, avaluació i participació de la ciutadania i dels treballadors i treballadores a tots els nivells del sistema. Cal reforçar la qualitat i representativitat de la comunitat en els consells de participació existents en tot el territori català i cal desplegar també comissions de salut de centres sanitaris amb la presència de representants de la ciutadania.

Recerca i docència en salut. La recerca i la docència en salut s'han de basar en els determinants socials de la salut i en els problemes de salut i de serveis sanitaris més prevalents. Els recursos dedicats a aquestes activitats han d'incrementar-se fins a aconseguir els nivells d'altres països del nostre entorn. La seva regulació, d'altra banda, ha de fer-se d'una forma democràtica, amb els objectius definits per la comunitat de l'àmbit de la salut i la comunitat científica, per una banda, i per la societat i els pacients afectats per l'altra. El coneixement sorgit de la recerca feta amb diners públics, d'altra banda, no pot ser privatitzat mitjançant patents privades. El benefici econòmic i empresarial no ha de ser un objectiu de la recerca finançada amb fons públics. La recerca aplicada i docència en salut pública i serveis de salut ha de ser transparent i accessible.

2.6. Cultura

Vivim en un context on les propostes i les respostes a la crisi i el canvi d'època han menystingut, quan no oblidat, la cultura. Una cultura que ha estat retallada, institucionalitzada i privatitzada, posant l'accent en el consum i la indústria i convertint-la en una eina de govern i en un recurs per mercantilitzar els valors, els sabers, la creativitat i l'educació. S'ha invertit en

equipaments però s'ha retallat en investigació, difusió i promoció cultural; creant un model molt poc sostenible. Tot plegat ha portat a la precarització dels treballadors i treballadores de la cultura i a la pobresa cultural. Cal posar en valor la cultura com un bé comú al servei de la societat i com un element clau per sortir de manera diferent de totes les crisis. La cultura –juntament amb l'educació, la salut i l'acció social– és una de les polítiques troncales del benestar i la cohesió social. Sense cultura la ciutadania d'un país no pot arribar a ser lliure. Sense cultura no podem construir un país en comú.

Un nou horitzó per a la cultura. Volem una cultura que formi ciutadania lliure, emancipada i crítica; que participi de la transformació social, que sigui protagonista aportant creativitat i rebel·lia. Per això cal una política pública dialogant, que aposti amb confiança per la participació, la transparència i la democràcia cultural. Defensem les pràctiques culturals que interroguen i transformen, que construeixen identitats des de les memòries i que són expressions plurals i lliures.

Cultura per al benestar. Volem una cultura que sigui pilar del benestar i que lluiti contra les velles i les noves formes de pobresa i desigualtat. A la pobresa i a la desigualtat econòmica i social cal afegir-hi la pobresa i la desigualtat dels sabers, l'analfabetisme tecnològic, de les humanitats i de la ciència; la pobresa de no posar en valor la diferència, la pobresa a la diversitat cultural, la pobresa al coneixement, la pobresa al gaudi en les arts... Defensar la cultura és lluitar contra les diferents cares de la pobresa. La inversió en cultura, en definitiva, és posar la ciutadania en el centre, oposant-se d'aquesta manera a la cultura-marca i la cultura-consum.

Dret a gaudir, accedir i crear cultura. La cultura és un bé social del qual n'han de poder gaudir totes les persones, independentment de l'edat, la situació socioeconòmica, el gènere o sexualitat, l'origen o les capacitats. La cultura és un bé comú que ha d'estar al servei de la gent i no de al servei de les empreses o de les institucions culturals. Cal defensar la cultura com a bé comú i garantir-ne la construcció individual i col·lectiva. Cal a més a més afavorir amb recursos la participació, l'exhibició, la producció, la investigació, la difusió i l'educació en cultura i vetllar perquè tots els processos siguin transparents i inclusivament, amb una ciutadania activa i protagonista. Els poders públics han d'establir els marcs de concertació i d'impuls pel seu compliment i garantir el dret a la cultura per a tothom. La cultura és l'essència de l'autonomia de les persones.

Model de cultura procomú. Per fer efectiu el dret a la cultura cal garantir l'accés i les condicions per produir cultures en el conjunt del territori, fomentant la creativitat, la sociabilitat i la mediació, l'exhibició i la divulgació. Estem sent testimonis d'un canvi de paradigma, del model de cultura propietària a un model de cultura del procomú, relacionat amb les possibilitats de socialització que ofereixen les TIC. La cultura procomú es basa en una lògica de circulació oberta dels béns culturals i és desenvolupada per una ciutadania interconnectada en xarxa.

Dret a un programari i societat lliures per aconseguir una administració oberta. Volem una administració al servei de les persones que utilitzi la tecnologia per afavorir entorns col·laboratius i fomentar la cultura de la

participació ciutadana. Una cultura participativa en què el ciutadà sigui protagonista en la generació i la gestió de la informació i coneixement, en la definició, creació i avaluació de les polítiques de govern i on pugui comprovar que forma part del procés de presa de decisions. Fomentar aquesta cultura participativa significa, en definitiva, fomentar la legitimitat democràtica de l'actuació del govern, fomentar la cultura cooperativa i fomentar la cultura democràtica en la societat.

Dret a la diversitat cultural. Cal que es visualitzi la diversitat cultural als espais públics de difusió de la cultura, com els centres educatius, els museus i els mitjans de comunicació. Per això, i gràcies a això, cal que aquests espais siguin de qualitat. La cultura ha de ser el substrat en la construcció d'un nou model de país. Un país culturalment inclusiu i amb identitats diverses. Volem una cultura que sigui alhora transgressora i inclusiva, en què els nous projectes i relats culturals – individuals i col·lectius – es puguin expressar i realitzar en tot el seu potencial. Volem una cultura en comú i pel comú.

3. Un país fratern i sobirà en tots els àmbits

Concebem la sobirania com la capacitat que tenim, com a ciutadans i ciutadanes constituïts en comunitat política, per decidir democràtica i col·lectivament sobre els afers comuns; és dir, sobre el nostre futur col·lectiu i sobre tot allò què afecta a la nostra comunitat. Catalunya és una nació sobirana i, com a tal, ha de tenir ple dret a construir el seu futur.

Des del punt de vista institucional Catalunya es troba avui immersa en el marc autonòmic d'un règim que fa fallida i que impossibilita l'exercici de la seva sobirania, tant per la negació del caràcter plurinacional de l'Estat espanyol com per la limitada capacitat d'intervenció que té Catalunya en múltiples esferes que afecten a la vida dels catalans i les catalanes. Al mateix temps, però, considerem que l'actual moment de crisi social, política i institucional marca la necessitat i possibilitat d'un canvi no només cap enfora, sinó també cap endins. La fita és la construcció d'una Catalunya nova, justa, digna i lliure, pensada i realitzada no només "per" sinó també "amb" la ciutadania. Creiem que aquest és un procés en el qual han de participar totes les forces polítiques i els sectors socials, però tenim el convenciment profund que qui l'ha de liderar és una majoria social alternativa, que existeix i que està configurada per les classes populars d'aquest país. Des d'aquest nou espai polític volem estar al capdavant d'aquest procés per construir un país en comú.

Actuar de baix a dalt és un dels principis rectors de la nostra formació política. Som una força que té en el seu ADN el municipalisme, perquè el

municipi és l'administració més propera a la ciutadania i la més permeable a les seves demandes. Compartim el principi de subsidiarietat, segons el qual els problemes s'han d'abordar tan a prop del seu origen com sigui possible. Apostem per la descentralització i la gestió de proximitat a tots els nivells. Així, entenem el nostre projecte de país des de l'autonomia municipal i des de la seva diversitat geogràfica. Al mateix temps, però, defensem la necessitat de projectar mirades regionals i metropolitanes per als diferents àmbits territorials del país, així com una visió global i multilateral que vertebrí el conjunt del territori des de les diverses realitats que configuren Catalunya. La sobirania de Catalunya, d'altra banda, no es pot limitar a una sola de les seves expressions -la institucional- obviant tota la resta de dimensions que són igualment fonamentals per a la construcció del nou país. Volem una Catalunya sobirana en termes nacionals però també econòmics, ambientals i socials. És per això que posem sobre la taula debats sovint ocultats com el de la sobirania econòmica, la sobirania tecnològica, la sobirania alimentària o la sobirania energètica. En altres paraules, volem construir la nova realitat catalana des de múltiples sobiranies, de forma articulada i fraterna amb la resta de pobles germans de l'Estat

Sobirania implica autogovern, i no estar fàcilment exposats a interferències exteriors no desitjades. Defensem en aquest sentit la sobirania alimentària i l'energètica -que no s'han de confondre amb autarquia- perquè es tracta de qüestions vitals en les quals és molt important no ser fàcilment vulnerables. Ser sobirans vol dir, també, no estar sotmesos a la voluntat dels grans poders econòmics i financers, ni als dictats d'institucions que estan fora de tot control democràtic, com el Fons Monetari Internacional, la Comissió Europea o el Banc Central Europeu. Vol dir poder implementar polítiques econòmiques per fer front a les desigualtats, o poder decidir sobre el deute públic, a voltes il·legítim, i prioritzar l'orientació social de la despesa pública; posant la dignitat i la vida de les persones per davant de tot. No volem rescatar els bancs sinó rescatar les persones.

Som conscients, al mateix temps, que vivim en un món amb múltiples interdependències, on les causes i les conseqüències dels principals problemes prenen dimensions globals i locals, al mateix temps i de forma relacionada. Des d'aquest nou espai polític no defugim aquesta realitat, ans al contrari. Som una força internacionalista i entenem que l'alternativa social i política que proposem requereix ser construïda a través de xarxes globals que es basin en la col·laboració solidària entre iguals. Des d'aquest punt de vista el municipalisme transformador, les ciutats rebels i els diferents territoris treballant en xarxa representen una esperança per canviar i democratitzar Europa des de baix.

En aquest sentit, la fraternitat és per nosaltres no només un valor cabdal a fomentar en la relació entre els pobles d'Espanya, d'Europa i del món; sinó també una pràctica política que es concreta amb aliances amb altres forces d'arreu. Unes aliances que, en el moment actual, adquireixen una gran rellevància.

3.1. Sobirania nacional

Històricament, Catalunya s'ha anat configurant com a una realitat nacional, és a dir, com una nació, en un constant procés de transformació i mestissatge que l'ha construït i articulat.

En els últims temps, la ciutadania de Catalunya hem expressat de manera clara i majoritària que constituïm una comunitat política sobirana amb el dret irrenunciable a determinar lliurement el nostre futur a través d'un referèndum; que ha de ser efectiu, amb reconeixement i garanties. Aquesta voluntat d'autogovern no és nova. S'ha fet palesa en diversos processos de canvi polític al llarg del temps. En la defensa persistent d'institucions pròpies davant el centralisme i l'absolutisme, en les diverses apel·lacions a l'Estat i la República catalanes durant els segles XIX i XX, en l'impuls de l'Estatut de Núria de 1932, en el mateix procés constituent de 1977-1978 i fins i tot en la proposta de reforma estatutària aprovada pel Parlament de Catalunya el 2005. Projectes diversos que han cercat la construcció de la sobirania pròpia i la transformació del marc estatal existent com a dos processos entrelligats.

Actualment, vivim un període de clara transformació de la realitat nacional catalana en un món nou. Aquest es caracteritza per una sostracció constant de sobirania popular en favor de poders públics i privats amb poc, quan no nul, control democràtic. Procés que s'emmarca alhora en una gran transformació social, cultural i econòmica global que ha portat a l'erosió i a la reconfiguració de les sobiranies clàssiques.

Els canvis en curs estableixen un seguit d'interdependències que obliguen a articular la noció de sobirania sobre noves bases. És per això que, cada cop més, cobren sentit conceptes com els de sobiranies en transició, postwestfalianes (és a dir, postestamentals), o, a partir de principis democràtics, sobiranies compartides.

Un nou camí. A casa nostra, aquesta realitat es tradueix en un context específic: el procés de trencament de la Constitució territorial de 1978, que té la seva màxima expressió en la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut del 2010 i en els processos constants de recentralització practicats per l'Estat central en el marc de la crisi desfermada el 2008. Aquest procés ha arribat a un punt de no retorn. Per una àmplia majoria de catalans i catalanes, ja no es tracta de revisar el pacte del 78, sinó d'iniciar un camí nou. Fem nostra i volem actualitzar la tradició majoritària del republicanisme catalanista i de les classes populars catalanes a partir de la defensa de sobiranies plenes i lliurement compartides.

En aquest sentit, apostem per la creació a Catalunya d'una república social, democràtica i ambientalment justa, com a màxima expressió i realització de la seva sobirania nacional. Una República que s'ha de constituir en relació fraternal amb la resta de pobles de la Península. L'expressió

d'aquesta construcció conjunta ha de residir en la capacitat de compartir sobirania amb un Estat que ha de desenvolupar plenament el seu caràcter plurinacional.

Processos constituents. Per fer factible aquesta nova realitat, cal activar processos constituents que es reforcin mútuament tant a Catalunya com a Espanya i que tinguin en el seu centre el dret a l'exercici de l'autodeterminació dels pobles.

3.2. Municipalisme

Som un país amb una llarga tradició municipalista. Durant dècades, l'administració local ha estat l'encarregada de vetllar pel benestar de les persones, mantenint un contacte directe amb la realitat quotidiana de la ciutadania. A peu de carrer, el municipalisme democràtic i transformador ha fet una feina cabdal tant per millorar les condicions materials de vida de la gent com per al procés de construcció nacional de Catalunya com a un sol poble. Malauradament, aquest espai de proximitat ha estat utilitzat per determinades formacions polítiques per crear xarxes clientelars en favor dels seus propis interessos, d'esquenes a les necessitats de la gent. A més, durant els darrers anys, la fal·lera recentralitzadora, tant a Espanya com a Catalunya, ha anat limitant la capacitat d'autonomia del món local, convertint els ajuntaments en simples gestors de les polítiques del govern central. Aquesta realitat, sumada a l'abocament sistemàtic de responsabilitats per part del govern de la Generalitat, sense dotar dels recursos necessaris, ha convertit l'administració local en l'espai institucional més fràgil.

D'altra banda, però, amb victòries electorals com la del mes de maig de 2015 hem demostrat que els ajuntaments poden tenir un paper fonamental en la lluita per recuperar els drets de les persones. Barcelona i a altres ciutats rebels, sense oblidar les contribucions fonamentals del municipalisme transformador, ens demostren que es poden assolir grans avenços des del món local. Tot i les dificultats, tenim clar que és al món local on comença el camí per a l'alliberament de les classes treballadores.

Municipalisme de base ciutadana. Entenem el municipi com l'espai de proximitat on les persones han de poder decidir, en comú, com fer front als seus problemes col·lectius. El municipalisme, per tant, es basa en retornar la sobirania a la ciutadania. És, de fet, el principal mecanisme de participació capaç de recollir la voluntat de veïns i veïnes i transformar-la en una nova realitat política a partir de mesures concretes. És des d'aquesta perspectiva que apostem pel món local com a espai clau en l'empoderament de les persones, contenint el domini creixent que exerceixen els poders econòmics, sovint a través de la innecessària gestió privada de serveis públics.

Autonomia municipal i govern local. Volem un model de sobirania municipal que doni plena autonomia als ajuntaments per decidir quines polítiques volen desenvolupar. Perquè volem decidir sobre tot allò que afecta

les nostres vides, cal recuperar l'autonomia del món local. En aquest sentit, és del tot imprescindible dotar als governs locals dels recursos necessaris per fer efectiva aquesta autonomia.

Cooperació i coordinació supramunicipal. Al mateix temps, entenem que cal fixar fórmules de cooperació i coordinació entre els municipis i dels municipis amb les vegueries, els consells comarcals i altres entitats metropolitanes i supramunicipals. La cooperació i la coordinació són del tot necessàries per facilitar que els municipis puguin resoldre els seus problemes col·lectivament i en xarxa, desenvolupant així respostes més eficients i més eficaces que s'ajustin a les característiques territorials de les problemàtiques que es vulguin abordar en cada cas.

Municipalisme transformador. Creiem en un municipalisme que reivindiqui el món local com espai de canvi social i polític, de resistència i de transformació, i que, per tant, vagi més enllà de la consideració dels ajuntaments com a meres administracions de gestió. Volem una realitat municipal on valors com el feminisme, la solidaritat i la cooperació tinguin un paper protagonista; on les inversions i la gestió pública dels recursos es dirigeixin allà on ho requereixi la voluntat popular, recuperant així el control sobre els usos de l'excedent que la pròpia ciutat genera. Un municipalisme que aposti per economies locals justes, amb polítiques de fiscalitat ecològica i progressiva. Un municipalisme compromès amb la defensa del territori i del medi ambient i que garanteixi l'accés als drets bàsics a tot el país.

3.3. Europa i internacionalisme

Arreu del món, la ciutadania s'està rebel·lant contra el segrest de les sobirania pels mercats globals i per unes institucions transnacionals antidemocràtiques. Ens preocupa que sigui l'extrema dreta qui més s'està aprofitant d'aquesta crisi: confrontar grups humans, tancar fronteres per a les persones i obrir-les per al capital és la base de la desigualtat. Per tant calen, més que mai, espais que defensin totes les sobirania des d'una perspectiva internacionalista, pacifista i antiracista.

Des d'aquest nou espai polític comú entenem que, en un món enxarxat de múltiples interdependències, les sobirania mai no són absolutes. Reptes com el canvi climàtic o la financerització de l'economia creuen fronteres. Per això defensem les sobirania en xarxa a nivell global, és a dir, un món de col·laboració solidària entre iguals. Per aconseguir-ho, cal que els municipis, pobles i la ciutadania organitzada treballin a nivell global per construir alternatives des de baix.

Les relacions de Catalunya amb el Mediterrani, Europa i Amèrica Llatina són una part fonamental d'aquesta tasca. Hi mantenim vincles socials, econòmics i culturals i compartim el fet que els centres de poder econòmic consideren les nostres societats com a perifèriques i fàcilment manipulables.

Casos com el de Grècia, on la troica ha imposat austeritat i privatitzacions contra el mandat democràtic, no poden repetir-se. No podem permetre que les institucions de la Unió Europea segueixin actuant en favor de les elits econòmiques i financeres, segrestant les sobiraniaes de la ciutadania. No ens falten motius: l'opacitat en la negociació de tractats com el TTIP o el CETA; el bloqueig per part dels estats membres al fet que la UE aculli a les persones refugiades; la militarització de les nostres societats...

Hi ha un debat a nivell europeu i dins d'aquest nou subjecte polític sobre quines estratègies podrien servir per democratitzar el continent. Cal refundar la UE superant l'intergovernamentalisme insolidari, impulsant-ne la democratització i posant fi a l'austeritat. Només així podrem construir una UE vertaderament democràtica i amb més solidaritat política. Però això s'ha de combinar amb la consideració que la UE actualment té un disseny com a projecte deslligat del control democràtic i que, per tant, cal preparar el terreny per anar més enllà dels límits marcats pels tractats i institucions per construir, guanyar i recuperar sobiraniaes.

Aquest aprofundiment estratègic ha d'enriquir el debat sobre quina política vers la UE hauríem de tenir des de Catalunya i l'Estat, i presentar línies de treball a desenvolupar i valorar conjuntament, en el camí d'un procés constituent europeu, perquè sigui la ciutadania qui puguem decidir com ha de ser aquest futur.

Construir per decidir. Davant del segrest de les sobiraniaes a nivell europeu i global, apostem per construir alternatives des de baix i en xarxa, dins i fora de les institucions. Cal mostrar amb fets que les coses es poden fer d'una altra manera i replicar i escalar models d'èxit arreu del món; només així serà possible superar els sistemes institucionals i econòmics actuals. Els governs municipals i subestats van per davant dels estats en aquest sentit. En són exemples els milers de municipis i regions que s'han declarat lliures del TTIP; les xarxes de ciutats refugi i els compromisos de governs locals arreu del món amb metes de reducció d'emissions de carboni molt més exigents que les dels estats.

3.4. Sobirania econòmica

La primera fase de l'actual globalització econòmica –corresponent al període de després de la Segona Guerra Mundial– va ser d'una globalització superficial, en què els estats podien seleccionar quines parts de l'economia protegir i quines obrir al comerç i les finances mundials. Aquests acords van permetre als estats solucionar els problemes de pèrdua de competitivitat devaluant les seves monedes. Els anys d'aquest règim econòmic i polític internacional van ser els més exitosos de la història del capitalisme, ja que van prioritzar la plena ocupació, el benestar social i el desenvolupament productiu propi a través de la combinació de protecció i obertura. Aquest model va quedar enrere amb la globalització neoliberal començada als

anys 80. Des de llavors, la política dels estats ha passat a estar subordinada a les sancions i pressions dels interessos corporatius transnacionals, que s'encarreguen de fer que el món sigui un espai econòmic hiperglobalitzat, ple de dependències dels més febles respecte als més poderosos. Aquests interessos, canalitzats a través d'institucions financeres neoliberals, sancionen i modifiquen les lleis estatals per adaptar-les al principi del lliure mercat, encara que això impliqui atemptar contra els interessos de la majoria de la ciutadania o contra el principi democràtic. Un escenari, doncs, en què la ciutadania i els estats han perdut sobirania en benefici dels mercats.

Guanyar, recuperar i construir la sobirania econòmica. Creiem que cal guanyar en comú sobirania en l'àmbit de l'economia per tal que les institucions democràtiques puguin fer polítiques que prioritzin la plena ocupació, el benestar social i la reducció de desigualtats. No acceptarem com a fet inexorable del destí l'aprofundiment de la globalització neoliberal; si bé som conscients que vivim en un món interdependent on necessàriament haurem de compartir aspectes de la sobirania econòmica. Ara bé, volem contribuir a la construcció d'un món més democràtic i flexible, reivindicant aquelles eines de política econòmica que la globalització neoliberal ha anul·lat. Guanyar, recuperar i construir sobirania significa, necessàriament, tornar al paradigma de la democràcia, la plena ocupació i la protecció social, i abandonar el paradigma dels mercats i els tractats de lliure comerç. El pilar central sobre el qual construir aquest projecte de sobirania econòmica passa per no renunciar mai als compromisos adquirits amb la ciutadania. Al mateix temps, creiem que, amb voluntat política, dins les restriccions del neoliberalisme també hi ha marge per fer millors polítiques: una fiscalitat redistributiva, l'impuls a la economia social i solidària o la integració de la perspectiva de gènere en els pressupostos en serien alguns exemples.

Les persones abans que el pagament del deute. Reivindiquem que caldrà establir, en la Constitució i en els textos legals propis, que la defensa dels drets i el benestar de la gent tenen prioritat per sobre del manteniment del pagament del deute i l'estabilitat financera. També, s'haurà de dotar al poder executiu del marc legal necessari per tal que pugui negociar i dur a terme operacions de reducció i/o reestructuració del deute, els seus terminis i els seus interessos. Cal, doncs, un nou contracte social on l'economia no estigui al servei de les corporacions, sinó al servei del bé comú.

Fiscalitat pròpia i solidària. La sobirania econòmica implica tant capacitar els municipis per donar les respostes que la ciutadania necessitem com establir marcs competencials democràtics més grans per poder construir una alternativa a la globalització neoliberal i a la devaluació d'estàndards socials. Catalunya ha de tenir una hisenda que permeti fer front a les necessitats del territori, sense oblidar la naturalesa solidària que ha de permetre compensar desequilibris econòmics interregionals entre els pobles de l'Estat espanyol i d'Europa. Caldrà fer servir aquest marc per posar en marxa polítiques contracíclics d'inversió i despesa que permetin amortir

el gran cop de la crisi, i moure'ns en la direcció de la plena ocupació i el desenvolupament econòmic equilibrat i inclusiu. Hem d'anar més enllà de les restriccions fiscals establertes als tractats de la UE.

Democratització de les finances. Cal establir un nou estàndard democràtic i legal en relació a les finances. Proposem realitzar una auditoria del deute públic, amb l'objectiu de rebutjar el pagament del deute il·legal, il·legítim, odiós i socialment insostenible. També, en el marc d'un procés de reorganització intern del sistema financer, advoquem per fer auditories de les entitats financeres i posar en marxa lleis de reducció del deute de les famílies mes endeutades –amb especial èmfasi en el mercat hipotecari– i amb problemes econòmics. De la mateixa manera, considerem imprescindible el retorn de les ajudes rebudes per la banca.

Banca pública. Necessitem una banca pública, sumada a l'existent banca ètica, que garanteixi l'accés dels serveis financers en condicions d'igualtat, sense clàusules abusives. Proposem, doncs, posar en marxa un sistema de banca pública catalana que doni suport als projectes de les famílies catalanes i faci d'impuls al nou de desenvolupament productiu.

Democratitzar i refundar els organismes econòmics multilaterals.

Volem contribuir a la democratització dels òrgans multilaterals econòmics supranacionals, ja que actualment són preses dels interessos del neoliberalisme. Cal tornar a establir un consens global basat en òrgans financers monetaris i comercials que responguin a l'interès democràtic. Per això caldrà impugnar fermament els actuals òrgans antidemocràtics com l'OMC, l'FMI, el Banc Mundial o el Banc Central Europeu. Si aquests organismes no canviessin la seva naturalesa, caldria considerar-ne la substitució per noves institucions que servissin a un internacionalisme democràtic.

3.5. Sobirania tecnològica

Els moviments polítics contemporanis hem d'explorar els reptes que planteja l'augment de les plataformes tecnològiques, la proliferació dels sensors en la vida quotidiana i el continu canvi cap a una economia intensiva en l'ús de les dades. Tenint en compte les tendències recents a buidar les comunitats polítiques de poder de decisió –ja sigui a través de nous tractats internacionals com el TTIP o mitjançant les formes emergents d'extracció de dades que facilita la digitalització– és necessari posar sobre la taula la qüestió de la sobirania tecnològica en les seves múltiples dimensions.

La situació actual es veu agreujada pel fet que la naturalesa altament política de la indústria tecnològica, així com les nombroses amenaces que representa per a la sobirania, sovint passen desapercebudes. Una gran part de la població s'ha convertit en consumidora de serveis gratuïts i d'aplicacions promogudes per plataformes digitals que sovint violen la seva privacitat,

la protecció de les dades o la lliure decisió sobre la informació. El focus de Silicon Valley és convertir les dades en un actiu intangible i un producte per ser venut i comercialitzat en els mercats financers. A canvi de poder gaudir d'un servei personalitzat i de qualitat, ofert per part de proveïdors privats, la ciutadania ha d'acceptar ser continuament controlada i monitoritzada per les empreses tecnològiques. Un model que s'ha definit com el "capitalisme de vigilància".

Sobirania tecnològica per a totes les sobiranies. Hem d'entendre la qüestió de la sobirania tecnològica dins el marc, més ampli, de les lluites que s'oposen a l'austeritat i la mercantilització. Els esforços per establir o recuperar la sobirania en el domini de la tecnologia ha d'anar lligat a la recuperació de sobirania en altres àmbits, com l'alimentació, l'energia, l'habitatge o les finances. Tots aquests àmbits estan sent, cada vegada més, dominats per les plataformes tecnològiques i de dades digitals. Hem de ser conscients que corporacions com Monsanto s'està desplaçant cap al terreny de les "big-data", mentre empreses com Google o Apple s'han convertit en actors molt rellevants en l'àmbit de l'energia. Les anomenades empreses de "consum col·laboratiu", com Airbnb, estan desafiant les polítiques públiques d'habitatge assequible, provocant un augment del preu del lloguer i una creixent financerització de la vida urbana. Uber, al seu torn, és una màquina de precarització del treball, reduint les possibilitats de protecció social i de negociació col·lectiva.

Propietat pública i comuna de les dades. Cal posar al centre de la nostra agenda política la qüestió de la propietat de les dades. La majoria de les dades, que són un recurs comú fonamental per al nostre futur, es troben avui emmagatzemades en grans servidors corporatius i són del tot inaccessibles per al bé comú. Des del nostre espai polític, per contra, apostem per formes alternatives de propietat pública i comuna de les dades, ja que entenem que poden contribuir a crear una economia més democràtica i col·laborativa; superant així la lògica de funcionament de les xarxes privatitzades orientades al mercat i a l'eficiència.

Infraestructures digitals comunes. Més enllà de les dades com a font de riquesa, la sobirania tecnològica afecta les formes d'interacció i coordinació social. El disseny de les xarxes socials, les infraestructures de l'administració pública, els serveis de producció digital col·laborativa... tots orienten i canalitzen l'acció col·lectiva en una direcció dissenyada principalment pel sector privat, generant dependències de serveis, privatitzant el coneixement col·lectiu, i controlant i orientant l'acció social i institucional. La recuperació de la riquesa social de les dades i la coordinació de l'acció social passa per impulsar infraestructures digitals comunes, reapropiables per mitjà de processos i comunitats democràtiques. Per fer-ho és fonamental incidir en arquitectures lliures i obertes, des del hardware fins als protocols i formats, passant pel codi i les llicències de contingut; condició indispensable per generar, al seu torn, comuns del coneixement que sostreguin la riquesa social

digital de les mans del capitalisme corporatiu global.

Tecnologies per a la sobirania. Fer front als reptes de la sobirania tecnològica requereix, també, el desenvolupament i foment de les tecnologies per a la sobirania: plataformes digitals per a la democràcia, monedes digitals sobiranes, programari de gestió d'infraestructures, comunicació, intel·ligència col·lectiva, etc. La clau per recuperar la sobirania en altres àmbits és posar a disposició i apostar per noves (i velles) tecnologies socials que permetin la governança democràtica de les infraestructures i els serveis publicocomuns, a través de sistemes de transparència, participació, rendició de comptes i comunicació directa. Les tecnologies digitals han d'entendre's sempre com complementàries dels processos socials allà on aquests tenen lloc (sigui a la xarxa o al barri). Així, no es tracta de substituir els mecanismes no digitals (consells, assemblees, manifestacions, conflictes social, etc.) per tecnologies digitals; sinó de reforçar-los i complementar-los digitalment. Sense ignorar, igualment, la profunda transformació i democratització que les mateixes tecnologies poden aportar, sempre i quan siguin sobiranes, obertes, lliures i apropiables.

3.6. Sobirania alimentària i energètica

L'alimentació i l'energia són drets, són necessitats bàsiques que condicionen la salut humana i la nostra qualitat de vida; a la vegada que representen una connexió directa amb l'entorn en el qual vivim i del qual depenem.

L'agricultura es el principal sector productor d'aliments i el principal sector en la gestió del nostre territori. De la pagesia en depèn la nostra alimentació, la nostra salut i el nostre paisatge. A Catalunya les polítiques agràries s'han basat sempre en la promoció d'un model agroalimentari industrial, un model caracteritzat per l'ús intensiu d'agrotòxics i que promou l'augment de la productivitat i la competitivitat com a millor opció per defensar el sector productiu local de les amenaces d'una producció globalitzada i d'una cadena alimentària controlada per la gran distribució. L'expansió de l'agricultura industrial està basada en l'extensió dels monoconreus, l'augment de la mida de les finques, l'aposta per les produccions més valorades als mercats i la construcció d'infraestructures. Les xifres econòmiques avalen aquesta estratègia, però no així la resta d'indicadors que vinculen l'agricultura industrialitzada amb impactes socials i ambientals negatius: pèrdua de coneixements tradicionals, substitució del tradicional mosaic paisatgístic per immenses extensions de monocultius, desintegració de les xarxes locals de distribució d'aliments, contaminació d'aqüífers, degradació de la fertilitat dels sòls, consum desafortat d'aigua, problemes de salut per l'ús d'agroquímics i fertilitzants que s'incorporen a la xarxa d'abastiment d'aigua, o la ingent acumulació de purins i altres subproductes tòxics de la ramaderia intensiva. L'agricultura intensiva produeix sense pageses i pagesos. Els pocs que romanen en actiu s'han convertit en empresaris d'unes explotacions

generalment sobretecnificades que generen escassos marges de benefici i són completament dependents de la indústria agroquímica, dels combustibles fòssils, de les polítiques públiques (construcció d'infraestructures agràries, ajudes a la producció) i dels crèdits bancaris. La situació es considera crítica des de fa anys i les perspectives no són gens tranquil·litzadores. La població activa agrària suposa menys del 2% de la població activa i la manca de relleu generacional es manifesta en un preocupant envelliment de la pagesia catalana. Es tracta d'un sector molt especialitzat però molt poc diversificat. La nostra dependència de la ramaderia i alguns cultius específics és molt alta. Tenim una ramaderia que depèn del comerç internacional de cultius com la soja, que tenen unes repercussions ambientals i socials molt greus als països on es produeixen.

L'impacte sever que té l'agricultura i la ramaderia industrial sobre el canvi climàtic també és un altre element significatiu que qüestiona tot el model. En l'àmbit de l'energia, d'altra banda, Catalunya té una gran dependència dels combustibles fòssils i de l'energia nuclear. El petroli, un recurs que s'està esgotant, és la principal font d'energia primària. Amb l'assoliment del peak oil aquesta dependència del petroli pot provocar un augment exponencial del preu dels carburants, fet que incrementa la situació d'injustícia ambiental pel que fa a la desigualtat en l'accés a l'energia. Per altra banda, més del 50% de l'electricitat consumida a Catalunya és d'origen nuclear, una font energètica que depèn de les importacions d'urani. Renunciar a l'urani i als combustibles fòssils, com nosaltres proposem, serà un pas endavant decisiu cap a la sobirania energètica i un estalvi enorme. La radiació solar, el vent i les altres energies lliures són gratuïtes i no les hem d'importar. Alhora, en la mesura que petroli, gas i urani són motius de tensions i guerres arreu del món, la transició energètica que proposem serà una contribució a la pau mundial.

Capacitat de decisió i participació. Volem poder decidir sobre les polítiques agrícoles, alimentàries i energètiques que afecten a Catalunya. Hem de poder protegir la salut, la producció i el comerç agrícola ecològic interior, amb l'objectiu d'aconseguir un desenvolupament sostenible, garantir la seguretat alimentària i energètica i contribuir a refredar el planeta. Calen nous canals de participació, deliberació i decisió sobre les estratègies alimentàries i energètiques de Catalunya, que funcionin de forma transparent i democràtica; donant suport a bancs i fires d'intercanvi de llavors; posant en marxa campanyes informatives sobre productes locals agroecològics i formes de produir i consumir energies netes. Volem un país on tota la població tingui garantit l'accés a l'alimentació i a l'energia.

Autosuficiència territorial. Apostem per un model econòmic que incrementi la sobirania alimentària, energètica i de matèries primeres per reduir els fluxos de llarg recorregut innecessaris i, al mateix temps, reduir l'endeutament extern. Per aconseguir-ho cal incrementar l'autosuficiència territorial en energia i alimentació, orientant l'economia cap a mercats de proximitat i diversificant l'oferta (més policultius, més persones dedicades

a la pagesia). Només apostant per cicles de distribució curts aconseguirem reduir el malbaratament energètic i alimentari.

Revitalització agroecològica del món rural. Cal desenvolupar una política agroalimentària vinculada al territori, considerant el sector agrari com a factor estratègic per contrarestar els efectes de la crisi ecològica i alimentària global. Apostem per reconnectar la indivisible relació entre el camp i la ciutat, impulsant un model de producció, distribució i consum d'aliments ecològics, estacionals i de proximitat. A més de proveir productes consumibles, la revitalització agroecològica del món rural pot oferir també molts altres serveis ecosistèmics vitals per a tota la societat: reduir la contaminació i pal·liar el canvi climàtic acumulant carboni al sòl i els arbres, millorar la fertilitat natural del sòl, garantir el bon estat ecològic de les masses d'aigua i contribuir a mantenir la biodiversitat del nostre país. Aquest és un model que posa en valor la funció social de la terra, enfortidora del teixit social i econòmic local. Es permet així el reconeixement de la funció social que juga la pagesia, s'afavoreix el retorn al camp i es fa de l'agricultura una activitat viable per al jovent.

Dret a una alimentació sana i saludable. La gent que vivim a Catalunya hem de poder tenir dret a alimentar-nos de forma sana i saludable, amb aliments lliures d'agrotòxics i transgènics, i produïts amb unes condicions respectuoses amb l'entorn.

Autosuficiència i democratització del sistema energètic. La sobirania energètica es basa en la no-dependència de fonts energètiques externes i contaminants. L'autosuficiència mitjançant fonts renovables és avui totalment viable a Catalunya, tant des del punt de vista tècnic com des del punt de vista econòmic. Ara bé, de res serveix l'autosuficiència si la ciutadania no tenim capacitat de decisió sobre el model energètic. Per això cal democratitzar el sistema energètic –ara en mans de l'oligopoli elèctric que domina arreu de l'estat la generació, la distribució i la comercialització de l'energia– i posar-lo sota el control de la ciutadania.

Estratègia compartida. El canvi de model energètic que proposem, però, no es pot realitzar de forma aïllada a Catalunya. El sistema energètic català està fortament interrelacionat amb el del conjunt de l'estat i, cada vegada més, amb Europa. Per això cal una estratègia compartida amb tots els sectors que treballen a l'estat i a Europa per impulsar la transició cap a un nou model energètic.

4. Una Revolució democràtica i feminista

El canvi de model econòmic, social, ambiental i polític que proposem des d'aquest nou espai polític és un canvi sistèmic, profund i revolucionari. És a través de la força de la gent que aquesta revolució, que va començar a les places i que ja ha arribat a molts ajuntaments, podrà convertir-se en la nova hegemonia que volem que lideri el procés de canvi a Catalunya. La nostra principal arma, i també el nostre principal objectiu, no és un altre que una democràcia real.

Ara bé, no hi haurà revolució democràtica si aquesta no és plenament feminista. Que les dones hagin estat invisibilitzades en la política formal té moltes explicacions i conseqüències, però això no vol dir que no hagin fet política. L'acció política de les dones ve de lluny. A banda d'incidir en qüestions que sempre han format part de la política convencional, el feminisme ha fet aflorar nombroses matèries que havien estat excloses de l'agenda política. De forma singular, les lluites feministes han estat pioneres posant l'accent en les qüestions socials, els treballs de cures i domèstics, la reorganització del temps o les polítiques que regulen les intimitats i els cossos. La incorporació de les dones a la política ha permès la diversificació de les agendes públiques, incorporant els interessos i les necessitats de la ciutadania des dels sabers i les experiències de les dones. Superar l'androcentrisme en la gestió pública i garantir el dret de les dones a representar i ser representades és avançar en la construcció de la democràcia. Sense paritat la democràcia està inacabada.

Sens dubte, la vinculació i aliances de les lluites ecologistes, pacifistes, antiracistes i feministes han revertit en la millora de les democràcies. El moviment mundial de dones ha tingut molt a veure en la creació d'altres referents i formes de fer política i construir democràcia. Per construir la democràcia que volem a Catalunya no podem oblidar d'on venim. Catalunya té un passat republicà i de lluita pels drets polítics i socials, un passat en què l'emancipació de la dona era un dels punts fonamentals de la transformació social i un passat sobre el qual s'han d'assentar les bases de la nova democràcia. La Catalunya d'avui, els seus pobles, les seves ciutats i els seus barris no s'entenen sense les lluites socials i democràtiques protagonitzades per les seves classes populars durant el segle XX. Catalunya, com la resta d'Espanya, va patir una guerra civil i quaranta anys de dictadura franquista que no pot ser ocultada i tergiversada. Les llibertats actuals són fites assolides per les persones que encarnaren els valors republicans i que van protagonitzar la lluita antifranquista. Per conèixer i reconèixer aquest passat, les polítiques públiques de memòria democràtica són un dret de la ciutadania.

La democràcia política que avui coneixem no ha estat una conquesta burgesa, sinó obrera i popular. Però la gran conquesta que va significar el sufragi universal no evita que el poder real estigui encara en mans d'una minoria que monopolitza el poder econòmic i, gràcies a ell, el poder polític i mediàtic. A Catalunya, a Espanya i a Europa vivim actualment una crisi política i institucional que evidencia que el sistema liberal representatiu està fent aigües. Calen noves propostes que donin resposta al clam majoritari de la societat per una democràcia real.

Democratitzar les institucions i fer-les absolutament transparents és, avui, una necessitat. Apostem en aquest sentit per una transformació de l'administració pública, fent-la més oberta i més deliberativa. La política s'ha d'impregnar de principis ètics que evitin que les institucions públiques i els partits polítics tornin a caure en les dinàmiques de corrupció sistèmica que hem viscut en les últimes dècades. Cal recuperar els principis bàsics de la democràcia tal com la coneixem, ja que en els darrers anys qüestions fonamentals com la llibertat d'expressió, el respecte als drets humans o la separació de poders han tingut retrocessos importants a casa nostra. Però amb tot això no n'hi ha prou, cal anar molt més enllà.

La nostra és una proposta d'emancipació social i comunitària. Enfront de l'hegemonia neoliberal del lliure mercat i l'estatisme jeràrquic i burocratitzat, nosaltres apostem per un nou model, radicalment democràtic, basat en l'empoderament de la ciutadania. Un model que situï la gent del carrer al centre de l'acció política i que reforci la vida comunitària als veïnats, als barris, als llocs de treball i a tots els espais de confluència de la ciutadania. La comunitat immediata és la primera que fa superar el sentiment d'impotència de l'individu aïllat i ens fa comprendre que quan ens ajuntem adquirim una força insospitada per transformar el món.

El canvi que proposem, perseguim i impulsem des del nostre espai polític se sustenta en la construcció d'una democràcia plena. Una democràcia de base, més justa, més igualitària, solidària, neta, participativa i que impregni tots els àmbits de la nostra societat. Una democràcia que millori la qualitat de vida de la ciutadania, que posi fi a les desigualtats i que sigui respectuosa amb el medi ambient. Una democràcia que millori els espais i canals representatius però que, al mateix temps, desenvolupi nous mecanismes de participació i de democràcia directa. Cal generalitzar i normalitzar l'ús d'aquests instruments per tal de fer efectiva la coresponsabilització ciutadana dels afers públics. Només així podrem aconseguir que la ciutadania esdevinguem realment protagonistes de l'acció política del nostre país.

Apostem, en definitiva, per una nova forma de fer política que aprofundeix en la democràcia i que se sustenta en els principis i valors defensats per les lluites feministes. Volem garantir noves formes de fer que capgiren la representació, que inclouen temàtiques fins ara no legitimades en l'agenda pública, que rebutgen les violències masclistes i que desenvolupen espais

sense desigualtats ni discriminacions.

Volem feminitzar i despatriarcalitzar la política actual. Entenem que aquestes són dues eines clau que s'han de conjugar per no caure en visions essencialistes i estereotipades del gènere, del fet de ser dona o home. El gènere és un concepte en construcció, canviant i flexible, que no s'ha d'associar de forma determinista al sexe de les persones. Totes les identitats de gènere han d'estar incorporades i representades en la participació política, en la presa de decisions i en la construcció de la societat feminista que volem. El gènere, d'altra banda, no pot desvincular-se d'altres experiències múltiples. Cal integrar les desigualtats generades per les seves relacions amb la classe, l'ètnia, la identitat i l'orientació sexual, els cicles de vida o les diversitats funcionals. Cal fer visibles les dobles i triples discriminacions que pateixen les persones quan a les seves vides travessen o interseccionen múltiples circumstàncies de vulnerabilitat social generades pel sistema. En aquest sentit, radicalitzar la democràcia passa per remoure els sistemes d'opressió en què es troba inserida la política d'avui dia: l'heteropatriarcat, el racisme, el capitalisme i el classisme o els atacs contra el medi ambient.

No hi ha democràcia sense drets i llibertats fonamentals. En la Catalunya que volem construir crearem les condicions per garantir els drets humans, a l'igual que aquells drets socials, econòmics, ambientals i polítics que considerem bàsics per la dignitat de la persona i pel ple exercici de la democràcia. Així mateix, defensarem tant la despolitització i la total independència del poder judicial com la desjudicialització de la vida política. La Catalunya democràtica que proposem, per últim, no és una Catalunya aïllada i endogàmica, és una Catalunya solidària amb la resta de pobles del món, acollidora i pacifista.

4.1. Radicalitat democràtica

No hi ha dubte dels beneficis que la democràcia ha aportat a la nostra societat. Tanmateix, vivim en una democràcia liberal representativa en què els mecanismes de deliberació, participació i democràcia directa són escassos. A més, l'organització de la participació política continua orientada a privilegiar la cultura patriarcal i continua impeding la plena incorporació de les dones.

Considerem, doncs, que aquest model de democràcia és insuficient i té importants mancances. Entre d'altres, és un model que ha permès que els interessos de la banca s'hagin sobreposat a l'interès general de la ciutadania; fet que demostra que la gent comuna no és la protagonista de la política sinó que, al final, són determinades elits polítiques, econòmiques i financeres les que s'acaben beneficiant del sistema.

Al mateix temps, però, els darrers anys també hi ha hagut mobilitzacions massives en què la ciutadania hem recuperat l'interès per la política i hem

reclamat amb força més i millor democràcia i més sobirania. A més, en un context en què les capacitats de les institucions públiques per resoldre els problemes de la gent s'han vist minvades, hem viscut una gran explosió d'experiències d'autogestió i d'innovació social a través de les quals la ciutadania ens hem autoorganitzat per fer front a unes problemàtiques socials creixents. Allà on no arribaven les institucions públiques la ciutadania hi hem donat resposta. En aquest sentit, històricament l'activisme feminista ha mostrat formes d'acció comunitària que posen el seu focus d'atenció en la vida humana, la cura de les persones i la seva sobirania: els bancs del temps, els bancs d'aliments, les xarxes de suport mutu o l'aprovisionament i elaboració de productes de primera necessitat, entre altres.

Democràcia és decidir, en condicions d'igualtat i entre totes les persones membres de la comunitat, les qüestions que ens afecten. Radicalitzar la democràcia, doncs, vol dir aprofundir i generalitzar els principis democràtics en el conjunt de la societat. Vol dir, per tant, avançar en inclusivitat: que no hi hagi exclusions, ni discriminacions que deixin fora de la presa de decisions a persones i col·lectius afectats. Vol dir avançar en igualtat: que tothom disposi dels mateixos recursos a l'hora de decidir, per assegurar la llibertat de criteri; reduint les situacions de desequilibri en formació, informació, temps i altres recursos. Vol dir també avançar en els nivells de decisió: que no hi hagi àmbits exclosos i que la decisió democràtica abasti des del nivell local fins al nivell europeu i supraestatal. I, per últim, vol dir avançar en els àmbits de decisió: que la capacitat d'intervenir s'estengui a totes les qüestions que afecten la vida col·lectiva.

Una democràcia plena. Apostem per aprofundir i millorar la democràcia en tots els seus aspectes, començant per millorar les institucions representatives i els mecanismes d'elecció dels nostres representants, que han de continuar jugant un paper fonamental en el nou model de país que volem construir. Al mateix temps, però, apostem per convertir la democràcia en un eix vertebrador de tota la nostra societat, fent que la democràcia no formi part només de les institucions públiques sinó també del conjunt d'espais socials i comunitaris, l'economia, l'empresa o les famílies. I finalment, per tenir una democràcia realment plena cal desenvolupar nous canals, noves pràctiques i nous instruments de deliberació, participació i decisió directa.

Una democràcia més participativa. No volem unes eleccions cada quatre anys, volem democràcia cada dia. Volem que la ciutadania participem en la presa de les decisions i que intervinguem de forma efectiva en l'elaboració de les polítiques públiques. Per això cal que les institucions públiques es dotin de noves eines de participació ciutadana i les utilitzin de forma molt més generalitzada a l'hora de dissenyar i implementar les seves polítiques.

Democràcia directa i iniciativa ciutadana. La ciutadania hem de poder proposar i decidir de forma directa sobre aquelles qüestions rellevants que ens afecten o que són d'interès general. Per això calen nous instruments

de democràcia directa i avançar cap a un model de democràcia en què es normalitzi l'ús de mecanismes com els referèndums o les iniciatives legislatives populars.

Coproducció de polítiques públiques. Apostem per la coproducció de polítiques públiques, entesa com la resolució col·laborativa de problemes col·lectius mitjançant mecanismes a través dels quals la ciutadania produïm els nostres propis béns i serveis, ja sigui amb o sense la implicació del sector públic. En els processos de coproducció la ciutadania prenem un rol de centralitat i ens impliquem activament tant en el disseny dels serveis o béns coproduïts (diagnòstic, decisió, planificació) com en la implementació i avaluació. Aquesta col·laboració entre diferents actors i ciutadania, de naturalesa comunitària, no només té per objectiu assolir uns resultats efectius (la resolució de problemes col·lectius o la satisfacció de necessitats socials) sinó que també persegueix crear una sèrie de pràctiques i valors socials de caràcter relacional, com la confiança, la tolerància, l'empatia, la creativitat o l'amabilitat.

Sense equitat no hi ha democràcia. No podem obviar que bona part de les nostres conciutadanes pateixen violències i desigualtats estructurals que limiten els seus drets polítics. Així, no limitem el concepte de democràcia als vessants formals; al contrari, l'entendem com a una eina transversal que interpel·la especialment les condicions materials de les persones, lligant així la lluita per una democràcia millor amb la lluita per la justícia social. La radicalitat democràtica, doncs, exigeix atenció particular a les polítiques socioeconòmiques que fan avançar en equitat social i de gènere. Sense drets socials efectius no hi ha capacitat d'exercir lliurement i en igualtat els drets de participació política.

Feminització de la política. Els rols i valors tradicionalment atribuïts a les dones per legitimar discriminacions i exclusions són universals i pertanyen, per tant, a totes les persones. Com que aquests rols i valors han estat vetats en l'esfera política, ara s'han de visibilitzar i enfortir. Feminitzar la política vol dir incorporar més dones a la política i fer-la més feminista. Aspirem a una representació paritària, que reflecteixi la composició real de la societat. Cal garantir el dret de les dones a representar i ser representades, així com a integrar la diversitat de col·lectius que formen la nostra societat. L'actual representació de la democràcia patriarcal privilegia l'home blanc, heterosexual i amb cos i funcionalitat normativa com a model prevalent. És des d'aquest model androcèntric des d'on s'han instituït els drets i impulsat les polítiques. Cal incorporar la perspectiva de gènere per a la construcció real i efectiva dels drets de ciutadania. Les dones som més de la meitat de la població i cal que la participació política estigui garantida. L'acció positiva, la paritat o les quotes no són pas una solució, però són necessàries quan les premisses i les bases són desiguals, tal com succeeix en el model polític actual.

Despatriarcalització de la política. La despatriarcalització vol dir anar un pas més enllà. Significa transformar els espais polítics amb la presència de dones i totes les persones que han estat excloses. Però, sobretot, significa portar a l'agenda política temes essencials per a la vida de les persones, desvaloritzats fins ara, i regirar les estructures des d'on es duu a terme la política. Despatriarcalitzar és subratllar el feminisme en continguts i processos, removenent desigualtats, garantint l'accés als mecanismes de poder i valorant totes les veus i les aportacions.

Democràcia interna i codi ètic. La millora i actualització de la nostra democràcia no pot fer-se sense plantejar alhora una revolució democràtica també en les formes de funcionament de l'espai polític que volem construir. La radicalitat democràtica ha de començar pel nostre espai, que ha d'allunyar-se de les dinàmiques que han dut a la crisi de legitimitat dels partits polítics. Cal democratitzar també en clau interna i vetllar fermament per una organització participativa i igualitària, que no empari en el seu si cap de les conductes que condemnem enèrgicament a l'enfora, i que esdevingui exemplar en els valors que volem disseminar arreu. Apostem per un nou subjecte polític participatiu en què l'horitzontalitat, el feminisme, la descentralització, la transparència i l'ètica personal i col·lectiva siguin els pilars que anticipin la societat que volem construir.

El nou espai polític que estem construint ha de ser un espai de deliberació participativa, necessàriament transparent, que combini formes de representació amb formes de democràcia directa en la presa de decisions, confecció de candidatures i elecció de càrrecs, per tal de construir les propostes polítiques des de baix. Proposem un espai de participació política que intenti construir propostes polítiques des del consens deliberat, més que no pas del càlcul de majories i minories, cosa que implica mecanismes de decisió que tinguin informació i debat previ per anar construint aquests consensos o majories qualificades. La nostra forma de fer política ha de ser radicalment ètica, amb limitacions de mandats i de sous, amb renúncia als privilegis polítics i a les servituds amb la banca. Ha de ser diversa, donant espai a diferents identitats que es puguin posar d'acord en objectius comuns. Ha de ser municipalista, respectant i valorant l'autonomia local i les formes d'organització en xarxa. Ha de ser feminista, vetllant per establir dinàmiques que facilitin la participació de les dones i de la seva agenda.

4.2. Ètica i transparència

Reivindiquem l'ètica i proclamem l'ètica en la nostra pràctica política. L'exigència ètica és una crit indignat que està present a la nostra societat des de fa anys. Males pràctiques en la política institucional, el món empresarial o en les entitats financeres ho expliquen. Comportaments corruptes des de les institucions; dinàmiques especulatives vinculades a la bombolla immobiliària; polítiques que han estat agressions als sectors de la nostra societat més afectats per la crisi; aprovació de lleis contra els drets socials i

laborals, pràctiques empresarials que tracten els i les treballadores sense la dignitat que mereixen; entitats financeres comercialitzant productes que han fet perdre els estalvis a desenes de milers de persones, moltes d'elles gent gran, i han protagonitzat una veritable estafa immobiliària que ha provocat centenars de milers de desnonaments emparats per unes lleis que són un autèntic frau social.

Cal lluitar contra la corrupció i cal combatre la cultura de la seducció dels diners i del poder, cert, però amb això no n'hi ha prou. La corrupció és sistèmica i sistematitzada, necessita fomentar la despolitització de la ciutadania i la indiferència social, així com la promiscuïtat entre el poder polític, judicial i econòmic; poders que reproduïxen els seus privilegis i que aconseguen quedar impunes. La corrupció també és una veritable indústria. Fraus fiscals, elusió fiscal, multinacionals amb milers de filials a paradisos fiscals, portes giratòries amb sous astronòmics, rescat de les autopistes, línies de l'AVE, el Castor... Els interessos d'una elit extractiva tenen conseqüències gravíssimes envers l'economia i manlleven recursos públics a les butxaques privades mentre es posa en perill les pensions i es retalla el pressupost públic. Acabar amb la corrupció és una qüestió d'emergència social i de salut pública.

L'ètica pot semblar una demanada abstracta, poc concreta, feta per quedar bé. Però parlar d'ètica és, essencialment, parlar del que considerem necessari, bo i just per a la immensa majoria de la societat. L'ètica és proposta i debat, és deliberació i decisió en societats plurals com la nostra; per això configura, de bon inici, la nostra proposta política.

Una ètica democràtica. Reivindiquem l'ètica que posa l'interès comú per sobre del guany a qualsevol preu i que ignora els efectes socials, ambientals i humans. Una ètica vinculada a l'arrel de concepte de democràcia, el "demos" (poble) i "cràcia" (poder). La democràcia al nostre país és dèbil amb greus dèficits i deficiències. Fem una crida a recuperar la política perquè el que està en qüestió és la confrontació entre política i mercat, entre democràcia i elit econòmica. Necessitem més política, i no menys, però una política diferent, entesa com el poder de la gent. Per això, proclamem que la nostra principal arma és la democràcia, com una eina revolucionària enfront de les elits que s'han apropiat de la sobirania. L'aposta per una democràcia real és una finalitat en sí mateixa, una democràcia plena i no abstracta implica més participació decisòria de la ciutadania i la coresponsabilitat en tots els assumptes de la comunitat. Comporta retornar a la paraula democràcia tot el seu valor transformador i emancipador.

Una societat ètica. La democràcia i el debat ètic han de regular totes les institucions socials i comunitàries i s'han de convertir en fonaments de la vida en comunitat. Per això, cal incorporar els debats ètics a les polítiques públiques en tots els àmbits (contractacions, energia, drets dels animals, sanitat...). Defensem una ètica democràtica, pràctica i quotidiana, un element

essencial i constant en les nostres vides, un eix vertebrador de la nostra societat. Cal crear democràcia econòmica. La democràcia ha d'arribar a les empreses i als nostres llocs de treball. Els mercats han d'estar sotmesos a la democràcia i no a l'inrevés.

Una democràcia transparent. Volem obrir les portes de bat a bat, que les parets siguin de vidre per tal que tothom, amb màxim control i garanties, sàpiga com es prenen les decisions i què es fa amb el diner públic.

Una política neta. Cal separar diners i política. S'ha d'obrir una nova etapa de compromís ètic. Volem una política neta, responsable i exemplar: que reti comptes, que incorpori la revocació, la limitació de mandats, de sous, les agendes públiques, etc.

Una deliberació informada. Una societat democràtica ha de garantir drets que assegurin la subsistència i permetin disposar de la llibertat per participar i decidir i alhora crear poder per controlar el(s) poder(s). En societats àmplies, plurals i complexes, la informació és bàsica per poder fer viure la democràcia. Sense debat informat i argumentat no hi ha ètica ni democràcia. Sense un comportament ètic de tothom relacionat amb la comunicació deixem de disposar de l'aliment saludable per una societat que vol ser democràtica.

Mitjans de comunicació. Perquè el dret a la informació esdevingui un dret ciutadà cal garantir que totes les persones tenen accés a una informació plural i de qualitat. Defensem la independència dels mitjans de comunicació respecte els poders polítics i econòmics, per això apostem per la desgovernamentalització dels mitjans públics. Cal, al mateix temps, que el col·lectiu dels i les periodistes tinguin garantits els seus drets laborals, ja que només així podran exercir plenament la seva funció social amb independència i esperit crític. Al mateix temps, creiem que cal reduir les ajudes als mitjans de comunicació privats i fomentar el tercer sector de la comunicació. Els mitjans socials i comunitaris sense ànim de lucre tenen una funció insubstituïble a l'hora de garantir la diversitat cultural, la reflexió crítica i la lliure expressió de moviments, entitats i associacions de la societat civil.

4.3. Administració pública

L'administració pública tindrà un paper fonamental per fer possible el nou model de país que estem proposant. En aquest darrers anys hem constatat que a Catalunya tenim una administració pública sòlida, capacitada i molt professional. En un context molt difícil hem vist com els treballadors i treballadores del sector públic han continuat treballant pel benestar del conjunt de la ciutadania. Per tant, desmarcant-nos d'aquells que veuen en l'administració pública un cúmul de despropòsits, pensem que disposem d'un personal públic i d'una voluntat de servei que cal reivindicar com la base sobre la qual construir el futur de l'administració pública. Ara bé, posar

en valor l'administració pública que tenim no significa ignorar que necessita d'una profunda transformació. La realitat social, econòmica i política és avui molt diferent a la de fa uns quants decennis i, per tant, seria absurd pensar que l'administració pública pot ignorar aquests canvis i continuar com si res. Un administració en xarxa. D'entrada, caldrà reconèixer i incorporar un canvi en la mateixa morfologia de la institució, que ja no podrem representar com la clàssica piràmide jeràrquica i que haurem d'aprendre a observar com una estructura reticular, com una xarxa. S'ha escrit i s'ha parlat molt del pas de les jerarquies a les xarxes, de manera que només subratllarem allò que per nosaltres representa l'autèntic repte de futur: passar d'un escenari en què les responsabilitats i les funcions estan atribuïdes a un nou escenari en què les responsabilitats i les funcions són compartides. Haurem d'aprendre una cosa molt fàcil de dir i molt difícil de fer: treballar amb els altres.

Un administració deliberativa. Com a derivada del punt anterior, les decisions hauran de ser compartides i elaborades conjuntament. Mentre la jerarquia implica l'existència d'un vèrtex que –en raó de la seva legitimitat política i/o de la seva capacitat tècnica– trasllada les decisions cap a baix; a les xarxes no existeix un vèrtex i, per tant, les decisions són el resultat de la interacció entre les part, d'allò que hem anomenat processos de deliberació. De nou, una cosa molt fàcil de dir i molt difícil de fer: parlar amb els altres i decidir conjuntament.

Una administració no burocràtica. Un aspecte crucial del funcionament clàssic de les administracions públiques és la confiança en els processos (es diu que asseguren l'eficiència) i la desconfiança en les persones que hi treballen (es parteix de la base que cal controlar-les). Aquest model, rígid i burocratitzat, no funciona quan hem de treballar plegats (en xarxa i a través de processos deliberatius). De manera que caldrà treballar per invertir els termes. L'administració del futur s'ha de construir a partir de la confiança en les persones que la formen, de creure en elles, en la seva implicació, en els seus valors i en la seva capacitat.

Una administració social, ambiental i laboralment responsable. Volem una administració que garanteix el compliment de la normativa laboral respecte als seus empleats i respecte als i les treballadores de les empreses adjudicatàries dels contractes públics. Defensem, a més, la introducció d'un sistema de compra pública que potencii les conductes socialment i ambientalment responsables.

Una administració per a la ciutadania. Caldrà col·locar l'èmfasi en les persones amb les quals es relaciona l'administració pública. Tanmateix, a diferència d'allò que s'ha proposat des de les corrents gerencials, pensem que l'administració ha de relacionar-se amb les persones en tant que ciutadanes, no com a usuàries ni com a clientes de serveis. Això implica recuperar l'orientació col·lectiva de l'administració pública, recordant que el seu objectiu constitutiu no és maximitzar la satisfacció de clients individuals sinó

contribuir a la construcció de projectes col·lectius.

Un administració que faci polítiques públiques. Finalment, transitant els camins abans descrits estarem, implícitament, traslladant-nos d'una administració específicament orientada a la gestió de serveis a una altra més centrada en el disseny i la implementació de polítiques públiques. L'administració pública no és com una empresa que presta determinats serveis, és una institució política que opera per defensar i promoure valors com els de la cohesió social, la sostenibilitat o la justícia. Proposem, en definitiva, superar la gerencialització de l'administració i apostar per la seva politització.

4.4. Memòria democràtica

En un context de plena llibertat democràtica no es poden admetre memòries oficials unívokes o versions del passat que callin, amaguin o contradiguin les evidències històriques. La memòria democràtica, d'altra banda, és un element fonamental per construir el nou país que volem. No es tracta de recordar només els episodis més foscos de la nostra història (com la Guerra Civil o la llarga nit franquista), sinó de reconèixer en les lluites passades (les conquestes republicanes o la Revolució del 36) les possibilitats de canvi en el present. Les conquestes polítiques i socials assolides fins al moment, conquestes en perill per l'ofensiva conservadora desfermada al voltant de la darrera crisi econòmica, són hereves directes de l'experiència republicana, una experiència que va permetre a la meitat de la població convertir-se en ciutadanes de ple dret, i de la lluita democràtica contra la Dictadura franquista, una lluita on el paper de les dones, sovint invisibilitzades, va ser fonamental en les organitzacions col·lectives democràtiques.

Polítiques públiques de memòria. A Catalunya els poders i les institucions públiques han d'oferir polítiques públiques de memòria democràtica. Unes polítiques que no només han de servir per conèixer un passat on les institucions col·lectives democràtiques (partits, sindicats, cooperatives, ateneus, etc.) han estat la base sobre la qual s'han conquerit les llibertats polítiques i nacionals, i s'ha millorat el benestar material de la ciutadania d'aquest país; sinó que han de servir de punt de trobada amb les generacions més joves perquè siguin participants, des de les seves preocupacions i interessos, de la revisió i valoració de les experiències col·lectives passades com la manera més adient de dotar-se d'eines per millorar la seva sort i aprofitar les oportunitats de canvi polític que s'obren en el present. Unes experiències col·lectives que resten magníficament sintetitzades en la màxima de Josep Anselm Clavé: "Instruiu-vos i sereu lliures, associeu-vos i sereu forts, estimeu-vos i sereu feliços".

Valors democràtics. Les polítiques públiques sobre memòria democràtica són més que un exercici de revisió del passat. Són una contribució a la construcció de valors democràtics, una contribució indispensable per a la

revolució democràtica que volem posar en marxa. En aquest punt s'ha de fer un reconeixement, com a constructors de democràcia, a les entitats i associacions memorialistes que han lluitat no només pel seu reconeixement institucional, sinó per transmetre valors i experiències de lluita i organització com la millor manera d'afrontar els reptes actuals.

4.5. Seguretat i justícia

La seguretat és un dret. Seria un error que les forces que volem transformar la societat regaléssim aquesta qüestió, que preocupa força gent, al discurs repressiu i retallador de drets. Cal bastir un discurs sobre la seguretat alternatiu al de la dreta: la seguretat no es garanteix tan sols amb mesures policials i pot orientar-se a la cura de les persones. Cal una política global, transversal, que impliqui tots els àmbits de l'administració (des de l'urbanisme i l'habitatge als serveis socials) i que tingui present la incidència de les desigualtats socials. Cal posar èmfasi en polítiques de mediació com a via per resoldre els conflictes. I cal potenciar actuacions més decidides contra xacres com la violència masclista. La política de seguretat és també impulsar una actuació decidida del poder judicial i dels cossos policials contra la corrupció. Sense oblidar aspectes com la seguretat viària que ha de tenir com a principal objectiu la reducció dels accidents de trànsit, en el marc d'una política de foment de la mobilitat sostenible.

L'Administració de Justícia, d'altra banda, ha de donar respostes als problemes de la ciutadania i ha de prestar un servei públic que sigui àgil, eficaç i modern. Un servei de qualitat per a tota la societat que, entre altres coses, garanteixi el compliment de la tutela judicial efectiva, posant-la al servei de les persones i fent-la accessible i de proximitat. Només hi ha una justícia i aquesta ha de ser igual per a tots i totes. Sense justícia no hi ha veritable estat de dret.

El dret a la seguretat ha de ser garantit. El dret a la seguretat ha de ser garantit per l'administració pública. La immensa majoria de la gent, especialment la que viu a barris populars, només pot veure garantit aquest dret per les polítiques públiques generades des de la Generalitat i els ajuntaments. No volem un model de país en què, com passa en alguns estats, la seguretat és tan sols un dret de les classes benestants que es paguen serveis exclusius de seguretat privada, generant veritables zones restringides a les quals la població no pot ni tan sols accedir.

Polícia de Catalunya. Defensem el concepte de Policia de Catalunya, basada en els cossos de policia que depenen de les institucions catalanes: Mossos d'Esquadra i policies locals. Cal potenciar els elements de sistema que permetin una actuació al màxim de coordinada i comuna possible, sempre des del respecte a l'autonomia municipal pel que fa a la dependència dels cossos de policia local. Cal avançar en un millora constant de la formació que els dos cossos reben a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya,

potenciant la formació en matèria de respecte als drets de la ciutadania. Els cossos policials han de potenciar les unitats de mediació que poden resoldre la majoria de conflictes socials sense necessitat d'altres actuacions. I tots dos cossos han d'actuar sempre des del principi de la proporcionalitat i dins del codi d'ètica policial que ha de regular la seva actuació.

Terrorisme. És evident també que vivim moments especialment preocupants pel que fa a possibles actuacions terroristes. Mai hem d'oblidar l'origen de la situació, basat en les equivocades i injustes actuacions del món occidental en determinades zones del món. Però no és menys cert que les institucions públiques tenen l'obligació de prevenir qualsevol possible atemptat. El límit però ha de ser que la preocupació per aquesta prevenció no suposi una reducció dels drets de la ciutadania. Per nosaltres seguretat és també, en aquest camp, lluitar contra les expressions racistes i intolerants, des de les institucions, des de la societat civil, i també des dels cossos policials.

Una seguretat privada amb garanties democràtiques. Cal que la seguretat privada que ha adquirit en els darrers temps una extensió important i que presta serveis que poden afectar a la vida quotidiana de la gent i als seus drets (des de l'accés a un aeroport, a uns grans magatzems o a una discoteca; o en l'ús de la videovigilància) es faci sota un control estricte de l'administració pública, que ha de garantir la formació del seu personal i el respecte als drets de la ciutadania.

Una justícia eficaç, ràpida i transparent. Cal dotar l'administració de justícia amb més recursos humans, econòmics i tecnològics, i aturar i revertir les privatitzacions. Defensem una oficina judicial que respongui a criteris d'eficàcia, celeritat, transparència i proximitat a la ciutadania; integrant les tecnologies de la informació i de la comunicació en els processos de revisió i millora del servei públic de l'administració de justícia, i no solament com a peça auxiliar de l'organització. Igualment, cal adoptar –tan aviat com sigui possible– un sistema electrònic de tramitació que redueixi temps i costos de gestió i millori la transparència de cara a la ciutadania.

Una justícia propera. Ens cal una justícia propera a la ciutadania que doni respostes als conflictes menors, especialment utilitzant la conciliació i la mediació com a eines per a la resolució alternativa de conflictes. Cal desplegar totes les possibilitats de compliment de penes a través de les mesures penals alternatives, en especial a través dels treballs a la comunitat i en el medi obert, que potenciïn la reinserció social de les persones penades i també la seva responsabilitat, dignitat i recuperació personals.

Despolitització de la justícia. Volem una justícia despolititzada. Una justícia que transmeti a la ciutadania la confiança d'una actuació imparcial, resolent els procediments judicials tenint en compte només l'aplicació de la llei, sense deixar-se arrossegar pels interessos dels qui més tenen en detriment de les persones desfavorides.

Accés a la justícia. Apostem per potenciar i ampliar els serveis d'orientació jurídica i justícia gratuïta. Cal modificar els criteris legals per ampliar els ingressos mínims familiars requerits per tenir dret a la justícia gratuïta i perquè les associacions cíviques i ONG's també tinguin dret a l'assistència jurídica gratuïta quan actuïn en defensa de serveis públics i del medi ambient.

Garantir els drets dels més vulnerables. Cal garantir els drets dels més vulnerables, combatent el "mobbing" o assetjament moral en l'àmbit immobiliari i millorant l'atenció a les víctimes de la violència de gènere. En aquest sentit, advoquem per revisar d'urgència les ordres de protecció en tot el territori català, així com dels nivells de risc i la supervisió a tots els casos.

4.6. Pacifisme i drets humans

La humanitat no està vivint només una època de canvis, sinó un veritable canvi d'època. L'actual crisi global no només és econòmica, sinó també de legitimitat democràtica. Les seves conseqüències es tradueixen en un increment de les desigualtats. No hi ha democràcia sense drets i llibertats fonamentals, i en els darrers anys hem patit un important retrocés en aquest sentit.

Al mateix temps, però, les persones estem cada cop més informades i empoderades i hem iniciat un procés de canvi imparable amb petites revolucions democràtiques arreu. Formem part d'una ciutadania que defensem unes polítiques basades en la fraternitat entre els pobles i en la radicalitat democràtica, no només dins de les nostres fronteres, sinó en una Europa i en unes institucions internacionals diferents. Reclamem i som uns governants solidaris i fraterns, que no practiquem polítiques d'anticooperació en els països que hem empobrit fruit de segles de dominació. Igualment, promovem la resolució no violenta dels conflictes en molts dels casos causats per la manca de democràcia. L'empobriment tant democràtic com econòmic d'aquests països i les desigualtats que en pateix la població són conseqüència de les polítiques que han portat a terme els governants dels nostres països en la defensa dels interessos dels poders econòmics i en contra dels interessos de la gent.

Solidaritat. Ens declarem veïnes i veïns solidaris que exigim la reducció de les desigualtats de gènere, socioeconòmiques i regionals; tant en els països veïns de la mediterrània o de l'Àfrica com en països més llunyans geogràficament.

Cooperació per a l'empoderament. Treballarem per una cooperació que empoderi les classes populars i en la qual tots i totes puguem implicar-nos, avançant cap a la transformació social i econòmica que reclama el món en el moment actual. El veritable canvi vindrà donat per la participació activa i adaptació crítica de la ciutadania en els reptes i possibilitats que s'obren amb

la globalització dels processos econòmics i socials; per la intervenció des del món local en la complexitat mundial i per mantenir la pròpia autonomia, enfront d'una informació desbordant i controlada des de centres de poder econòmic i polític.

Emancipació i transformació social. Entenem les polítiques públiques de cooperació al desenvolupament com agents de canvi i emancipació, i en reclamem l'acció de transformació social. Tenen el seu punt de partida en la identificació de necessitats i estan estretament lligades a l'avaluació de l'impacte i la pertinència. Per això, necessitem que contribueixin a pal·liar les causes que originen les desigualtats, i en especial les desigualtats entre homes i dones. Defensem unes polítiques de cooperació sensibles als canvis, adaptables als reptes globals i a les necessitats que experimenten els agents d'aquest canvi. Una veritable política de cooperació ha de fomentar el pensament crític, l'emancipació social dels pobles i potenciar la capacitat de creació col·lectiva dels seus agents. En el món que volem construir les cures seran el centre de la vida i els drets humans, tant dels homes com de les dones, estaran plenament garantits, igual que aquells drets socials, econòmics, ambientals i polítics que considerem bàsics per a la dignitat de la persona i per al ple exercici de la democràcia.

Cultura de la pau. Sabem que el creixement material il·limitat no és possible, ens porta als desequilibris, al sofriment i a la guerra. Per això, cal reivindicar un món on prevalgui la cultura de pau, el principi de no-discriminació i en el qual el creixement esdevingui en l'àmbit immaterial. El creixement personal i social és el que ens fa veritablement humans.

5. Un país inclusiu on tothom tingui cabuda

Som hereus de la llarga tradició històrica del catalanisme popular i apostem per una Catalunya oberta, inclusiva, cohesionada i socialment justa. Catalans i catalanes som totes les persones que residim a Catalunya, sense cap mena de distinció per raó d'origen o nacionalitat. Som una terra diversa, mestissa i plural, i és des d'aquesta pluralitat que volem construir el nou model país, en comú i sense excloure ningú.

Catalunya és un sol poble que es configura a partir de la seva diversitat cultural. Entenem que la diversitat d'origen, de llengua, de gènere o d'orientació sexual és una fortalesa que ens enriqueix. Aquesta diversitat, però, no pot ser entesa d'altra manera que no sigui des de la plena ciutadania i des de la igualtat de drets civils, socials i polítics.

En la societat actual, d'altra banda, cada cop som més diversos i volem que aquesta diversitat sigui reconeguda, que es tinguin en compte les nostres múltiples especificitats individuals. El creixent valor que el reconeixement de la diversitat té a la nostra societat obliga a afavorir respostes de política pública que tinguin en compte les opcions i impactes vitals diferenciats que tant el gènere com altres elements personals acaben produint.

Catalunya ha estat sempre terra de pas i d'acollida. Hi ha al nostre país una llarga tradició de pluralitat, mestissatge i inclusió social que cal preservar i fomentar. Volem un país socialment cohesionat i per això lluitarem contra qualsevol forma de discriminació i exclusió. En aquest sentit, entenem que el procés d'immersió lingüística impulsat des dels anys 80 a Catalunya ha estat un factor clau de cohesió.

És fonamental que totes les persones i col·lectius socials siguin igualment protagonistes en la construcció del nou país. Les dones, que són la meitat de la població, han estat tradicionalment apartades de la vida pública. Les persones amb diversitat funcional han estat relegades a un rol secundari a la nostra societat. Les lesbianes, gais, bisexuals, trans* o intersexuals són sovint objecte de discriminació. Les persones estrangeres pateixen el racisme institucional que els porta a la discriminació i a la exclusió, per la seva condició de no ser considerades com a ciutadanes; condició que també té com a conseqüència la precarietat, la desigualtat social i el rebuig. Calen polítiques específiques de reconeixement real de drets i llibertats, per revertir la desigualtat i materialitzar la plena ciutadania; cal combatre la violència masclista, l'homofòbia, la transfòbia, el racisme i la islamofòbia. Només així podrem construir una societat realment lliure, justa i igualitària.

Volem construir un món realment equitatiu, solidari i sostenible on desenvolupar-nos totes les persones sense discriminacions per orientació i identitat sexual o de gènere, d'ètnia, de classe, d'origen o per funcionalitats diverses. Abordar tots els factors i interseccionalitats que provoquen les grans desigualtats entre les persones és el nostre principal objectiu. L'heteropatriarcat ha sustentat aquestes discriminacions i desigualtats al llarg dels segles, com un ordre social basat en l'autoritat, lideratge i poder dels homes sobre les dones i que han fet seu tots els sistemes econòmics i socials des dels temps de la història escrita, arribant a l'actual sistema capitalista globalitzat. Ordre que, a partir d'una cultura entesa i apresada de generació en generació, serveix per mantenir les desigualtats, discriminacions i agressions contra les dones i les persones amb una orientació o identitat sexual diferent a la tradicionalment acceptada. La cultura que s'ha construït sobre aquesta base impregna tots els porus de la societat, però es pot continuar deconstruint i desafiant; estem en el bon camí. En aquest sentit, ens reconeixem en els moviments feministes i queer que han fet avançar els drets i llibertats de les persones LGBTI arreu del món, posant en qüestió i desafiant l'ordre socialment establert.

Un país construït des de la diversitat és també un país que té en compte els cicles de vida de les persones en la seva globalitat, des de les particularitats i heterogeneïtats de cada moment vital. La població en edat adulta ja no és majoritària, fet que reforça la necessitat de potenciar i reorientar les polítiques d'infància, de joventut i d'envelliment actiu. Apostem per un nou model de cicles vitals que no es basi en la productivitat i que posi les persones al centre de les seves pròpies vides.

Les diversitats són oportunitats per enriquir-nos com a persones i com a societat. La diversitat amplia les nostres mirades i, en conseqüència, amplia també les nostres vivències. Per tal que tots i totes tinguem el nostre lloc en el nou país que volem construir hem d'apostar per la inclusivitat, posant l'accent les especificitats i les capacitats que cadascú de nosaltres té. A la Catalunya que volem cada persona ha de poder realitzar amb autonomia el seu propi projecte de vida, independentment de quina sigui la seva situació de partida.

5.1. Llengua

Des del final de la dictadura franquista, Catalunya ha intentat bastir un projecte de país amb identitat pròpia, recuperant la llengua i la cultura catalanes amb l'ajut decisiu de l'administració, de l'escola i els mitjans públics de comunicació. Aquest repte no es podria haver assolit sense l'ajuda de la immersió lingüística, un programa iniciat al Quebec en una situació de contacte de llengües similar a la que hi havia a Catalunya els anys 80. En la nova conjuntura del tombant de segle, s'ha intentat continuar la construcció d'aquell projecte amb el reconeixement de noves cultures i llengües (actualment, el català i el castellà conviuen amb més de tres-

centes llengües diferents) i es pot dir que gràcies, fonamentalment, al model d'immersió lingüística, moltes persones d'origens lingüístics diversos han adoptat el català com a llengua habitual i s'han identificat amb la cultura catalana, de manera que l'evolució de l'ús de la llengua ha pogut mantenir-se estable en la darrera dècada. Els resultats de la immersió lingüística a Catalunya ens permeten ser tan optimistes com prudents: un 94,3% de la població de més de 15 anys entén el català i més d'un 80% el sap parlar. No obstant això, darrerament el model d'immersió lingüística ha estat qüestionat per part de diversos estaments i partits polítics. Contràriament, nosaltres considerem que aquest model ha estat un model d'èxit. El català i el castellà són les llengües oficials, conjuntament amb l'aranès com a llengua pròpia de l'Aran, emprades per la majoria dels catalans. Un patrimoni cultural que ens enriqueix.

En el marc de deliberació sobre el model lingüístic català cap punt de partida pot menysprear, per una banda, la igualtat d'oportunitats lingüístiques que ha suposat per a tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya l'actual model i, per l'altra, la capacitat que ha tingut a l'hora de construir una cultura comuna en base a una llengua compartida. Fonamentalment, l'èxit del model d'immersió català s'explica per l'ampli suport parlamentari amb què va néixer i la implicació de la societat catalana, des dels anys noranta fins a l'actualitat. Per tant, hem de mantenir la sobirania en l'àmbit lingüístic i desenvolupar, com a país, aquell model que considerem més adequat per a Catalunya.

Ús preferent del català. Podem concloure que no existeix cap argument, que no sigui purament ideològic, per no defensar que el català és la llengua pròpia i oficial de Catalunya i mereix un ús preferent, atesa la seva condició de llengua minoritària. En aquest sentit, com a mínim, el català ha de continuar sent la primera llengua en quatre àmbits: ensenyament, mitjans de comunicació públics de la Generalitat, toponímia i llengua de l'Administració de Catalunya. Cal, però, que continuï avançant en aquells àmbits en què encara és molt minoritari, adaptant les accions revitalitzadores al nou context sociolingüístic, amb l'única eina que ha possibilitat l'èxit del model d'immersió actual: un ampli consens polític i social. Considerem que el desenvolupament i la fiscalització de l'aplicació de la llei de política lingüística són responsabilitats que hauria d'assumir un organisme de govern, com l'actual Direcció General de Política Lingüística depenent de la Conselleria de Cultura, que coordinés de manera transversal les accions de totes les conselleries i que, amb la dotació necessària (la contenció pressupostària també ha afectat aquest àmbit substancialment) visualitzés la prioritat que suposa per al país.

Pluralisme lingüístic. Cal mantenir els drets lingüístics actuals del conjunt de la població i ampliar-los a altres llengües. La diversitat lingüística del país és un gran valor, però per convertir-la en un actiu real cal donar-li també projecció en l'esfera pública.

Aixecar les barreres comunicatives. Creiem que cal aixecar totes les barreres comunicatives que encara hi ha en molts serveis públics: hospitals, jutjats, serveis socials, escoles. Cal dotar a l'administració dels recursos necessaris, entre els quals la regulació de la professió d'interpret, per tal que això sigui possible.

5.2. Feminismes i drets de les dones

En els últims anys a Catalunya s'han aconseguit –fruit de la llarga lluita del moviment de dones i feminista– avenços en les polítiques públiques que han fet que els drets de les dones hagin passat de l'àmbit individual i privat a l'àmbit públic, amb la promulgació de lleis i mesures que han posat a les agendes públiques les discriminacions, desigualtats, violències i drets sexuals i reproductius de les dones. Malgrat aquests avenços, els reptes del feminisme estan encara a l'ordre del dia. En alguns aspectes tot just hem començat a caminar per sortir de la llarga nit del obscurantisme i la moral d'una societat heteropatriarcal en què el llegat d'una cultura catòlica ortodoxa encara és molt present. En altres, com ara la divisió sexual del treball, el canvi social i de valors és encara molt escàs.

Des de l'inici de la crisi de 2008 el sistema capitalista neoliberal ha articulat una ofensiva regressiva, imposant valors conservadors i exclusions sexistes que han resultat en l'enfortiment de la cultura patriarcal i masclista. Al mateix temps la globalització i el creixent pes de la societat de la informació suposen nous reptes per a la construcció de societats lliures de violència i d'explotació per raó de gènere. Els reptes, doncs, continuen. El feminisme té com a desafiament aconseguir la igualtat efectiva de drets de les dones en tots els àmbits i en tot el seu cicle de vida. També mirar el món amb ulls de dona, que vol dir donar valor a les experiències de les dones en totes les esferes de la vida i reconèixer la seva capacitat per poder estar en les decisions que fan moure el món. En definitiva, el feminisme proposa un canvi de relacions entre dones i homes, no basat en la subordinació d'elles a ells ni en les relacions desiguals i injustes de poder.

Reclamem així mateix la sobirania sobre el propi cos com una sobirania fonamental en el desenvolupament de vides dignes i justes, així com en la construcció d'un país que tingui com a eixos centrals la dignitat, la llibertat i la justícia de les persones. El cos de les dones ha estat històricament camp de conquestes, i ha estat objecte de maltractaments, violacions, explotacions i invisibilitzacions. Però també ha estat protagonista de grans transformacions històriques quan s'ha reivindicat com a subjecte de ple dret social, econòmic i polític. La conquesta de les sobirania depèn, també, de la reivindicació de la sobirania sobre els nostres cossos, entesa com la capacitat de les dones a decidir, lliures d'imposicions i tuteles, de forma autodeterminada i

emancipada.

Drets que garanteixin la redistribució. La construcció de la igualtat i la justícia de gènere està relacionada amb el desenvolupament de drets que garanteixin la redistribució de la riquesa i dels béns comuns, així com la redistribució dels treballs necessaris per a la vida (remunerats o no). Presència de les dones en tots els àmbits. Alhora, és imprescindible l'impuls d'accions afirmatives que garanteixin la presència de les dones en tots els àmbits i incidir sobre els patrons culturals masclistes, que assignen un estatus inferior a les dones, invisibilitzen les nostres aportacions a la societat, minusvaloren la nostra veu i perpetuen uns mandats de gènere estigmatitzadors i sexistes. Això implica fer de l'educació i la coeducació, de l'accés a la cultura i el desenvolupament del pensament crític un pilar central de les polítiques públiques per avançar i consolidar els drets i eradicar el sexisme.

Tasques de cura. Per posar la vida humana al centre dels interessos polítics i fer sostenibles la producció i reproducció necessàries pel sosteniment de la vida cal involucrar els poders públics, les empreses i els homes en les tasques de cura tradicionalment dutes a terme per les dones. Cal acabar amb la mala distribució i la invisibilització d'aquestes tasques, que provoquen una càrrega de treball desigual entre homes i dones, així com una desigual participació en l'economia monetaritzada que provoca la feminització de la pobresa i l'accés insuficient als drets socials i econòmics. A més, en darrer terme aquesta mala distribució i invisibilització porta a un sistema social insostenible, en què el consum importa més que les relacions, les inevitables interdependències entre les persones són ignorades o estigmatitzades, i les generacions futures queden fora de l'equació.

Violències masclistes. Les violències masclistes són un element estructural del poder patriarcal i un greu problema social i polític. Esdevenen del domini i abús de poder dels homes sobre les dones i s'exerceixen en tots els àmbits: les trobem a l'escola, al treball, al carrer, als mitjans de comunicació, dins de les nostres llars. Es basen en la visió androcèntrica que presenta el llenguatge, les relacions i el treball de manera neutra i es legitimen en no nomenar les dones i organitzar les estructures econòmiques, socials i polítiques des d'una perspectiva masculina. Es normalitzen acceptant les discriminacions com quelcom natural i inherent a les dones. Davant d'aquesta gravíssima realitat, volem un país on les dones tinguem dret a viure sense la violència masclista, i que es generi una identificació des de les seves manifestacions més lleus i un posicionament social contundent i majoritari de rebuig. Cal una aposta ferma per la prevenció a través de la coeducació, que implica els diferents espais educatius, la sensibilització i la promoció d'una informació no sexista als mitjans. També cal eliminar la discriminació i la desigualtat de dones i homes a tots els àmbits socials. I, per descomptat, cal garantir l'atenció a les dones en situació de violència masclista, la seva recuperació i la reparació del dany.

Relacions sexuals i afectives. Advoquem per la defensa de la sobirania sobre el propi cos per viure les nostres relacions sexuals i afectives lliures de discriminacions, violències i prejudicis. Però també, per conèixer la nostra sexualitat fora de tabús i prejudicis, per aconseguir una educació sexual diversa i no discriminatòria, garantir l'accés a anticonceptius de forma gratuïta, així com dignificar la sexualitat en els diferents moments de la vida de les persones, discriminada per raons d'edat o diversitat funcional. El control i abús que exerceixen els sectors ultraconservadors de voler reprimir i tutelar la sexualitat de les dones és també una forma de violència masclista.

Interrupció voluntària de l'embaràs. Advoquem pel dret a decidir lliurement sobre la interrupció de l'embaràs com una decisió inapel·lable, sense pràctiques infantilitzadores ni paternalistes que qüestionin la nostra capacitat de decisió. Un dret que ha d'estar garantit en la xarxa pública de Catalunya.

Prostitució. Manifestem el nostre rebuig i la necessitat de lluitar contra la trata de persones amb fins d'explotació sexual i la prostitució forçada. A la vegada, volem treballar per la defensa dels drets de les dones que exerceixen la prostitució, donant-los veu, ja que creiem que donar suport al seu empoderament és el primer pas per defensar els seus drets.

5.3. LGTBI

Les persones gais, lesbianes, bisexuals, trans* o intersexe tenim el repte d'aprofundir en la igualtat de drets real i deixar de ser subjecte de discriminacions que vulneren el nostre dret a viure una vida plena d'acord amb la nostra orientació sexual o identitat de gènere. Catalunya és capdavantera en reconèixer els drets dels col·lectius LGTBI, si bé encara queda un llarg camí per recórrer i és necessari fer-lo extensiu no només aquí, si no a tot arreu.

La igualtat només arribarà el dia que puguem desfer-nos d'unes etiquetes creades per l'heteropatriarcat, que pretenen amollar-nos a una realitat que és molt diversa i amb múltiples matisos pel que fa a la manera de viure les relacions i la identitat del propi cos, però que no podem defugir mentre no se'ns reconegui com a persones de ple dret. L'assetjament i violència que les persones LGTBI continuem patint a les aules, la discriminació a la feina o l'espai públic i l'exclusió de serveis públics (especialment sanitaris) són alguns exemples de situacions de desigualtat amb què continuem trobant-nos. És per això que no donem cap pas enrere i seguim en la lluita contra la LGBTIfòbia com a prioritat.

És imprescindible posar en valor totes aquelles persones activistes i entitats vinculades a les lluites socials que, des de fa anys, han sigut les màximes responsables per tal que ara mateix existeixin certs drets reconeguts a les persones LGTBI. És gràcies a aquestes lluites que a Catalunya vam aconseguir

la Llei per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans* i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Ara és urgent el seu desplegament i aplicació efectiva per tal de sancionar totes aquelles actituds discriminatòries i violentes que dia rere dia patim les persones LGBTI al nostre país.

Un nou model social. Aspirem a superar una societat heteronormativa (on només l'heterosexualitat és allò socialment acceptat) patriarcal (on els homes ostenten el poder en tots els seus vessants i tots els espais) i binària (on tot és masculí o femení); una societat que castiga a qui surt d'aquests patrons socialment establerts. Reivindiquem, per contra, que cada persona ha de viure conforme al seu sentir per garantir una societat més igualitària, lliure i inclusiva amb totes les realitats.

Coeducació. Apostem per la coeducació com a eina per difuminar les fronteres entre allò masculí i allò femení. Nens i nenes, homes i dones han de poder ser lliures d'escollir aquells valors i identitats que més s'acomodin a la seva personalitat, que més feliços els facin, independentment de si son masculins o femenins i independentment del sexe que se'ls va assignar al néixer.

Despatologització. Lluitem per una despatologització del fet trans* com a un trastorn de la identitat de gènere. Encara ara els principals manuals mèdics i psiquiàtrics consideren el fet trans* com una malaltia, fet que xoca de ple contra un dels drets humans bàsics com és el dret a l'autodeterminació i al lliure desenvolupament personal. I això inclou la identitat de gènere. És per això que volem que les persones trans* es desenvolupin lliurement, sigui a l'edat que sigui i en la condició que sigui. Lluitarem per acabar amb la discriminació en l'àmbit legal i especialment en l'àmbit de la salut. Si bé s'han començat a fer petites passes cap a una millora en l'acompanyament i en un tractament no medicalitzat ni patologitzat, els requisits per un tractament acurat a les necessitats de les persones trans* encara disten molt de ser els idonis.

Salut. El sistema públic de salut del nou país ha de reconèixer les singularitats de les persones LGTBI. El tracte envers el col·lectiu ha de ser igualitari, no estigmatitzador ni patologitzador. Cal garantir l'accés als tractaments pel VIH i a les campanyes de prevenció de les ETS a tot el territori.

Diversitat de formes familiars. La institució de la família no és patrimoni de ningú. Advoquem pel reconeixement de la diversitat de formes que pot prendre. Dos pares i dues mares també són família. Un pare o una mare soltera també.

Visibilització. Volem un país lliure i igualitari on dos homes o dues dones que s'agafen de la mà, una persona amb ploma o un home o dona trans* puguin gaudir de l'espai públic sense por. La visibilitat de les persones LGBTI a l'espai públic, als mitjans de comunicació i als espais de poder ha de

contribuir a la igualtat real del col·lectiu. Una realitat, la de les persones LGBTI, que cal que també sigui visible arreu del territori del país: també al camp i a pobles petits i mitjans, més enllà de les grans ciutats.

5.4. Cicles de vida

Catalunya ha de ser un espai inclusiu també pel que fa a les diferents edats, que se centri en les persones i en les necessitats de cadascun dels seus moments vitals. No podem oblidar que les situacions de desigualtat, exclusió i privacions arriben a qualsevol edat però que determinats grups pateixen aquestes situacions de manera molt més intensa i amb més vulnerabilitats. Fins ara, el cicle vital s'organitzava a partir de les necessitats productives del sistema capitalista. Això generava situacions de precarietat vital en molts col·lectius, com ara la gent jove, les persones migrades, les dones, i un llarg etcètera. Tanmateix, la crisi d'aquest sistema productiu ha deixat obsolet el cicle vital que l'acompanyava: en el capitalisme actual, ja no es pot esperar una vida ordenada en què les persones es formen, produeixen i es retiren. I el desordre que l'ha substituït, que no compleix amb les expectatives vitals i es basa en la pobresa i la precarietat, ha augmentat les desigualtats entre generacions, especialment pel que fa a l'accés al treball, a l'habitatge i a altres drets i oportunitats socials.

Un nou model de cicles de vida. Entenem que cal fugir del model de cicle vital centrat en la productivitat per posar les persones al centre de la vida. El repartiment equitatiu del treball, del salari i de l'oci, així com una aposta decidida en matèria d'habitatge, són la garantia per a l'autogestió del cicle vital de cadascú. Cal apostar clarament per tornar el protagonisme a les persones i incentivar l'empoderament col·lectiu en totes les etapes vitals, afavorint les dinàmiques intergeneracionals i apostant per un acompanyament de les persones soles en aquelles etapes de la vida que sigui necessària la comunitat per tirar endavant. Hem de deixar de concebre la infància i la joventut com a precitudania, i la vellesa com a postciudadania; i hem de superar tant la lògica ordenada i caduca de formar-se, produir, i retirar-se, com el nou cicle vital desestructurat i precari que tampoc no preveu la pluralitat de les diverses situacions de vida de cadascú.

Aprenentatge al llarg del cicle vida. En la societat del coneixement, l'educació no es pot limitar a una etapa de la vida, sinó que ha d'exercir-se al llarg de tot el cicle vital, combinant etapes formatives, d'activitat laboral i d'oci creatiu. Les institucions educatives, com ara la universitat o les escoles de persones adultes, han de replantejar-se en una perspectiva intergeneracional.

Esport. L'Esport és un dret universal de la ciudadania. És una de les ocupacions bàsiques dins l'espai d'oci i ha de ser entès en tota la seva transversalitat. L'esport és una necessitat per a la persona a tots els cicles vitals i s'ha de garantir des de la comunitat que aquesta pràctica no sigui desenvolupada com un luxe. L'esport ha de ser inclusiu i cooperatiu. El

practicant de l'esport ha de rebre un tracte equitatiu i igualitari i, en aquest sentit, s'ha d'allunyar de la lògica mercantilista que dona lloc al copagament amb criteris de rendibilitat. L'esport no és diferent a altres activitats d'oci i el seu desenvolupament ha de mantenir els mateixos criteris d'igualtat garantint que tota la comunitat tingui accés tant a l'esport formatiu, com a l'esport competitiu.

Infància. Cal superar el model actual de protecció de la infància i avançar cap a la promoció i la garantia dels seus drets, prestant especial atenció a la participació i implicació de la infància en la definició del seu present. Igualment, hem d'aprendre a escoltar els infants i els hem d'incorporar en el disseny de les polítiques públiques.

Joventut. La gent jove ha estat el laboratori de pràctiques de la desregulació i la precarietat laboral que posteriorment i amb l'excusa de la crisi s'han estès a tota la ciutadania. Avui dia, la gent jove que no ha hagut de marxar del país a buscar-se la vida, només té dues opcions: el treball precari o l'atur. Un treball precari en forma d'una temporalitat excessiva, d'unes pràctiques sense remunerar, i d'unes ofertes de treball que freguen l'estafa. A més, es posen grans traves per a l'accés a l'educació. No només els preus de les taxes universitàries són abusives, sinó que a més a Catalunya s'ha de pagar per accedir als graus superiors de formació professional. També cal destacar l'ofensiva de l'individualisme i el masclisme a través de la oferta cultural i d'oci consumista de les grans plataformes comercials, mediàtiques o de l'entreteniment. Així mateix, aquesta mateixa gent jove hem estat en gran part motor del canvi que es va gestar a les places. La gent jove no som ciutadania del futur, som ciutadania del present, ciutadania empoderada, que prenem les nostres pròpies decisions i que ens manifestem en els nostres espais.

Etapa adulta. Cal ajudar les persones que volen tenir fills i filles, amb polítiques de natalitat proactives, fomentant la conciliació de la vida familiar i laboral. Cal evitar que les persones de mitjana edat siguin expulsades del mercat laboral en l'etapa més activa de la seva carrera professional per motius d'embaràs o de discriminació de qualsevol tipus, i si això succeeix cal fer un esforç per no desapropiar la seva experiència i evitar que quedin en situacions de vulnerabilitat.

Envelliment actiu. Ja no ens serveixen els conceptes que relacionaven envelliment amb decadència, amb improductivitat o amb dependència. Tampoc ens podem deixar enlluernar per missatges que ens parlen de fer-se gran com si fos l'accés a una nova etapa de joventut daurada i plena d'oportunitats. La característica central del període que va dels 60 als 90 anys és la diversitat i l'heterogeneïtat i, per tant, cal tenir una mirada que reculli aquesta complexitat i construir polítiques que li puguin donar resposta.

Creiem que només des de la proximitat serem capaços de recollir els diferents

anhels de la gent gran i generar polítiques transversals i participatives en què els protagonistes directes s'hi puguin sentir implicats. Apostem per unes polítiques d'envelliment actiu que prioritzin els aspectes bàsics de dignitat i garantia de subsistència, mobilitat i salut; però també volem recuperar el gran capital cívic que representa aquesta part de la població a Catalunya. Totes les iniciatives que destaquen en els països més avançats en aquestes qüestions apunten a desinstitucionalitzar els instruments de resposta i afavorir dinàmiques d'autonomia i intergeneració que mantinguin la gent gran en els seus habitats personals i comunitaris, tals com: mantenir la població gran al seu domicili mentre es mantinguin les condicions vitals per poder-ho fer, facilitar la mobilitat i l'autonomia personal, promoure habitatges compartits amb serveis comuns o afavorir dinàmiques de cura comunitària que evitin la familiarització exclusiva.

5.5. Migracions, ciutadania i interculturalitat

Les polítiques de fronteres i d'estrangeria actuals faciliten que les persones estrangeres siguin mà d'obra barata i contribueixen cada vegada més – conjuntament amb les polítiques econòmiques austericides i el racisme – a incrementar l'estratificació social. Creiem que les polítiques migratòries, d'acollida i d'inclusió social han de superar els discursos paternalistes, assistencialistes i folklòrics que segreguen la població estrangera i les minories ètniques que no són reconegudes en la cultura hegemònica. Aquests discursos conceben aquesta població com un objecte passiu i no com el que realment és: un subjecte actiu i transformador de la realitat. L'emancipació política de tota la població no ha de dependre d'un passaport o d'una nacionalitat, i molt menys d'un estatus socioeconòmic.

Un model de plena ciutadania. Apostem per un canvi radical en el contracte social, en el qual fins ara les persones estrangeres no hi som i dins del qual la nacionalitat i els drets de ciutadania estan vinculats encara a la identitat nacional. Un model de plena ciutadania significa tirar endavant un procés de transformació que qüestionï l'essència del model de fronteres de l'estat-nació, i promoure un canvi de paradigma cap a un model de lliure circulació com a punt de partida. Això significa impulsar a Catalunya un model d'acollida integral de la població estrangera, migrant i refugiada, que reverteixi l'exclusió social que provoca el racisme institucional i pugui consolidar el camí cap a la plena ciutadania. Aquest camí s'ha d'entendre a partir de tres eixos. Primer, el reconeixement de les persones estrangeres i de les minories ètniques i religioses –invisibilitzades i fins ara no reconegudes com a força ciutadana tant en el pla jurídic com simbòlic– com a base d'una nova societat igualitària. Segon, la representació d'aquests sectors de la població a les institucions. No es pot imaginar una societat sense la seva participació política. I tercer, una política de redistribució de recursos i del treball que pugui combatre la precarietat i el racisme econòmic i faciliti

també la integració de les persones a la vida política i al benestar.

Antiracisme. El racisme és un sistema estructural que impedeix a un sector de la població l'accés a determinats recursos i legitima l'estratificació social. El racisme institucional s'ha de combatre d'arrel, revertint l'enfocament de les polítiques migratòries i d'estrangeria. El racisme social, la xenofòbia i la islamofòbia són malalties socials que legitimen la discriminació i infravaloren persones negres, estrangeres, gitanes, musulmanes o amb fenotipus i religions diferents del que es considera la cultura hegemònica euroblanca de les elits classistes i racistes. L'antirracisme és una manera diferent de veure i percebre el món i la societat, des d'una posició contrahegemònica i descolonial, que s'ha de promoure des de l'emancipació i l'empoderament de les persones racialitzades, discriminades i segregades. Un objectiu important de l'antirracisme és impulsar polítiques de revisió i reparació de la colonització europea, un deure i compromís que aquest nou espai polític no pot descuidar.

Acollida i inclusió social. Les persones estrangeres pertanyen a una categoria jurídica diferent i excloent com a "no nacionals", la qual cosa es tradueix en racisme institucional. Això negativitza la categoria de persona com a portadora de drets, perjudicant-ne la trajectòria vital, el seu benestar i el de la seva família. Les polítiques d'estrangeria cap a les persones estrangeres s'han de transformar en polítiques socials, d'acollida i acompanyament. Unes polítiques que posin per davant i com a principi bàsic la categoria de persona, tot facilitant-ne els drets –especialment el dret a la vida en família–. A Catalunya, necessitem un model d'acollida integral que vetlli per aquest principi i per un model de plena ciutadania.

Protecció internacional. El dret d'asil i la protecció internacional són una responsabilitat moral i política que assumim com a principi. La voluntat política i la capacitat d'acollir famílies refugiades posa també en valor la importància i l'enriquiment cultural, social i polític que això significa com a societat.

Emancipació política. La participació política i la representació de les persones estrangeres són fonamentals per a la transformació de la societat i s'ha tornat una qüestió ineludible envers la realitat. El dret a vot, actiu i passiu, de les persones estrangeres ha de ser una eina de diàleg i emancipació que ha d'acompanyar el procés d'inclusió a la societat, alhora que ha de ser un instrument d'empoderament contra el racisme i l'exclusió econòmica i social. El dret a vot de la població estrangera és un principi clau i bàsic en un model de plena ciutadania i de societat igualitària, i ha de ser un eix sempre present quan es parla de migracions, inclusió social i interculturalitat.

Reconeixement de la diversitat cultural. No hi haurà ciutadania inclusiva sense reconèixer, promoure i gestionar la diversitat cultural. Construir un país en comú implica apostar per un model de societat inclusiva i intercultural.

Les polítiques públiques han d'incloure la diversitat cultural i religiosa com una eina de diàleg, interacció i cohesió, garantint polítiques específiques per assegurar la igualtat de drets i d'oportunitats de tothom, sense exclusió. Un nou espai polític obert i transformador ha de reconèixer i posar en valor la riquesa que suposa la diversitat lingüística, religiosa i cultural de la societat. Una societat diversa culturalment és una societat oberta al món, solidària, segura i sense por, alhora que integradora i cohesionada.

5.6. Diversitat funcional

La diversitat funcional és una més de les moltes que tenim i vivim actualment en la nostra societat. Pot ser física, auditiva, visual, intel·lectual o del desenvolupament. Al nostre entendre, les diversitats són oportunitats que permeten que totes i tots ens enriqueim i ampliem la nostra mirada i la nostra vivència. Per tal que totes les persones tinguem el nostre lloc en la societat en què vivim hem de posar l'accent en les capacitats que cadascú de nosaltres tenim i hem de garantir els recursos i els mitjans per tal que cada persona pugui desenvolupar-les. Tota persona ha de poder realitzar el seu projecte de vida amb independència de la seva situació de partida. Per garantir que això sigui possible cal que, des de l'inici de la detecció de la diversitat funcional, la persona tingui els recursos, els mitjans i els suports necessaris perquè pugui tenir les mateixes oportunitats que la resta de la població. Cal avançar cap a una societat més inclusiva, més solidària, més integradora, més accessible i més participativa, en què cada persona pugui desenvolupar amb autonomia el seu projecte de vida, amb el dret a una vida digna garantit i amb igualtat d'oportunitats.

Actualment disposem d'un marc legislatiu prou bo. Tanmateix, aquest és poc conegut, no es compleix i falta voluntat política per dotar-lo de recursos i desenvolupar-lo. A més, no s'ha posat l'accent en l'autonomia de la persona, sinó en la dependència. Cal retornar a la voluntat inicial de la llei de graus de dependència, incrementar els recursos, posar l'accent en els serveis i els professionals, remarcar la importància de la figura de l'assistent personal i garantir unes prestacions econòmiques suficients; així com les cotitzacions a la seguretat social de les cuidadores.

Un model inclusiu. Apostem per un model inclusiu dels diferents sistemes (sanitari, educatiu, social, prestacions, laboral) que garanteixi l'accessibilitat en condicions d'igualtat; així com l'accés al lleure, l'esport, la cultura i l'oci amb els suports que calguin. Per garantir-ho calen recursos sanitaris en sentit ampli (metges, psicòlegs, psiquiatres, CDIAP, centres de rehabilitació, fisioterapeutes, aparells ortopèdics, etc.) i cal que aquests recursos i serveis siguin gratuïts per a les persones que els reben. Cal garantir-ne l'accés i vetllar per l'equitat territorial.

Escolarització. Entenem que l'escolarització s'ha de poder fer majoritàriament a l'escola ordinària, amb els suports de vetlladores i

professionals de suport perquè sigui possible una escolarització amb la resta d'infants, joves i adults; deixant les escoles especials per aquelles situacions puntuals.

Accés als llocs de treball. Cal potenciar al màxim l'accés als llocs de treball en empreses ordinàries amb les adaptacions i suports necessaris; i garantir les reserves dels llocs de treball a les empreses. L'accés a llocs de treball protegits, com els Centres Especials de Treball (CET), s'ha de limitar a aquells casos en què no és viable fer-ho directament a l'empresa i, per tant, com a període d'adaptació inicial per posteriorment fer-hi l'acompanyament.

Informació i sensibilització. Cal posar a l'abast de tothom la informació dels recursos, els mitjans i els drets a les famílies i les persones adultes ateses. Al mateix temps, cal sensibilitzar la ciutadania del fet que invertir perquè tothom tinguem les mateixes oportunitats fa que totes i tots hi guanyem. Si tothom pot participar-hi, si tothom hi contribueix, aleshores tots i totes ens sentirem bé i contribuirem a millorar la nostra autoestima i la nostra salut.

6. Un projecte de país des de tots els territoris

Catalunya és un país territorialment divers i amb una gran riquesa, des dels punts de vista geogràfic, ambiental, socioeconòmic, cultural, etc. I també divers pel que fa a les seves sensibilitats, necessitats i potencialitats. En aquest sentit, qualsevol projecte polític que aspiri a construir un nou model de país necessita una estratègia global, de país, que vagi molt més enllà de la suma de les propostes sectorials que afecten cadascun dels territoris.

Calen objectius i línies d'acció comunes que ens permetin avançar cap a un país menys desigual i més cohesionat. Per aquest motiu, la nostra voluntat és la de generar una proposta capaç de revertir l'actual situació de desigualtats socials i territorials, no només sent permeables a les necessitats i reivindicacions de les diferents territoris –barris, municipis, comarques, àmbits territorials–, sinó facilitant estratègies que mobilitzin el potencial local i propiciant complicitats de país que ajudin a anar més enllà de la suma de les propostes.

Per tal d'oferir solucions des d'una visió integral que, al mateix temps, reconegui aquesta diversitat i riquesa, organitzem la nostra proposta territorial en base als vuit àmbits funcionals actualment aprovats pel Parlament de Catalunya: Terres de l'Ebre, Alt Pirineu i Aran, Camp de Tarragona, Comarques Centrals, Comarques Gironines, Penedès, Ponent i Regió Metropolitana de Barcelona.

Una alternativa de país per a una nova època

L'espai polític que estem començant a articular neix de la necessitat de construir una alternativa per Catalunya en un moment de canvi global d'època i de la fi d'un cicle polític al nostre país. Aquest cicle, que l'anomenem com el "cicle de l'hegemonia convergent", ens ha deixat una situació de desigualtat social i territorial que atempta contra el principi bàsic de la igualtat d'oportunitats i en l'exercici dels nostres drets.

La causa d'aquest context ha estat una política social i territorial fonamentada, per una banda, en una visió mercantilista i de pràctiques caciquils que, massa sovint, ha orientat les inversions només en funció del benefici d'uns quants; i, per l'altra, en un enfocament partidista que subordinant els interessos d'alguns territoris als d'aquells on poder treure millors rèdits electorals. Un model de país, doncs, pel que hi ha catalans de primera i de segona. Són mostra d'aquest context indicadors econòmics i demogràfics com ara les taxes d'ocupació, d'inversió, de renda o de desigualtat, l'envelliment de la població, el despoblament rural o les xifres d'exili juvenil en certes regions.

Paral·lelament, el procés d'urbanització i creació d'infraestructures contemporani ha portat indiscutibles avenços a Catalunya: la millora en l'accés als serveis, l'extensió de les formes de vida urbana, el trencament de les grans fractures internes del territori. Però al mateix temps, la manca de govern d'aquest procés ha comportat problemes molt notables, com ara el consum accelerat de sòl, la pressió sobre els recursos naturals, l'exacerbació de la mobilitat i la segregació social a l'interior de les àrees urbanes.

Com a element central per a la vertebració del país cal fer especial esment a un model de dotació d'infraestructures i de serveis que, en cap cas, s'ha orientat a la cohesió territorial, sinó que ha acabat accentuant els desequilibris ja existents. Així, en plena expansió de l'alta velocitat, nou comarques catalanes no disposen encara de cap tipus de servei ferroviari, i un 38 % dels municipis catalans no tenen accés al transport públic o aquest hi és marginal. Més que un país-ciutat on la disponibilitat de serveis sigui indiferent del punt de residència, el model imperant ha creat una gran quantitat d'àrees desfavorides en les quals la vida quotidiana (treball, estudis, oci) es veu penalitzada o es torna simplement impossible.

Aquesta situació general s'ha vist fortament agreujada en els últims anys a causa de la crisi econòmica i les mesures d'austeritat dels governs espanyols i catalans al dictat de la troica, que han aprofundit en les fractures socials i territorials. Al mateix temps, des d'una actitud de desconfiança i paternalisme vers els governs municipals s'han promogut polítiques de recentralització, que han restat autonomia i capacitat econòmica als territoris i als municipis i se'n ha negat el dret a decidir a veïns i veïnes sobre les demandes prioritàries a les quals s'havia de donar solució i decidir la millor manera de fer-ho. La retallada dels serveis socials i l'impuls recentralitzador formen part de la mateixa política d'agressió al conjunt de la ciutadania.

Hem sigut testimonis de connivència entre poder polític i econòmic en la proliferació de megaprojectes i infraestructures que només buscaven el màxim benefici privat i atacaven allò que és patrimoni de totes i tots. En són exemples una política extractivista desaforada, la pràctica del fracking, megaprojectes com EuroVegas o BCN Word, la posada en marxa d'abocadors i incineradores il·legals, la MAT, una gestió insostenible dels residus, l'edificació incontrolada al nostre litoral, el Pla Hidrològic de l'Ebre, el transvasament encobert del Segarra-Garrigues, etc. Com sempre, ha estat la ciutadania qui hem sortit a defensar el nostre territori i els recursos comuns. En aquest sentit, el nostre espai se sent hereu i particip de totes aquestes lluites i apostem perquè el bé comú estigui sempre per sobre de qualsevol interès particular que vulgui aprofitar-se'n i enriquir-se'n a costa.

Per altra banda, les polítiques dutes a terme per la Unió Europea tampoc han ajudat a revertir la situació. Per un costat, la Unió Europea ha anat reduint les seves polítiques destinades a les àrees urbanes, interrompent, fins i tot, programes que, com la iniciativa URBAN de rehabilitació de barris, havien donat prou bons resultats. De la mateixa manera, les zones rurals han estat les principals afectades per una política europea que ha beneficiat els grans propietaris i empreses comercialitzadores. El camí que estan seguint els acords internacionals amb Canadà (CETA) i EUA (TTIP) és el d'agreujar molt més la situació econòmica en què es troben aquests territoris. Ho faran a través d'una previsible davallada dels preus del sector primari, el control de la producció des dels oligopolis de transformació i la distribució alimentària i una desprotecció dels productes amb denominació d'origen, punts clau que van en detriment de les economies locals i la sobirania alimentària.

L'equitat territorial, la recerca i la inversió basades en les potencialitats de

cada territori no són només el més just i necessari de cara a lluitar contra la desigualtat i els desequilibris existents, sinó que són els millors instruments perquè Catalunya pugui superar, d'una vegada per totes i de forma integral, la crisi econòmica i els seus efectes.

Garantir la igualtat d'oportunitats i l'exercici dels drets a tota la ciutadania. Aquest principi universal implica enfocar el treball a cada territori des de la perspectiva de les seves potencialitats en comptes d'assumir suposades "situacions congènites" que condemnin a determinades zones del país. Per això creiem que una política de país és aquella que presta especial atenció a les diferències demogràfiques i de nivell socioeconòmic del territori i treballa per acabar amb els índex de desigualtat dins i fora de cada àmbit politicoadministratiu.

Cal garantir un accés equitatiu a la renda, als serveis i a la qualitat de vida amb independència del lloc de residència. Considerem que la cohesió social dels nostres pobles i ciutats és una aspiració irrenunciable. Entenem que aquest és un dret de ciutadania, que ha de ser garantit a tothom, amb independència del seu nivell de renda, del seu barri o la seva comarca de residència, del seu gènere o la seva edat. Per això, caldrà desenvolupar polítiques públiques que pugnin contra les desigualtats socials i la segregació urbana i assegurin arreu l'accés al medi ambient saludable i als recursos naturals, a l'habitatge digne, a la mobilitat, al paisatge i als serveis.

A més a més, cal un canvi de model productiu i una política d'ocupació que aprofiti els avantatges comparatius de cada zona del país i que fomenti una economia social i de proximitat adaptada a les necessitats dels veïns i les veïnes. Per tal d'assegurar aquest objectiu, cal treballar perquè les universitats i centres de producció del coneixement responguin a les realitats de cada territori i que s'entengui el treball de forma recíproca i complementària. Així mateix, cal assegurar l'accés de tota la ciutadania a uns serveis de qualitat sigui quin sigui el seu lloc de residència i garantir i facilitar l'exercici de tots els seus drets.

Catalunya, una nació diversa i cohesionada. Una Catalunya cohesionada és aquella que disposa d'infraestructures i serveis de qualitat i accessibles que estiguin al servei de les necessitats de la majoria social del país i no d'interessos especulatiu o clientelars. En aquest sentit, cal una millora substancial de les xarxes de mobilitat dins els mateixos territoris i en relació als principals nuclis urbans que privilegi el transport públic i tingui com a objectiu garantir la igualtat d'oportunitats entre totes les persones. Per això propugnem un replantejament de la dotació i les formes de gestió de les infraestructures, tant les d'accessibilitat exterior (ports i aeroports), com les de mobilitat interior (xarxes viàries i ferroviàries) i les telecomunicacions. L'objectiu ha de ser reduir els costos ambientals i socials de la mobilitat, contribuir a fer-ne un dret i no pas una obligació, i satisfer-la tant com sigui possible a través de mitjans col·lectius i no particulars.

Altrament, entendre les singularitats i potencialitats de Catalunya requereix revisar atentament quines són les relacions entre l'espai urbà i els espais oberts.

Camp i ciutat són, tots dos, elements indispensables per a la nostra societat i hem d'entendre que estan estretament entrelligats. Cal superar la visió segona la qual el fenomen urbà és l'únic mecanisme de desenvolupament territorial, ja que en realitat aquest mecanisme és un element depredador dels espais oberts. Per tant, cal establir noves lògiques de desenvolupament que es fonamentin en la capacitat productiva dels espais oberts rurals, conduint a noves relacions d'intercanvi equilibrat entre aquests àmbits i els àmbits urbans.

Finalment, entenem que una de les millors expressions del que és Catalunya és en les diferents manifestacions de la cultura popular, la creació contemporània i el patrimoni artístic i històric arreu del país. Per aquest motiu, advoquem per la seva potenciació i defensa.

Defensar la terra i els béns comuns. Per nosaltres estimar el nostre país vol dir, també, estimar la terra i els seus paisatges, cuidar els nostres recursos naturals i treballar per una Catalunya sostenible que sigui avantguarda en els reptes globals actuals.

Apostem per una Catalunya compromesa amb el medi ambient i la sostenibilitat. La transició energètica i l'equitat territorial són dos conceptes que van junts. Cal gestionar correctament els nostres residus. Cal establir xarxes d'economia de proximitat, amb dissenys i coresponsabilitats a escala territorial, que trobin en el manteniment i millora dels elements que ens atorguen identitat –la qualitat paisatgística dels ambients rurals i urbans i dels espais naturals– una palanca de desenvolupament econòmic i social.

Un país democràtic construït de baix a dalt. Un país democràtic construït de baix a dalt. Entenem que la millor manera de vertebrar i construir un país des de tots els indrets és a través de les institucions i els espais més propers a la ciutadania i al territori. Volem un país democràtic que es construeixi i es governi de baix a dalt. És per això que apostem per revertir el procés de centralització i de buidament de sobirania i competències als municipis i per donar cada cop més poder i més recursos als municipis i, també, per potenciar la creació de xarxes de coordinació i cooperació supramunicipal, per tal d'assegurar la coordinació i planificació territorial entre els diferents nivells de l'administració d'una forma democràtica. Seguint aquesta línia, entenem que els diferents nivells politicoadministratius han de ser òrgans transparents, elegits democràticament i sotmesos a forts mecanismes de control per part de la ciutadania. Finalment, creiem que la relació entre els diferents nivells de l'administració i dels territoris s'han de basar en els principis de solidaritat i fraternitat superant velles lògiques de competència i que tenen efectes perjudicials per al país en el seu conjunt.

6.1. Terres de l'Ebre

Les Terres de l'Ebre són les quatre comarques de l'extrem sud del país vertebrades pel riu Ebre, el més cabalós de la Península, amb una superfície molt important sobre el conjunt de Catalunya que compta amb una riquesa natural de primer ordre com el mateix riu, el Delta o el massís dels Ports.

Una alternativa de país a una política territorial injusta. Catalunya mai ha tirat endavant una política de reequilibri territorial que aposti per totes les comarques del país, com les Terres de l'Ebre, que sent riques en recursos patrimonials, amb una situació estratègica important dins de l'arc mediterrani i amb sectors econòmics destacats com l'agroalimentari, el moble, l'energètic o la pesca, entre altres, veuen com el progrés no arriba com en altres indrets del país. Més aviat s'han anat perdent serveis vers Tarragona o Barcelona, no s'han construït infraestructures necessàries i bàsiques, i com dèiem, massa cops s'ha vist aquestes comarques com un territori únicament per explotar i espoliar els seus recursos naturals de cara el benefici de la resta del país. La presència testimonial de la universitat pública, la manca de trens, d'autovies o de la institució pròpia de la vegueria en són alguns exemples.

De la mateixa manera, en les darreres dècades, les Terres de l'Ebre han sofert tota una sèrie de polítiques centralistes que lluny d'afavorir processos de desenvolupament territorial han estat protagonistes per l'espoli o explotació dels seus recursos naturals amb exemples com el minitransvasament de l'Ebre al Camp de Tarragona, la localització de centrals nuclears, la massificació de parcs eòlics o el projecte Castor, entre altres. Així, les Terres de l'Ebre, actualment estan molt lluny d'altres regions del país quant a demografia i economia, fet que no sempre ha estat així si ens fixem en el dinamisme de la zona durant molts períodes històrics.

Una nova organització politicoadministrativa. En aquest sentit, la reivindicació de la constitució de la Vegueria de l'Ebre és la primera eina que des d'aquest espai comú veiem com a imprescindible per cohesionar i gestionar un territori que a hores d'ara no té una personalitat institucional pròpia més enllà de la Delegació del Govern i dels diferents moviments socials existents. No hi ha cap institució pròpia que sumi els diferents municipis amb capacitat d'autogestió i amb una visió del conjunt de tota la vegueria més enllà de cada municipi o comarca, fet que moltes vegades és aprofitat per dirigents locals amb actituds caciquils que impedeixen, també des de dins, el desenvolupament del mateix territori.

Desenvolupament econòmic des de la defensa dels béns comuns i del patrimoni natural. La defensa dels recursos naturals, com el riu Ebre i l'aposta per una nova cultura de l'aigua, són principis i compromisos bàsics d'aquest espai polític atès que la riquesa ecològica del delta de l'Ebre, i amb ella una bona part de l'economia de les Terres de l'Ebre, ha de ser no només protegida d'amenaques exteriors sinó també potenciada com un dels recursos pel turisme sostenible més importants de Catalunya. En aquest sentit, les Terres de l'Ebre han estat guardonades amb el reconeixement de Reserva

de la Biosfera per part de la UNESCO, sent un dels dos territoris catalans que tenen aquest segell de prestigi mundial. Aquest reconeixement de la UNESCO és gràcies al desenvolupament de la societat ebrenca com a un model propi de sostenibilitat, que ha permès el manteniment d'una natura diversa i rica.

Reindustrialització i reactivació econòmica per garantir la igualtat d'oportunitats. Advoquem per una política de reindustrialització amb capacitat de generar igualtat d'oportunitats i d'aprofitar els recursos allà on són. Així, amb la industrialització s'ha de fixar població a un territori, que tot i ser a l'arc mediterrani, perd població i té molts dels municipis més pobres segons les dades oficials. Si la presència industrial no ha estat mai significativa com en altres parts de Catalunya, amb la deslocalització d'importants fàbriques del territori, la situació s'ha vist agreujada. A més, el proper tancament de les nuclears agreujarà encara més aquest procés, per la qual cosa és imprescindible apostar per una industrialització a l'extrem sud de Catalunya, amb importants polígons industrials buits, mancats d'infraestructures bàsiques.

Una xarxa viària al servei dels veïns i les veïnes. Terres de l'Ebre pateixen un dèficit important en infraestructures de tot tipus, però especialment en l'àmbit viari tant públic com privat. En aquest sentit, advoquem per una política de facilitació de la mobilitat interna entre els 52 municipis ebrencs, sobretot des de la Ribera d'Ebre-Terra Alta fins a les localitats del Baix Ebre-Montsià però també des de tot el territori de l'Ebre amb la resta de Catalunya i de l'Estat.

6.2. Alt Pirineu i Aran

Les comarques de l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i el territori d'Aran presenten unes característiques comunes i formen una unitat territorial, socioeconòmica i cultural, però cadascuna amb identitat i personalitat pròpies, on cal remarcar l'Aran. L'1% de la població gestiona el 20% del territori català. El despoblament és la gran problemàtica que comparteix l'àmbit territorial de l'Alt Pirineu i Aran. Els darrers anys s'han perdut anualment uns cinc-cents habitants, principalment joves que busquen feina.

Per revertir aquesta situació, hem d'apostar al màxim en qualitat de vida potenciant uns serveis adequats al nivell de la resta del país: socials i sanitaris, educatius i culturals, energètics i mediambientals, de comunicació i tecnològics. Els ajuntaments de muntanya han de ser els principals dinamitzadors econòmics i socials i, per això, cal intervenir en molts àmbits diversos. En aquest sentit, la constitució de la Vegueria de l'Alt Pirineu i Aran i la descentralització dels serveis de la Generalitat es fan imprescindibles.

Dona en l'àmbit rural. Cal que les dones que vivim en l'àmbit rural tinguem la possibilitat de ser també protagonistes. Per aquest motiu, cal fer polítiques que empoderin les dones en tots els camps, que fomentin la igualtat real i que ens condueixin a una despatriarcalització global.

Sanitat i serveis socials. Advoquem per potenciar l'àrea sanitària de l'Alt Pirineu i Aran; coordinar els hospitals de la zona amb els transfronterers; ampliar i dotar els serveis de CAP i d'urgències, sobretot en personal; retornar les especialitats transferides a Lleida, i impulsar la intervenció social i el tercer sector, sobretot, dedicant recursos especialment a la població més envellida.

Educació i cultura. És necessari fomentar les escoles rurals a l'alta muntanya, creant escoles d'educació especial, oferint més beques d'ajuda en desplaçament als estudiants universitats i impulsant una Universitat Pirinenca d'estudis relacionats amb el territori.

Comunicacions. Apostem per un pla de carreteres i ferroviari que faciliti l'accés a tots els pobles i ciutats. Cal una millora urgent de les carreteres locals, de l'Eix transversal Pirinenc (N-260), de l'accés a l'Alta Ribagorça i Aran (N-230), la modernització dels serveis d'autobusos entre poblacions, i una ampliació i millora de les línies ferroviàries de la Pobla de Segur i Puigcerdà. És urgent, a més a més, universalitzar les xarxes de telefonia i connexió a Internet.

Habitatge i urbanisme. Advoquem per crear un parc d'habitatges social, principalment amb pisos buits dels bancs, que faciliti l'establiment al territori; desenvolupar el Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran i fer-lo confluïr amb plans urbanístics comarcals i locals dissenyats per afavorir les classes populars pirinenques.

Energia. S'ha d'aprofitar la fi de les concessions privades d'explotació de les centrals hidràuliques per crear empreses públiques de gestió i comercialització; potenciar la generació i l'ús d'energies renovables i afavorir-ne l'extensió i la conscienciació.

Economia i treball. Creiem que cal una major col·laboració entre l'administració pública i la iniciativa privada que afavoreixi les inversions privades de manera directament proporcional a la seva rendibilitat social. Cal treballar per la creació de llocs de treballs qualificats i una gestió del territori que respecti l'entorn. Cal, també, negociar amb Andorra i França per tal afavorir el treball de les persones que es desplacen entre les fronteres.

Pagesia i ramaderia. És necessari protegir aquest sector donant facilitats i eines per les explotacions agrícoles i ramaderes i seguretat i indemnitzacions davant els atacs de predadors.

Medi ambient i espais forestals. S'han de millorar les explotacions actuals en qualitat de les aigües i augment de les depuradores en les capçaleres dels rius; neteja i aprofitament sostenible dels boscos; recollida de plantes medicinals o la recollida de biomassa.

Turisme. Apostem per potenciar un turisme sostenible durant tot l'any aprofitant els recursos d'esbarjo (esquí, muntanya, rius) i el patrimoni cultural, natural, paisatgístic.

6.3. Camp de Tarragona

El Camp de Tarragona és un dels vuit àmbits funcionals territorials definits en el Pla territorial general de Catalunya, constituït per les comarques de l'Alt Camp, Baix Camp, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès amb gran potencial en el patrimoni històric i cultural, mediambiental i d'activitat econòmica industrial molt especialitzat.

Una mobilitat sostenible, eficaç i vertebrada. Avui, l'AVE i l'Aeroport de Reus no són serveis pensats per cobrir la mobilitat del ciutadà del territori, sinó que semblen estar encaminats només al turisme. El Camp de Tarragona ha estat una de les principals víctimes de la manca d'inversions, tant per part de l'Estat, com de la Generalitat. Aquest fet que no només fa que la nostra xarxa vial i de transport públic no estigui a l'altura de les necessitat de la gent, sinó, que, a més, està costant vides dels nostres veïns i veïnes a carreteres com la N-340. És urgent, doncs, una millora substantiva de la connectivitat i la vertebració del territori que sigui sostenible i que coordini els diferents sistemes de transport. Finalment, advoquem per establir una connexió ferroviària freqüent, ràpida i fiable entre les Terres de l'Ebre, les estacions urbanes del Camp de Tarragona i l'àrea metropolitana de Barcelona, i unificar criteris amb el corredor del mediterrani.

Un nou marc de governança. Cal millorar la col·laboració entre les poblacions i les diferents administracions per desenvolupar mecanismes de planificació i gestió comuna que tinguin com a finalitat acabar amb els desequilibris que es produeixen, sobretot, entre la costa i l'interior del territori. Diversificació econòmica i ocupació de qualitat. És imprescindible consolidar la diversificació productiva, desenvolupar sectors i activitats emergents, amb mesures que creïn dinàmiques pròpies de desenvolupament, i evitin la deslocalització industrial; una economia social, sostenible i capaç de generar ocupació de qualitat, sense dependre exclusivament del turisme de masses, o de la construcció. Tot el contrari del model Barcelona World, amb ocupació precària i insostenible mediambientalment.

Energies renovables, medi ambient, i patrimoni natural. Cal apostar fortament per generar un nou model menys dependent dels combustibles fòssils i que aposti per una energia neta, renovable i no contaminant que asseguri la nostra sobirania energètica i la salut pública, i per suposat, que inclogui el tancament de les centrals nuclears. Apostem per preservar els espais naturals, agrícoles i pesquers, i difondre el patrimoni natural ric i divers, històric i cultural com a element diferenciador respecte a altres territoris per atreure un turisme respectuós amb l'entorn i sostingut al llarg de l'any.

Per una sanitat pública, gratuïta, i de qualitat per tot el Camp. Cal garantir el dret a una salut pública, gratuïta, universal i de qualitat a tots els territoris; i també establir més mesures de control de l'oferta privada. Al Camp de Tarragona, l'Hospital San Joan de Reus i l'Hospital Joan XXIII a Tarragona han de ser de gestió pública, transparent, i amb condicions de treball dignes. Així mateix cal treballar per la millora dels serveis d'urgències, ambulàncies i de cobertura 24h als CAP en els municipis més poblats.

Educació pública i de qualitat i descentralització dels centres universitaris, aproximant-la al territori i al seu teixit productiu. Cal treballar per repatriar el talent del jovent que ha hagut de marxar, amb l'objectiu de desenvolupar la innovació i l'economia del territori. Així mateix, es fa necessari reforçar el model de campus extens de la Rovira i Virgili i potenciar-ne la col·laboració en la transferència de coneixement, amb els sectors productius del territori, i amb el coneixement social (per exemple, anàlisi i propostes sobre territori, cultura, exclusió, etc...). Cal impulsar mesures per evitar que les persones aturades de llarga durada majors de 45 anys caiguin en l'exclusió social, a través de la formació específica i clàusules socials que n'afavoreixin la contractació.

6.4. Comarques centrals

Més que una unitat geogràfica, viscuda social i políticament, les comarques centrals de Catalunya esdevenen un mosaic de realitats territorials que comparteixen dèficits –«pati del darrera» de les províncies de Barcelona i Lleida– i forteses –diversitat d'àmbits econòmics i un grans patrimonis naturals, culturals i socials–. Des d'un espai que pretén construir un país en comú cal situar en l'horitzó, la perspectiva d'un procés que permeti revertir, també a les comarques centrals, les desigualtats ambientals, socials i territorials, mitjançant l'avenç cap a una sostenibilitat integral i una economia més plural i transformadora. Els sistemes urbans i territorials diversos de la Catalunya Central, enxarxats des de la seves autonomies, poden esdevenir espais de bon viure, amb un protagonisme important en una Catalunya més i millor redistribuïda.

Infraestructures i transport públic al servei del bé comú del territori.

Les Comarques Centrals viuen una situació de dèficit històric en relació a la seva xarxa de transport que, a més, ha actuat com a fre del desenvolupament econòmic. N'és un exemple el col·lapse de la C55 i les seves altes xifres de sinistralitat, com a conseqüència que l'única via ràpida de connexió amb Barcelona i l'àrea metropolitana, la C16, va ser pensada més com a connexió per facilitar el turisme al Pirineu. D'aquesta manera, aquesta via roman pràcticament buida amb un dels peatges més cars del país. Són urgents, doncs, decisions clares i inversions importants que afavoreixin un ús sostenible econòmicament, social i ambiental de la C16.

En relació al transport públic ferroviari, cal destacar, per una banda, la seva inexistència en zones com el Berguedà, el Moianès i Solsonès i els efectes

d'una xarxa de Rodalies molt millorable al Bages i Osona i dels FGC a l'Anoia, que acaba induint el desplaçament en vehicle privat. Des d'aquest nou espai polític advoquem, doncs, per una política d'inversions decidida que treballi per garantir el dret a un transport públic i de qualitat connectant tot el territori, millori les línies R3 i R4 ja existents i augmenti les freqüències a l'Anoia.

Un desenvolupament econòmic sostenible que generi ocupació i oportunitats. Des de fa anys s'arrossega al territori una pèrdua d'ocupació provocada per les crisis dels anys 90 de la indústria tèxtil i minera, a la qual s'afegeix la crisi del 2008 a la construcció i també el sector metal·lúrgic vinculat a l'automoció que va provocar unes elevades taxes d'atur. En l'actualitat, i tot i que les xifres comencen a recuperar-se, hi ha dificultats per la implementació de noves empreses industrials que ocupin gran volum de persones.

En aquest sentit, cal enfocar les polítiques econòmiques a impulsar els nous sectors potencials com els sectors agroalimentari i el turisme sostenible al Bages i al Berguedà, o el primari i la gestió forestal al Solsonès i també al Berguedà. Sectors que poden esdevenir elements tractors econòmicament, si hi afegim també el sector de l'atenció a les persones i el cultural. Així mateix, a Osona, la indústria càrnia i ramadera ha adquirit una gran potència que, per contra, ha generat problemàtiques que cal afrontar: la generació de purins que fruit del seu mal tractament ha contaminat les nostres aigües i la proliferació de males praxis laborals que afecten especialment les persones novingudes. De la mateixa manera, al Bages, la indústria minera, present des de principis del segle passat, ha creat un gran nombre de llocs de treball, però ha provocat greuges ambientals greus com la salinització de l'aigua. En aquest sentit, entenem que cal exigir la internalització de costos ambientals per poder mantenir l'activitat. Finalment, l'Anoia, té un gran potencial en la logística i també per recuperació de la tradició i l'innovació en la indústria adobera.

Per altra banda, cal treballar per uns sistemes de coneixement universitaris, de veritable transferència social i econòmica amb el territori, i millorar encara més les potencialitats de la Universitat Central-Uvic, l'Escola Universitària de l'UPC a Manresa, i els diversos centres tecnològics, com el Forestal de Catalunya (Solsona).

Garantir els drets i serveis a totes les persones. Cal una política que garanteixi l'accés als drets de la ciutadania a patir d'una millora en els equipaments educatius, socials i de salut, així com infraestructures tecnològiques i culturals. Més enllà dels grans sistemes urbans de les planes de la conca d'Òdena, del Bages i de Vic i sense oblidar els micropobles, la política d'equipaments actualment no satisfà prou la diversitat dels diferents situacions als territoris.

6.5. Comarques gironines

Les Comarques Gironines formen un territori molt divers en termes demogràfics, econòmics i paisatgístics que conformat per les comarques de l'Empordà, el Baix Empordà, la Garrotxa, el Gironès, el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Selva. Aquesta regió ha tingut, en els anys anteriors a la crisi, un fort dinamisme econòmic que no va repercutir de la mateixa manera a tot arreu i que va generar forts desequilibris territorials, mediambientals i socials agreujats a partir de 2008. Cal treballar, doncs, per un territori cohesionat en tots els nivells i per una diversificació econòmica sostenible que cuidi el que és de tots i totes i que posi al centre les necessitats i el comú de tots els veïns i veïnes.

El dret a la mobilitat: integrar el territori i garantir la igualtat

d'oportunitats. Les comarques gironines són un dels territoris del país amb més diversitat d'indrets. La visió aïllada dels diferents espais ha fet minvar l'enllaç entre si, fet que ha provocat la pèrdua fins i tot de corredors ferroviaris històrics. És necessària una xarxa de transport públic accessible i transversal, que superi l'actual model radial vessat a les connexions amb Barcelona, i teixeixi el territori de l'interior a la costa, que apropi les grans infraestructures de transport (TGV i aeroport), de coneixement (la Universitat de Girona i el seu Parc Tecnològic), i de serveis (el Trueta i Santa Caterina) a la resta del territori, passant per l'eix transversal ferroviari o l'anella de les Gavarres, recuperant els antics corredors de transport avui desmantellats o reduïts a l'ús del vehicle privat.

Una societat veritablement inclusiva. Les comarques gironines acullen una àmplia diversitat de població, en termes de riquesa cultural però també en termes de desigualtat econòmica i social. Un projecte que defensi un nou país en comú implica, necessàriament, lluitar contra les desigualtats existents i prioritzar l'aprenentatge recíproc entre les diferents cultures presents al territori a partir de condicions d'igualtat en el diàleg i l'intercanvi. És per això que resulten prioritàries polítiques que permetin la qualitat i la igualtat efectiva en l'accés als recursos i serveis comuns (educatius, sanitaris, habitacionals, subministres energètics, culturals, l'ús de l'espai públic, etc.), sense que ni la procedència, el gènere, la situació administrativa ni tampoc el lloc on es visqui pugui ser un criteri de diferenciació.

Per una gestió pública i sostenible de l'aigua. Cap territori del país suporta un transvasament cap a l'exterior de més del 70% del cabal del seu principal sistema hidric, ni una sobreexplotació permanent dels aqüífers com els del Montseny i el Pirineu. Davant els problemes d'abastament d'aigua a l'Empordà, els episodis de contaminació greu per purins dels aqüífers que subministren l'aigua potable dels nostres pobles i ciutats, l'embotellament massiu de l'aigua subterrània, i l'incompliment sistemàtic del cabal ecològic del Ter, fan necessària una gestió sostenible i pública de l'aigua. No té sentit mantenir les dessaladores construïdes amb fons europeus del Prat i la Tordera infrautilitzades, mentre se sobreexplota la conca del Ter per abastir

l'àrea metropolitana.

Cap a un nou model turístic. Cal, però, apostar decididament per un model de diversificació del turisme que superi el de “sol i platja” i posi en valor la cultura i el paisatge de les comarques gironines, que distribueixi les fonts d'ingressos i els seus beneficis, deixant enrere models basats en l'explotació de treballadors i treballadores, i que repercuteixi la taxa turística en el territori on es recapta per tal d'impulsar projectes que ajudin a fer efectiu aquest canvi de model. Els primers impulsors, beneficiaris i usuaris de les activitats “turístiques” han de ser els mateixos veïns i veïnes.

Recuperar el litoral. El litoral gironí ha estat objecte de l'especulació salvatge i objecte de negoci que han cimentat tots els quilòmetres de platges i penya-segats possibles. Aquesta pressió, rebaixada durant la crisi immobiliària, torna avui amb els nous projectes basats en la cultura del totxo als municipis costaners, amb els projectes en tràmit de noves urbanitzacions, hotels, ports i la pressió sobre el litoral de la Costa Brava. És necessari adoptar mesures per protegir la costa i garantir un equilibri entre les activitats econòmiques que s'hi desenvolupen, principalment el turisme i la pesca, i la recuperació del seu equilibri natural i paisatgístic. Per això cal apostar per la desclassificació del litoral que encara no ha estat urbanitzat, una moratòria en la construcció de nous ports, una gestió global de les platges i espais protegits i prohibir activitats que puguin amenaçar-ne el futur com les prospeccions marines.

6.6. Penedès

El Penedès és una regió de Catalunya força diversa i, alhora, complementària, pel que fa a les activitats econòmiques i els paisatges, però amb una societat cohesionada i una història comuna que ens fan compartir la necessitat d'establir estratègies conjuntes tant a l'Alt Penedès o l'Anoia com al Baix Penedès o el Garraf. És un territori amb moltes possibilitats de desenvolupament humà i social, però que ha estat, tradicionalment, maltractat políticament i esquarterat administrativament.

Elaboració de forma participativa, democràtica i transparent del Pla Territorial. Cal que el Pla territorial del Penedès sigui quelcom més que un retallar i enganxar dels tres plans territorials en els que estava dividit el Penedès. És necessari que s'elabori de forma participativa, democràtica i transparent, comptant amb la ciutadania i el teixit associatiu del territori. Només així podrem posar les bases per un futur millor, redreçar la malmesa economia i garantir els serveis d'atenció a les persones, la salut, l'educació, el treball i la cultura, per tothom visqui on visqui. En aquest sentit, ens fem nostre, com a eina de sortida, el Pla Estratègic del Penedès elaborat de forma participada pels principals agents territori.

Cohesió social i territorial. Volem construir un Penedès més cohesionat socialment i per això és fonamental desenvolupar urgentment un rescat

ciudadà que no sigui paper mullat i que permeti sortir de l'exclusió social i la pobresa a aquelles persones que s'hi troben. Alhora, cal impulsar un Pla de reactivació econòmica que aprofiti els avantatges comparatius del territori, que contribueixi a la recuperació de les activitats econòmiques que hi són presents o que s'hi puguin implantar, i que garanteixi treballs de qualitat no precaris. Cal, també, impulsar la mancomunació de serveis, el treball en comú i el cooperativisme. És urgent, a més a més, elaborar un Pla de Transport i mobilitat sostenible que, a partir del transport públic, millori la mobilitat tant dins de les comarques, com entre elles, i d'aquestes amb Barcelona i Tarragona. Així mateix, cal apostar per una transició energètica cap a les energies renovables i de proximitat, la qual cosa té a veure no només amb la producció i el transport d'energia, sinó amb el model urbà i turístic que cal repensar.

Més inversió pública. Cal que el Penedès tingui nivells d'inversió pública adequats, especialment per dotar-lo dels serveis i equipaments necessaris que garanteixin l'exercici real dels drets a la salut, a l'educació i a l'atenció social, i que hauran de preveure l'atenció a una població cada cop més envellida. Uns serveis i equipaments organitzats d'acord amb les necessitats del territori (que combina els petits nuclis de població, les urbanitzacions, els pobles mitjans i les viles i ciutats), que contrarestin les conseqüències de la crisi urbanística, conseqüència de l'aposta del totxo i platja, la precarització de la població i la destrucció del teixit industrial i que funcionin de forma democràtica, participativa i transparent, assegurant el rendiment de comptes. En aquest sentit, també és necessari disposar d'òrgans de govern supramunicipal més transparents, on la ciutadania puguem veure reflectides les nostres demandes.

Reconeixement de la Vegueria del Penedès. Ara venen nous aires amb el reconeixement de la Vegueria del Penedès en la futura organització territorial de Catalunya i en el desenvolupament del Pla territorial corresponent. Les persones que vivim i treballem al Penedès hem de saber aprofitar aquesta oportunitat, llargament lluitada, perquè la nostra veu sigui escoltada; i puguem gestionar autònomament els recursos del territori per millorar la qualitat de vida, l'equitat, la cooperació, la solidaritat, la cultura comuna i el benestar de la ciutadania. Volem deixar de ser un territori ombrívol i perifèric, per esdevenir un territori assolellat, cohesionat, alhora cèntric i ròtula entre Barcelona i Tarragona.

6.7. Ponent

Una ciutat llunyana i terres de pagès: res més per molts. El país que volem, però, és un país cohesionat territorialment i social, on tothom tingui dret als mateixos serveis, que combati l'èxode juvenil i la desigualtat de gènere, un país amb una nova ètica política, social i econòmica basada en el bé comú. Des de Ponent, volem passar de la Catalunya-ciutat centrada en Barcelona a la Catalunya-país, equilibrada, ben comunicada, que aposta per estratègies

que fixen la població en les àrees en procés de despoblació i que incentiven la reactivació econòmica, la cohesió social i la innovació cultural.

Món rural i nova cultura de l'aigua, entesa com un bé comú que contribueix a una combinació sostenible d'agricultura de reg i de secà, de turisme, d'indústria i ecologia, que potencia l'eficiència del reg i contribueix a fixar població al territori, com planteja el Manifest de Vallbona, que fem nostre. Cal redimensionar les explotacions i vetllar que noves generacions s'hi incorporin, afavorint el cooperativisme de proximitat i evitant el latifundisme. Cal que el cost de les actuacions sobre el territori i l'aigua no repercuteixi només sobre la pagesia, crear un banc de terres que permeti la incorporació al camp, fer que el paper de la dona que viu en l'àmbit rural sigui reconegut i es tradueixi en l'accés a la propietat, la titularitat i els crèdits. Cal atendre l'especificitat de cultius com els de l'Horta de Lleida, regulant la producció i transformació artesanal, i replantejant les servituds de pas. Cal apostar per un país lliure de transgènics. Necessitem una atenció especial al treball agrícola temporal. Cal racionalitzar la cabana porcina i reconvertir l'agricultura i ramaderia intensives en sostenibles i respectuoses amb el territori, i posar en valor la gestió dels recursos forestals i el tractament dels residus ramaders.

Comunicacions i serveis públics de qualitat. No cessarà el despoblament si no garantim una xarxa de comunicacions i telecomunicacions sense forats negres. Lleida i la resta de nuclis urbans i rurals han de connectar-se entre si i amb la resta de territoris modernitzant i augmentant la freqüència de la xarxa ferroviària convencional i d'autobusos no contaminants. Cal afavorir un ús sostenible econòmicament, social i ambiental de l'AP2 i millorar les carreteres i camins. Necessitem una Catalunya reticular i no radial.

Un model sanitari públic català que equilibri tot el territori. Menys població no pot representar una infradotació crònica que comporti més esperes, més desplaçaments i haver d'optar per serveis privats. Cal unificar els recursos públics, però ens oposem al Consorci i a qualsevol intent de privatització. Cal millorar els horaris dels CAP rurals, reobrir els que s'han tancat, recuperar personal i remeiar el col·lapse d'urgències de l'Hospital Arnau de Vilanova i el tancament de llits.

Educació i coneixement. Cal potenciar el paper de la Universitat de Lleida com a pol d'atracció, en els àmbits lligats a la investigació i producció agroalimentària i a les tecnologies, però també en les ciències socials i les humanitats, tan lligades al patrimoni cultural i natural. Cal vetllar per la construcció d'escoles i instituts, per la creació de centres d'educació especial, pel transport i el servei de menjador compromès amb els nuclis agregats i per la continuïtat d'aquelles escoles rurals o línies en perill d'extinció, fet que posa en risc la continuïtat de molts nuclis de població.

Reactivació econòmica i sobirania energètica. Cal una reindustrialització

que potencii l'especificitat agroindustrial, però sense limitar-s'hi. Cal apostar, també, per un turisme vinculat als valors naturals i culturals propis, de qualitat i no massificat. Cal afavorir el comerç de proximitat que s'integra i s'arrela a les ciutats i pobles i no les desintegra. Cal una nova cultura energètica sobirana, distribuïda i lliure de carboni, capaç d'atendre un territori dispers amb molts nuclis petits i amb molts problemes de pobresa energètica. I que ho faci des de l'aprofitament dels recursos renovables autòctons, la innovació tecnològica i la gestió municipal.

Cultura i memòria democràtica. Apostem per la creació cultural com a factor d'innovació i arrelament, en coherència amb una aposta per una cultura viva comunitària i participativa. Cultura païsa, cultura gitana tan arrelada a Lleida, cultura d'arreu. Cultura capaç de fer justícia a la seva memòria històrica, per més obstacles que l'actual govern de Lleida hi posi. No podem ser indiferents al patiment de les víctimes, ni acceptar els judicis del Tribunal de Orden Público, ni permetre la perpetuació de monuments, símbols i carrers que homenatgen col·laboradors del franquisme, per la qual cosa ens adherim al manifest "Lleida, lliure de franquisme".

6.8. Regió Metropolitana de Barcelona

La Regió Metropolitana de Barcelona és la major concentració urbana de Catalunya, en un 8% del territori es concentra el 64% de la població de Catalunya. L'organització humana del territori, amb molta població i activitats, presenta relacions complexes, que signifiquen tant avantatges com possibilitats de feina, serveis o projecció internacional, però que també presenta coneguts inconvenients com la segregació urbana i social, la simplificació dels sistemes naturals per l'alta ocupació de sòl, la contaminació o la pressió sobre els recursos naturals (energia, aigua, paisatge). És un territori, que amb la ciutat de Barcelona al capdavant, ha d'empènyer amb força la nova alternativa de país. No s'entén l'espai metropolità sense la ciutat de Barcelona ni Catalunya sense l'espai metropolità.

L'àmbit territorial metropolità ha estat històricament un corredor pel qual transiten les grans infraestructures que uneixen Barcelona amb la resta de Catalunya, creuada per traçats de ferrocarril per autopistes i autovies, xarxes energètiques i d'abastament d'aigua, i alhora amb dues àrees funcionals estratègiques, com el port i l'aeroport amb unes condicions molt singulars de localització, amb bones opcions de desenvolupament però alhora amb impactes importants sobre el seu entorn. Aquestes infraestructures que faciliten la connectivitat i aproximen una gran diversitat de recursos a tot el país, han transformat la regió en un pol d'atracció d'inversions i una potent centralitat en el si l'arc mediterrani, però també aquesta sobreimplantació ha comportat la fragmentació de l'antic paisatge agrari.

Organització i gestió de l'àmbit metropolità. La Regió metropolitana ha de ser policèntrica, estructurada a partir de les diverses ciutats i territoris que la conformen. Cal atendre les problemàtiques concretes de cada territori amb l'objectiu de preservar-ne la identitat i els valors. Però alhora aportar una mirada global que permeti avançar cap a una regió metropolitana equilibrada cosa que evitaria així la concentració en un únic centre o la dispersió informe i il·limitada sobre el territori. Per aquest motiu necessitem d'un nou model de governabilitat territorial que permeti aplicar les polítiques que les diverses escales de l'àmbit metropolità requereixen.

Revertir les desigualtats i la segregació territorial. A l'espai metropolità, variable quant a intensitat, és on més es manifesten les desigualtats socials, que s'acaben traduïnt en desigualtats territorials, per la proximitat física entre diferents classes socials, però també es produeixen desigualtats d'accés a drets bàsics en territoris més allunyats al centre metropolità i a altres centres urbans qualificats. S'han de fer polítiques per revertir aquestes situacions, prioritzant l'acció pública sobre els territoris més desafavorits, per tal de fer efectius els drets amb fets i fixar població, que d'altra manera també resultaria expulsada o exclosa.

Polítiques d'habitatge i de sòl. Garantir l'habitatge digne a tothom i protegir de l'expulsió a la població resident més vulnerable. Dissenyar polítiques metropolitanes coordinades que permetin mobilitzar el parc d'habitatges privats buits, promoure un parc d'habitatges públics i/o promoure nous règims de tinença per tal de dotar a la col·lectivitat d'una quantitat suficient d'habitatge social que permeti actuar davant de les emergències. Rehabilitar integralment barris i edificis de manera continua, i dissenyar polítiques urbanístiques i fiscals que incideixen sobre els preus de mercat per lluitar contra la segregació i la gentrificació.

Espais per a l'activitat. Facilitar espais òptims per a totes les activitats ambientalment sostenibles i proveïdores de feines dignes arreu del territori és premissa indispensable per millorar les condicions de vida de la població. A l'espai metropolità tenim recursos per fer-ho, tant pel que fa a espais especialitzats (p. ex. polígons industrials) amb requeriments específics i que en molts casos caldrà articular millor dins del sistema urbà, com pel que fa a espais plenament inserits a les trames urbanes, com són els baixos residencials i altres àrees existents. Cal protegir els espais d'activitat de l'especulació immobiliària, millorar les funcionalitats i facilitar la disponibilitat d'espais adients per aquelles activitats de l'economia social, cooperativa, participativa... que necessiten de noves solucions que el mercat encara no proveeix.

Valoritzar els espais naturals i espais agrícoles metropolitanos. Els espais naturals i els espais agraris metropolitanos són espais proveïdors de serveis ambientals que fan possible la vida a la ciutat. És imprescindible preservar-los dels processos d'urbanització i alhora cal avançar en la seva valorització

com espais que permeten aportar recursos cabdals per a la subsistència i la qualitat de vida. Com a peces clau del sistema d'espais oberts metropolitans trobem espais protegits com són, la serra de Collserola i el Delta del Llobregat que caldrà ampliar i interconnectar per tal de garantir-ne la funció com a sistema i assegurar les funcions ecològiques, productives i paisatgístiques.

Cal que el sistema d'espais lliures conformi una xarxa continua que garanteixi les connectivitats necessàries. Una xarxa formada per unitats de la màxima dimensió i amb la mínima fragmentació possible. Exemple destacat del potencial agrari de la regió és el Parc Agrari del Baix Llobregat, ubicat a la vall baixa i al delta del Llobregat. Un parc que tot i les pulsions urbanitzadores i especulatives (com la implantació fallida d'EUROVEGAS) opera com a element equilibrador del territori metropolità, amb una gestió orientada a aconseguir unes explotacions viables en el marc d'una agricultura sostenible.

Gestió pública dels recursos naturals i de l'energia. Avançar cap a la gestió pública i directa de l'aigua. És el camí per garantir que es gestioni com un bé humà, que totes les persones en tinguin garantit l'accés i per promoure formes d'estalvi, depuració i consum eficient i equitatiu. Impulsar iniciatives de producció comunitària d'energia, per lluitar contra la pobresa energètica, i apostar per projectes d'empreses municipals de distribució elèctrica.

Protecció dels recursos culturals propis. Alguns paisatges culturals molt valuosos han estat a punt de desaparèixer totalment. La contestació dels moviments socials dels darrers anys han permès el manteniment d'una part encara significativa. Cal aprofitar també el patrimoni com a recurs econòmic, però en benefici de totes les persones. Facilitar espais òptims per a totes les activitats ambientalment sostenibles i proveïdores de feines dignes arreu del territori.

Priorització i millora de la mobilitat col·lectiva. Evitar l'especialització territorial dels espais de residència, activitat o serveis. Cal promoure teixits urbans compactes i complexos, en els que s'hi desenvolupin diversitat d'usos de manera que la mobilitat sigui un dret i no una obligació. Millorar el transport públic i facilitar els modes no motoritzats. Cal fer una gestió intel·ligent de la mobilitat privada, la promoció de les formes de gestió del trànsit, el vehicle compartit i dels nous vehicles menys contaminants. Des d'aquesta concepció sostenible del territori, calen un conjunt d'actuacions que corresponen bàsicament a la xarxa ferroviària, com la més avantatjosa per servir de forma eficient i sostenible una àrea urbana densa amb un alt nivell d'ocupació. Entre les noves infraestructures ferroviàries, cal millorar la comunicació interna de la regió, amb les ampliacions de la xarxa de metro, tramvia; les noves línies de rodalia amb les correccions dels actuals impactes en el seu pas per determinades ciutats metropolitanes i conseqüentment amb els respectius soterraments, i amb les extensions de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, així com realitzar les actuacions necessàries per minimitzar l'impacte que les vies ràpides provoquen en alguns municipis de

la regió metropolitana (Badalona, Sant Adrià).

Moviments socials i ciutadania activa. La Regió Metropolitana de Barcelona compta també amb un riquíssim teixit de moviments socials, associacions de tot tipus i experiències d'aprofundiment democràtic. Per aconseguir una transformació profunda i duradora és imprescindible aconseguir una democràcia més plena i participativa, que aposti per la coproducció de les polítiques públiques. És a dir, promoure i facilitar els processos necessaris perquè la ciutadania prenguem un paper central, implicant-nos activament o prenent la iniciativa de les mesures en totes les seves fases, des del disseny (diagnòstic, decisió, planificació) fins a l'execució i avaluació.